70 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 18. avgusta 2017

Leto LXX, št. 66, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Največji okoljski projekt za Slovenijo

Evropska komisija je odobrila financiranje velikega kohezijskega projekta Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja, ki vključuje tudi nadgradnjo sistema odvajanja komunalne odpadne vode v občinah Medvode in Vodice. Skupna vrednost investicije je brez upoštevanja davka ocenjena na več kot sto enajst milijonov evrov.

Maja Bertoncelj

Ljubljana – Veliki kohezijski projekt Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja je trenutno največji tovrstni projekt pri nas, postopki za pridobitev pa so trajali več let. Pomemben je tudi za dve gorenjski občini: Medvode in Vodice.

Gre za projekt, ki ga sestavljajo trije deli: nadgradnja sistema odvajanja komunalne odpadne vode v občinah Medvode in Vodice ter izgradnja povezovalnega kanala Co v mestni občini Ljubljana, izgradnja III. faze Centralne čistilne naprave Ljubljana in dograditev kanalizacije v aglomeracijah v mestni občini Ljubljana. Skupna vrednost investicije je ocenjena na več kot 111 milijonov evrov (brez DDV), od tega bo nekaj več kot 69 milijonov evrov prispevala Evropska unija iz kohezijskega sklada, okrog 11 milijonov evrov državni proračun, drugo pa lokalne skupnosti.

Gre za aglomeracijo z več kot 250 tisoč prebivalci. V občini Medvode je načrtovana gradnja kanalizacije v aglomeracijah Medvode in Spodnje Pirniče, in sicer na območju Vikrč, Spodnjih Pirnič, Zgornjih Pirnič, Verju, ter dograditev kanalizacijskega sistema v naseljih Preska, Medvode (Čarmanova ulica), Ladja, Goričane in Vaše. Skupna dolžina načrtovanega kanalizacijskega omrežja v občini Medvode je 22 kilometrov.

▸ 9. stran

V občini Medvode bo na novo zgrajeno kanalizacijsko omrežje v dolžini 22 kilometrov (tudi na območju Pirnič, na sliki), v občini Vodice pa dobrih devet kilometrov. / Foto: Peter Košenina

Ministra Židana seznanili s škodo

Kmetijskemu ministru Dejanu Židanu, ki si je ogledal škodo po lubadarju na Gorenjskem, so predstavili tudi primer uspešne sanacije gozda. Prizadevajo si, da bi bil interventni zakon sprejet še letos.

Ana Šubic

Voglje – »Danes smo ponovno pogledali stanje borbe proti lubadarju. Zopet sem se zahvalil delavcem oz. strokovnjakom Zavoda za gozdove Slovenije, inšpekcije, državnega podjetja, ker bi brez njihovega trdega dela in trdega dela lastnikov imeli odkazila 10 do 20 milijonov 'kubikov' iglavcev na leto in bi nam pretila nevarnost, da ostanemo brez njih. Hitro odkrivanje, hiter posek in hiter odvoz je tisto, kar je najbolj nujno potrebno izvajati do konca leta,« je včeraj v Vogljah povedal kmetijski minister Dejan Židan.

▸ 3. stran

Minister Dejan Židan si je na terenu ogledal tudi primer uspešne sanacije napadenega gozda pri Vogljah. / Foto: Tina Dokl

Spet menjava na čelu SIJ Acroni

Glavni direktor družbe SIJ Acroni Jesenice je postal Branko Polanc.

Urša Peternel

Jesenice – Kadrovske spremembe v največji železarski družbi Skupine SIJ se nadaljujejo. V sredo so iz koncerna sporočili, da je vodstvo Skupine SIJ na mesto glavnega direktorja družbe SIJ Acroni imenovalo Branka Polanca. Novi direktor je univerzitetni diplomirani inženir strojništva in je v podjetju zaposlen 15 let, živi pa na Bledu. V zadnjih letih je bil kot direktor proizvodnje desna roka vodstva ter je z delovanjem in poslovanjem podjetja zelo dobro seznanjen, so sporočili iz koncerna.

Novi glavni direktor Branko Polanc / Foto: arhiv SIJ Acroni

▸ 13. stran

AKTUALNO

Uredili cesto, most in strugo

Stanovalci v Grabnu v krajevni skupnosti Kovor so dobili urejen cestni dostop in utrjeno strugo potoka Cikavec. Vrednost naložbe je dvesto tisoč evrov. Župan Borut Sajovic je ob odprtju omenil več prednosti investicije. 3

GORENJSKA

V znamenju Tavčarjeve povesti

Na Visokem bodo konec avgusta zaznamovali stoto obletnico izida povesti Cvetje v jeseni. Nadaljujejo tudi z restavratorskimi deli v Tavčarjevem dvorcu, ki je v postopku razglasitve za kulturni spomenik državnega pomena. 6

KRONIKA

Boštjan Glavič novi šef gorenjske policije

Boštjan Glavič, ki je zadnjih šest mesecev začasno prevzel naloge direktorja Policijske uprave Kranj (PU), je ta teden tudi uradno postal direktor PU Kranj. Vodenje uprave je prevzel za nedoločen čas. 14

GG+

Nabirala zvončke in padla v kanjon Kokre

Kranjčanka Nevenka Lužar, dekliško Šmid, je pred petdesetimi leti padla 25 metrov globoko v kanjon Kokre – in preživela. Svoje sreče v nesreči, svojega drugega rojstva se še danes spominja. Že štirideset let živi v Nemčiji. 15

VREME

Danes bo pretežno jasno. Jutri se bo pooblačilo, popoldne bodo pogoste nevihte. V nedeljo bo spremenljivo oblačno. Hladneje bo.

14/26 °C

jutri: oblačno z nevihtami

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Ona Vital – manj stresa, več vitalnosti!

Ste utrujene, nestrpne in pod stresom? Bi si želele več energije in močan imunski sistem? Potem je mešanica medicinskih gob Ona Vital kot nalašč za vas. Zaupajte tradicionalni kitajski medicini, ki ekološke gobe že več kot dva tisoč let uporablja kot sredstvo za dolgoživost in vzdrževanje splošnega zdravja. Mešanico Ona Vital odlikuje ekološka pridelava, slovensko poreklo, eko in veganski certifikat, poleg tega pa ne vsebuje glutena, plesni, pesticidov in težkih kovin.

Če vas zanima več o mešanicah medicinskih gob InLife, pišite na info@in-life.si, nas pokličite na 051 643 281 ali si oglejte spletno stran www.in-life.si.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo medicinske gobe Ona Vital. Nagradno vprašanje: Kaj odlikuje mešanico Ona Vital? Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 25. avgusta 2017, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 8. avgusta 2017, prejme konopljin cvet s probiotiki Jožefa Žakelj z Jesenic. Nagrajenki čestitamo!

Nov javni poziv za okoljske naložbe

Kranj – Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, danes v Uradnem listu Republike Slovenije in na svoji spletni strani objavlja nov javni poziv, katerega predmet so ugodni krediti občanom za različne okoljske naložbe. Medtem ko obrestna mera ostaja pri trimesečnem EURIBOR-ju + 1,3 odstotka, pa se z novim javnim pozivom za nekatere ukrepe bistveno podaljšuje odplačilna doba, in sicer z največ 10 let na največ 20 let. Daljša odplačilna doba velja za naložbe v gradnjo ali nakup nizkoenergijske in skoraj ničenergijske stanovanjske stavbe ali v obsežnejšo obnovo stavb, ki vključuje izvedbo najmanj treh ukrepov z javnega poziva. Pri tem znaša zavarovalna premija 2,39 odstotka za odplačilno dobo od 10 do 15 let in 2,82 odstotka za odplačilno dobo od 15 do 20 let. Najvišji znesek dodeljenega kredita na posamezno vlogo znaša po novem 40 tisoč evrov (prej 20 tisoč evrov oz. več samo za finančno zahtevnejše naložbe). Občani lahko sicer za namene, za katere so na voljo nepovratna sredstva, pridobijo tako kredit kot tudi nepovratna sredstva Eko sklada.

Varovanje življenja in spoštovanje smrti

Več kot štiri tisoč romarjev je prišlo v torek na Brezje, kjer je pridigal ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore. Slovesno tudi na Primskovem, v Lescah in na Bledu ter v krajih z Marijinimi cerkvami.

Jože Košnjek

Brezje – Od nedelje naprej, še posebno pa v torek, na praznik velikega šmarna, je veliko romarjev obiskalo cerkve, posvečene Mariji. Tradicionalno najbolj obiskane slovesnosti so bile tudi letos na Primskovem, v Lescah in na Blejskem otoku, kjer so bila včasih znana romarska središča, in na Brezjah, ki jih je v nedeljo, ponedeljek in torek obiskalo blizu deset tisoč ljudi. Samo v torek dopoldne, na praznični dan, jih je bilo več kot štiri tisoč. Prišli so z osebnimi avtomobili, peš in mnogi tudi s kolesom. Številni pa so obiskali Brezje popoldne, ko je bila najhujša gneča mimo in ko je tu res kraj miru, premišljevanja, molitve in spokojnosti.

Po običaju na veliki šmaren v najbolj znanih slovenskih Marijinih romarskih središčih Sveta gora, Zaplaz, Ptujska Gora, Petrovče, Turnišče, Strunjan in v ljubljanski nadškofiji na Brezjah mašujejo škofje oziroma nadškofje in se v pridigah običajno tudi opredelijo do aktualnih vprašanj vere in družbe. Letošnje šmarenske maše so bile tudi jubilejne. Na njih so molili posvetilno molitev v čast 25. obletnice posvetitve slovenskega naroda Mariji, ki je bila opravljena 15. avgusta leta 1992 na Brezjah.

Ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore je na Brezjah govoril o Mariji, o njenem vnebovzetju in o vzorni odgovornosti za življenje, ki jo je sprejela kot

Foto: Tina Dokl

Ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore med romarji na torkovi slovesnosti na Brezjah

Rektor Marijinega svetišča na Brezjah pater dr. Robert Bahčič je po torkovi maši v izjavi za novinarje povedal, da je vesel, da je 15. avgust dela prost dan, da ljudje lahko romajo k Mariji Pomagaj. Spomnil je na dva jubileja: na 25. obletnico posvetitve slovenskega naroda Mariji in na 110. obletnico kronanja milostne podobe Marije Pomagaj. Kronanje je z dovoljenjem Svetega sedeža opravil 1. septembra 1907 tedanji škof Anton Bonaventura Jeglič. Svečanost v spomin na ta dogodek bo v nedeljo, 3. septembra, ob 10. uri z mašo ljubljanskega nadškofa Stanislava Zoreta, na predvečer praznika, 2. septembra, bo po večerni maši procesija po vasi, ob 20.30 pa bo koncert Slovenskega okteta s programom Marijinih pesmi. Rektor je povedal, da letno Brezje obišče od 250 do tristo tisoč romarjev.

Jezusova mati, in koliko je pretrpela, da je sina obvarovala. »A prej moramo stopiti v Marijino šolo,« je dejal nadškof Zore. »Ali smo tudi mi kot posamezniki in kot družba dosledni varuhi življenja od njegovega spočetja do naravne smrti? Bojim se, da ne. Nedavno smo lahko doživeli, kakšnih besed je bil deležen človek, ki se je zavzel za nerojeno življenje in brez olepševalnih besedičenj povedal, da je tudi otrok, ki še ni rojen, nosilec človekovih pravic – in najbolj temeljna med temi pravicami je prav pravica do življenja ... Ker nimamo pravega odnosa do življenja na njegovem začetku, imamo veliko težav tudi z življenjem na njegovem koncu. Ne znamo stopiti v pravi odnos spoštovanja do človekove smrti, do smrti vsakega človeka. To je tudi eden od razlogov, zakaj s takšno težavo pokopavamo žrtve, ki so zasute po rovih in jamah naše domovine. Hvala bogu, da se je tu vendarle začelo premikati,« je povedal nadškof. Prepričan je, da bomo nadaljevali po tej poti spoštovanja vseh mrtvih in zaslutili, kakšno dostojanstvo obdaja vsakega človeka, pa naj bo ta šele na poti, da bo ugledal luč sveta, ali pa je za »svetlobo tega sonca že zaprl svoje oči«.

Zadolženost občin nekoliko nižja

Zadnji dan leta 2016 je bilo stanje zadolženosti slovenskih občin in pravnih oseb javnega sektorja v njih skoraj 844 milijonov evrov. Vlada ugotavlja, da stanje v globalnem smislu ni skrb vzbujajoče. Lani je ministrstvo za finance zadolževanje dovolilo 47 občinam.

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Vlada se je na nedavni seji seznanila s poročilom o zadolževanju občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občin v preteklem letu. Skupna zadolženost občin in pravnih oseb javnega sektorja v občinah se je lani v primerjavi z letom 2015 zmanjšala za 21,4 milijona evrov in je konec leta 2016 znašala 843,9 milijona evrov oziroma 2,12 odstotka BDP.

Od tega je znašalo stanje dolga občin 710,5 milijona evrov, dolg pravnih oseb javnega sektorja pa 133,4 milijona evrov. Konec lanskega leta je bilo brez dolga 16 občin, v letu pred tem pa 18. Glede na leto poprej se je skupna zadolženost lani zmanjšala za 2,5 odstotka. Na znižanje zadolženosti v letu 2016 je vplivalo predvsem zmanjšano število javnih razpisov za sofinanciranje investicij iz proračuna EU pa tudi poplačilo obveznosti iz naslova zadolžitev. Skupni dolg na prebivalca je višji od 600 evrov v 26 občinah, od tega ima pet občin skupni dolg na prebivalca nad tisoč evrov. Najvišji skupni dolg na prebivalca v letu 2016 so imele občine Gornji Petrovci (1813 evrov), Solčava (1139 evrov), Kostel (1129 evrov), Litija (1107 evrov) in Komenda (1100 evrov). Lani je ministrstvo za finance 47 občinam izdalo 65 soglasij k zadolžitvi. Skupni obseg novih zadolžitev na podlagi soglasij je znašal 53,9 milijona evrov. Občine so se zadolževale predvsem za investicije, predvidene v občinskem proračunu, 13 občin je upravljalo z dolgom občinskega proračuna. V letu 2016 se je pri državnem proračunu z odobritvijo ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo dodatno zadolžilo 122 občin v skupni višini 19 milijonov evrov.

»Iz podatkov lahko zaključimo, da obseg skupne zadolženosti občin v letu 2016 na globalni ravni ni skrb vzbujajoč. Občine (tudi) s pomočjo zadolževanja izvajajo investicije, ki pomenijo plačila izvajalcem, delovna mesta in gospodarsko aktivnost, ter s tem ustvarjajo BDP,« ugotavljajo na vladi. »Občine so o svojem zadolževanju in zadolževanju pravnih oseb javnega sektorja, katerih ustanoviteljice so ali v katerih imajo prevladujoč vpliv, v skladu z zakonom o javnih financah in pravilnikom o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin dolžne poročati ministrstvu za finance. Omenjeno poročilo je pripravljeno na podlagi podatkov, ki so jih občine posredovale v aplikaciji e-Dolg–občine, usklajenih s premoženjskimi bilancami občin.«

Uredili cesto, most in strugo

Stanovalci v Grabnu v krajevni skupnosti Kovor so dobili urejen cestni dostop in utrjeno strugo potoka Cikavec. Župan Borut Sajovic je ob odprtju omenil več prednosti investicije, tudi večjo varnost.

Suzana P. Kovačič

Slavnostni trak so prerezali domačinka Francka Klemenčič, župan Borut Sajovic in predsednik Krajevne skupnosti Kovor Franc Smolej. / Foto: Tina Dokl

Kovor – Približno dvesto tisoč evrov je stala investicija v ureditev ceste, mostu in struge potoka Cikavec v Grabnu v krajevni skupnosti Kovor. Denar sta zagotovila Občina Tržič in Krajevna skupnost Kovor, približno 25 tisoč evrov od celotnega zneska je za del struge potoka prispevala država oz. Vodnogospodarsko podjetje Kranj kot koncesionar. Tržiški župan Borut Sajovic je ob ponedeljkovem uradnem odprtju povedal, da so se s projektom zaradi zahtevnosti izvedbe ukvarjali kar tri leta, a je bil ta nujen, saj interventna vozila v Graben niso mogla dostopati. Istočasno so hiše v tem območju priklopili na kanalizacijsko omrežje. Domačinka Francka Klemenčič, ki je skupaj z županom in predsednikom Krajevne skupnosti Kovor Francem Smolejem prerezala slavnostni trak, se je pridobitve iskreno razveselila. Kot je tudi sama poudarila, je zdaj omogočen dostop reševalnim in gasilskim vozilom tudi do njene hiše, spomnila pa se je tudi poplav v preteklosti. V zvezi s tem je župan pojasnil: »Struga potoka je stoletja nazaj zadostovala odtekanju meteornih voda, padavine pa so danes silovitejše, zato je bilo treba strugo zaradi poplavne varnosti utrditi.« Nove asfaltirane ceste je dobrih dvesto metrov, župan je še poudaril, da bodo tudi učenci jeseni do šole lahko dostopali po prometno manj obremenjenem odseku. Investicijo je z vsemi dobrimi željami blagoslovil župnik Ivan Potrebuješ.

Franc Smolej je poudaril, da v zadnjih letih razvoj Kovorja napreduje, odprtje ceste, mostu in utrjene struge Cikavec pa je sovpadalo s praznikom Krajevne skupnosti Kovor na veliki šmaren.

Ministra Židana seznanili s škodo

1. stran

Minister Židan si je včeraj ogledal škodo in sanacijo po lubadarju v gorenjskih gozdovih. Glede interventnega zakona, ki je sedaj v javni obravnavi, si bodo po besedah Židana prizadevali, da bo sprejet še letos, tako da bi lastniki gozdov lahko davčne olajšave koristili že v letu 2018.

Minister si je nato s predstavniki Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS), njegove blejske in kranjske območne enote, gozdarske inšpekcije in družbe za gospodarjenje z gozdovi v državni lasti SiDG, ogledal tudi primer dobre prakse sanacije gozda pri Vogljah v revirju Šenčur, kjer je tako kot drugje v Krajevni enoti Kranj lubadar v upadu, in napadene gozdove na Zgornjem Gorenjskem, kjer je problematika vse bolj pereča. Do konca julija je bil namreč tam delež drevja za posek kar 60 odstotkov večji kot v istem obdobju lani. Kot je dejal Andrej Avsenek, vodja blejske enote ZGS, so želeli poudariti, da so na Zgornjem Gorenjskem bistveno drugačne terenske in klimatske razmere, kot na primer na Soriškem polju, kjer je možno lažje in hitreje izvajati sanacijo žarišč.

Avsenek: Čaka nas peklensko delo

V Sloveniji je bilo letos do konca julija za posek izbranih 902 tisoč kubičnih metrov s podlubniki napadenih dreves iglavcev (dva odstotka manj kot v istem obdobju lani), od tega kar 31 odstotkov oz. 280 tisoč 'kubikov' v gorenjskih gozdovih. Večji del – 204 tisoč kubičnih metrov – je bilo označenih na blejskem GGO, ki prednjači tudi v slovenskem merilu, posekanih pa je bilo že 153 tisoč 'kubikov'. Do sredine avgusta je po besedah Avseneka količina napadenega drevja narasla že na 244 tisoč kubičnih metrov. »Praktično ni več gozda na Zgornjem Gorenjskem, ki ga ne bi ogrožal lubadar,« je zaskrbljen Avsenek.

Če je bilo lani v celem letu za posek označenih 328 tisoč kubičnih metrov smrekovine, utegne lubadar letos po oceni Avseneka narediti vsaj 50 odstotkov škode več. »Lubadar še intenzivneje nadaljuje s širitvijo predvsem navzgor, torej v višje ležeče gorske gozdove. Najhuje je v višinskem pasu 1000-1200 m nadmorske višine, posamezna jedra odkrivamo tudi do 1400 m visoko, močno so prizadeti tudi varovalni gozdovi. V celoti je napadena Mežakla, Jelovica se 'brani' le še v centralnem delu in tudi Pokljuka je že posejana z nekaj desetinami žarišč. Trenutno razširjenost lubadarja ocenjujemo na okoli 80 odstotkov celotne površine gospodarskih gozdov v GGO Bled. Napad je velikopovršinski, širi se kot požar (vzgon vetra),« navaja in dodaja, da jih ob dosedanji dinamiki v naslednjih mesecih čaka peklensko delo.

Minister si je ogledal tudi napadne gozdove v Zgornjesavski dolini in dolini Radovne. Prevladujejo veliko površinska žarišča podlubnikov, zaradi obsežnosti prenamnožitve vedno več žarišč ni v celoti pravočasno saniranih. Težave marsikje predstavljajo dostopnost terenov, zahtevnost izvedbe, razpoložljivost in usposobljenost izvajalcev del, lastniška problematika ...

Ponekod upad lubadarja

Židanu so predstavili tudi primer uspešne sanacije zasebnega gozda po napadu lubadarja pri Vogljah v revirju Šenčur, kjer prevladujejo manjša žarišča, večina je sanirana pravočasno. Opazen je upad lubadarja: letos je bilo za posek evidentiranega 1.182 kubičnih metrov napadenega drevja oz. 34 odstotkov lanske količine.

Na kranjskem GGO je letos opazen trend iz lanskega leta, ko je bilo v celem letu za posek označeno 183 tisoč 'kubikov' drevja. Letos je doslej evidentiranega 76 tisoč 'kubikov', posekanih je bilo šestdeset. V ravninskem delu je po besedah vodje kranjske enote ZGS Janeza Logarja lubadar v upadu, v Krajevni enoti Kranj so denimo ta čas na 65 odstotkih lanske količine napadenega lesa. Težišče težav je letos v višjeležečih gozdovih, kjer je spravilo lesa težje. Posek zaradi lubadarja najmočneje narašča v alpskem delu območja, v Kokri in na Jezerskem. »Skrb zbuja dejstvo, da v teh gozdovih močno prevladuje smreka, na večjih površinah se pojavljajo tudi čisti smrekovi sestoji, tako na bukovih kot na naravnih smrekovih rastiščih. Veliko teh gozdov ima poudarjeno varovalno vlogo, na večjih ogolelih površinah lahko pride do erozijskih procesov,« navaja Logar.

KOMENTAR
Mateja Rant

Zapornice pred Bledom

V gorenjskih turističnih biserih, na Bledu in v Bohinju, so v letošnjem poletju komajda kos navalu tujih in domačih turistov. Tem se pridružijo še številni enodnevni obiskovalci, ki si želijo osvežitve v prijetno hladni vodi Blejskega in Bohinjskega jezera. Zato skorajda ne mine dan, ko ne bi poslušali obvestil o gneči in zastojih na cesti proti Bledu, saj turisti neredko v koloni obtičijo že na avtocesti med izvozoma Radovljica in Lesce. Z njimi pa tudi domačini, ki se vračajo domov z dela ali od kod drugod ...

In čeprav po prepričanju nekaterih turistov nikoli ne more biti preveč, se mnogi domačini z Bleda s tem nikakor ne morejo strinjati. Seveda ne tisti, ki živijo od turizma in so zato pripravljeni pogoltniti marsikaj, tudi gnečo, umazanijo in kupe pločevine na vsakem koraku. Večina pa od tega nima nič. »Razen zaparkiranega dvorišča,« je nad vedenjem mnogih obiskovalcev Bleda ogorčena domačinka, ki živi v neposredni bližini jezera. Nezadovoljstvo občanov se po njenem odraža tudi v živahnem dogajanju na nepremičninskem trgu, saj je prodaja nepremičnin močno v porastu. »Tudi sama razmišljam o prodaji stanovanja, saj so razmere postale nevzdržne.« Podobno je župan že izrazil bojazen, da se bo Bled postopoma spremenil v drugi Monte Carlo, kjer polovico leta v nobeni hiši ne gori luč. Veliko tistih, ki danes kupuje nepremičnine na Bledu, namreč v njih ne namerava živeti, ampak jih kupujejo z namenom, da jih bodo oddajali turistom. Po podatkih občine se je samo v zadnjih treh letih ponudba števila prenočišč povečala za 1500 postelj, pri čemer preostala infrastruktura v občini temu ni sledila, saj ni zadosti niti parkirišč. Sploh ker se mora vsakdo po stari slovenski navadi pripeljati skoraj do jezera, pri tem pa jim je odveč odšteti vsak evro za parkirnino. V tujini po drugi strani ni nič neobičajnega, če v središču nacionalnega parka za uro parkiranja zaračunajo tudi po deset evrov in več ...

Zato številni domačini pritrjujejo vršilcu dolžnosti direktorja Turizma Bled, ki je predvsem dnevne obiskovalce pozval, naj se v poletnih mesecih izognejo Bledu. Pa ne zato, ker ne bi bili dobrodošli, ampak kot je opozorila tudi naša sogovornica, ker bodo v teh dneh ob obisku Bleda razočarani, saj ni tak, kot ga poznajo oziroma pričakujejo, da bo. Tudi v večernih urah, ko enodnevni obiskovalci odidejo, se namreč ob jezeru še vedno vijejo procesije sprehajalcev. »Pred Bledom bi morali postaviti zapornico in uvesti kvote za vstop obiskovalcev na Bled. Samo toliko, kot bi jih izstopilo, bi jih lahko tudi vstopilo,« je v hudomušnem tonu dodala domačinka, čeprav je bilo slutiti, da mogoče se pa le ne šali ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Sprejeli vse vpisane otroke

S prvim septembrom bo dosedanja vršilka dolžnosti ravnateljice Vanja Kramar nastopila redni mandat ravnateljice.

Urša Peternel

Jesenice – Prvega septembra bo svoj prvi mandat ravnateljice Vrtca Jesenice začela Vanja Kramar, ki že zdaj opravlja funkcijo vršilke dolžnosti ravnateljice vrtca. Kot je povedala, je novo vpisanih otrok za vrtčevsko leto 2017/2018 okoli 240. Lahko so sprejeli vse otroke, ki so bili vpisani v času rednega vpisa. Skupaj naj bi tako vrtec obiskovalo okrog 670 otrok. »Staršem smo na rednem vpisu ponudili dnevni, poldnevni in izmenični program. Glede na izkazane potrebe staršev pa bomo izvajali le dnevni program,« je povedala. Ker so poletne počitnice običajno tudi čas prenov, smo Kramarjevo vprašali, ali so v tem času v enotah vrtca opravili kakšna večja vzdrževalna dela. »Obnovljen je bil del strehe na Cesti

Vanja Kramar, dosedanja vršilka dolžnosti ravnateljice Vrtca Jesenice / Foto: Gorazd Kavčič

Cirila Tavčarja 21. V tej enoti bomo v petih igralnicah zamenjali talne obloge. Obnavljamo tudi kuhinjo na Blejski Dobravi. V bližnji prihodnosti pa sledi obnova kuhinje še v dveh enotah. V vseh enotah pa bomo zamenjali tudi mivko v peskovnikih,« je pojasnila.

Občina Bohinj praznuje

Andraž Sodja

Bohinjska Bistrica – V Bohinju praznujejo občinski praznik v spomin na dogodek 26. avgusta 1778, ko so se štirje srčni možje Luka Korošec, Matevž Kos, Štefan Rožič in Lovrenc Willomitzer kot prvi povzpeli Triglav. Praznovanje se bo začelo jutri, v soboto, s tradicionalnim Tekom štirih srčnih mož okoli Bohinjskega jezera, v ponedeljek, 21. avgusta, ob 17. uri pripravljajo sprejem mladih športnikov v Ceconijevem parku, v torek ob 18. uri bo ravno tako v Ceconijevem parku prireditev za otroke Pravljični park, v sredo ob 15. uri bo v Dvorani Danica Županov dan zdravja s športnimi aktivnostmi, v četrtek, 24. avgusta, ob 18. uri bodo v Ceconijevem parku nastopili lovski rogisti, osrednji prireditvi pa bosta v petek in soboto, 25. in 26. avgusta. V petek ob 18. uri bo tradicionalna spominska slovesnost v počastitev štirih srčnih mož pri spomeniku v Ribčevem Lazu, v soboto ob 19. uri pa osrednja prireditev ob prazniku občine s podelitvijo priznanj v Kulturnem domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici.

Leteči modeli nad Lescami

Na letališču v Lescah je potekal devetindvajseti miting malega letalstva, na katerem so se modelarji predstavili s številnimi zanimivimi modeli letal, od jadralnih do reaktivnih.

Urša Peternel

Klemen Rant z Golnika s svojim modelom Falcon 120 / Foto: Tina Dokl

Lesce – Na letališču v Lescah je na torkov praznični dan ropotalo, brnelo, bobnelo – najrazličnejše akrobacije je v zraku uganjalo več kot štirideset modelov radijsko vodenih letal na 29. Alpskem pokalu letečih modelov, ki so se ga udeležili modelarji iz Slovenije, Italije, Avstrije in Hrvaške. Modeli se od pravih letal razlikujejo samo po velikosti, nekaj največjih je v razmerju 1 : 3, v samem letenju pa se skorajda ne razlikujejo. Modelarji so tekmovali v treh kategorijah, in sicer jadralni, motorni, jet, letos pa so po besedah Bogdana Žnidarja iz modelarske sekcije Aerokluba Alpski letalski center Lesce uvedli novost, in sicer kategorijo samogradnja, v kateri so gledalci lahko videli, kakšne mojstrovine lahko nastanejo v domačih delavnicah. Komisija je ocenjevala videz in letenje, najboljši so bili tudi nagrajeni. Sicer pa so bili na ogled številni zanimivi modeli, med drugim denimo letalo Spirit of St. Louis, prvo motorno letalo, s katerim je Lindbergh preletel Atlantik, pa denimo Bücker Jungmeister, letalo nemške Luftwaffe ...

Na mitingu so se predstavljali tudi nekateri gorenjski modelarji, med njimi Klemen Rant z Golnika s svojim modelom Falcon 120. Kot je povedal, se je ljubezen do modelarstva, ki jo njegova partnerka (tudi zaradi finančnega vložka) imenuje kar »jama brez dna«, rodila v šestem razredu osnovne šole. Začel je z izdelovanjem maket čolnov in jadrnic, zatem jadralnih letal. Ko je zaslužil svojo prvo plačo, pa je začel varčevati za komande ... Ker je samouk, je razbil kar nekaj modelov, preden je zadevo zares obvladal, je povedal. Kasneje je začel izdelovati tudi modele motornih letal, danes pa celo turbino izdela kar sam. Na mitingu, ki se ga udeleži vsako leto – in običajno domov odnese tudi kakšno nagrado, se je tokrat predstavljal z modelom Falcon 120, ki z gorivom vred tehta 8,5 kilograma, razpon kril ima 1,40 metra, v dolžino pa meri slaba dva metra. Doseže hitrost več kot dvesto kilometrov na uro, leti pa lahko sedem minut. Ker leti na metanol, je del obvezne opreme na tleh tudi gasilni aparat ...

Spominska slovesnost na Slopeh

Motnik – Krajevna organizacija Zveze združenj borcev za vrednote NOB Motnik - Špitalič vabi na proslavo in počastitev praznika krajevnih skupnosti Motnik in Špitalič, ki bo jutri, v soboto, ob desetih dopoldne pri spominskem obeležju na Slopeh. Zbrane bo nagovoril kamniški podžupan Igor Žavbi.

Lepo in funkcionalno

Tradicionalni Vaški dan v Ratečah so izkoristili tudi za odprtje prenovljenega vaškega jedra oziroma trga na Gorici in vodnjaka, ki krasi trg.

Alenka Brun

Rateče – Župan občine Kranjska Gora Janez Hrovat razloži: »Letos je bila obnovljena rateška cesta od gasilskega doma do avtobusne postaje in skupaj z vaškim trgom, vodovodom, meteorno kanalizacijo, obstoječo kanalizacijo, ki je na določenih delih potrebovala popravilo, je bila celotna investicija kar blizu petsto tisoč evrov.« Nadaljuje, da so bile Rateče vedno izjemno lepo urejene – sploh če pogledamo hiše, in zato se je spodobilo, da se temu primerno uredi tudi vaško jedro. »Je bil pa vodnjak postavljen na željo krajanov Rateč.« Okoli njega se je namreč razvilo kar nekaj polemik: ga postaviti ali ne – zaradi prostora, ki ga zavzame. Vodnjak je šel »na glasovanje«, zanj se je izrekla večina in s končnim izdelkom in podobo je Hrovat zadovoljen. Meni, da sodi na trg; je pa imela KS Rateče - Planica popolnoma proste roke pri izbiri arhitekta oziroma projektanta.

Do končnega videza Rateč vaščane ločijo le še hišni pragi, dokončanje pločnika, zaključki – skratka finese. Občini in krajanom je z roko v roki uspelo. Konec koncev pa ne gre samo za lep videz, vas je urejena tudi funkcionalno, je še dodal župan.

Foto: Tina Dokl

Kranjskogorski župan Janez Hrovat in predsednica KS Rateče - Planica Sonja Kavalar sta skupaj odprla prenovljeno vaško jedro, župan pa je z vodo iz vodnjaka poskrbel za primeren »krst«.

V načrtu je vrsta pridobitev

Kranjska občina je objavila pet javnih pozivov, s katerimi želi preveriti zainteresiranost za javno-zasebno partnerstvo za gradnjo Regijskega večnamenskega športno-vadbenega centra Kranj, gradnjo Vrtca Bitnje, parkirnih hiš na Planini in v Šorlijevem naselju, Koncertne dvorane Primskovo ter telovadnice na Osnovni šoli Staneta Žagarja.

Vilma Stanovnik

Kranj – Do 29. septembra na Mestni občini Kranj zbirajo vloge za pet objavljenih javnih pozivov promotorjem, s katerimi želijo preveriti zainteresiranost za javno-zasebno partnerstvo. Gre za gradnjo Regijskega večnamenskega športno-vadbenega centra Kranj, gradnjo Vrtca Bitnje, parkirnih hiš na Planini in v Šorlijevem naselju v Kranju, Koncertne dvorane Primskovo z večnamenskim prostorom za dogodke in hostlom ter prizidek oziroma nadzidavo obstoječe telovadnice na Osnovni šoli Staneta Žagarja v Kranju.

»Pozitiven odziv na poziv promotorjem predstavlja konkreten korak v smeri realizacije projektov. Po drugi strani pa je prav testiranje interesa trga za projekt Regijski večnamenski športno-vadbeni center Kranj v lanskem letu pokazalo, da projekt ni imel zadostne komercialne vrednosti za zasebnega partnerja. Tokrat objavljamo prilagojen projekt, ki je nedvomno komercialno bolj zanimiv za potencialne investitorje,« pravi kranjski župan Boštjan Trilar, ki je prepričan, da je prav javno-zasebno partnerstvo pot do novih potrebnih pridobitev.

»Dejstvo je, da se v kranjski občini kot tudi v ostalih občinah soočamo z omejenimi javnimi sredstvi in tudi omejenimi možnostmi zadolževanja. Potrebe ter želje po gradnjah, posodobitvah in vzdrževanju obstoječe infrastrukture namreč bistveno presegajo naše finančne zmožnosti in omejitve. Zato delujemo znotraj tega okvira in iščemo možnosti, saj klasično financiranje infrastrukturnih in drugih projektov ob obstoječih omejitvah preprosto ne zadostuje. Brez pritegnitve zasebnega sektorja in njihovega financiranja izvedbe tudi v prihodnje ne bo mogoče,« pravi župan Boštjan Trilar, ki večkrat posluša pripombe svetnikov glede upravičenosti takšnega načina financiranja.

Predvideni sta delna rušitev in dozidava Doma krajanov Primskovo, kjer naj bi bila koncertna dvorana z večnamenskim prostorom in hostlom.

»Časi, ko bomo vse gradili sami in bo vse naše že od samega začetka, so za nami. Hkrati pa so povratne informacije s trga kazalnik, da se moramo tudi v javnem sektorju znati prilagoditi, če želimo graditi velike projekte. Ti so v javnem interesu, a žal brez ustreznih komercialnih vsebin ne bo šlo. Partnerstvo je prav v tem, da najdemo najboljše razmerje med interesi vpletenih,« dodaja župan Trilar.

Vsi zainteresirani lahko več o javnih pozivih promotorjem izveste na www.kranj.si. Javno odpiranje vlog bo potekalo v prostorih Mestne občine Kranj 2. oktobra.

Dvajseti vaški semenj

Senično – V nedeljo, 20. avgusta, bo v starem vaškem jedru ob obzidju v Seničnem potekal dvajseti vaški semenj. Od 9. do 13. ure pripravljajo raznoliko ponudbo rokodelske in domače obrti, sveto mašo z blagoslovom obnovljenega oltarja sv. Florjana in prižnice, plesni sprehod v preteklost, predstavitev orodij, povezanih s krompirjem, in pa za pokušino pražen krompir, razstavo in projekcijo Skupaj zmoremo ... Organizatorka je Marjana Zupan, Conventio, prireditev je podprla Občina Tržič.

Popolna zapora ceste Smrečje v Črni–Gozd

Smrečje v Črni – Občina Kamnik obvešča, da od včeraj, 17. avgusta, in vse do četrtka, 31. avgusta, velja popolna zapora lokalne ceste Smrečje v Črni–Gozd zaradi sanacije poškodovanega vozišča. V času del bo v možen obvoz po regionalni cesti Stahovica–Črnivec do odcepa z lokalno cesto Markovo–Studenca–Podlom. Vsak dan po končanem delavniku bo izvajalec del vozišče vzpostavil v prevozno stanje ter umaknil popolno zaporo.

V znamenju Tavčarjeve povesti

Na Visokem bodo zadnji konec tedna v avgustu z več dogodki zaznamovali stoto obletnico izida povesti Cvetje v jeseni. Nadaljujejo tudi z restavratorskimi deli v Tavčarjevem dvorcu, ki je v postopku razglasitve za kulturni spomenik državnega pomena.

Mateja Rant

Visoko – Letos mineva sto let, odkar je Tavčarjeva povest Cvetje v jeseni v nadaljevanjih začela izhajati v podlistku Ljubljanskega zvona. Ob tej priložnosti Občina Gorenja vas - Poljane in Loški muzej od 25. do 27. avgusta na Visokem pripravljata serijo dogodkov, s katerimi bodo zaznamovali to obletnico. Med drugim bodo odprli dopolnjene zbirke s knjižnico v Tavčarjevem dvorcu, znova pa bo zaživelo tudi teniško igrišče na travi, ki so ga uredili po vzoru nekdanjega Tavčarjevega igrišča, ki je bilo prvo tovrstno na slovenskih tleh.

V sklopu praznovanja stote obletnice bodo v Kulturnem društvu dr. Ivan Tavčar Poljane predstavili tudi povest Cvetje v jeseni v poljanskem narečju, vrhunec dogodkov pa bo predstavljala ena zadnjih izvedb muzikala Cvetje v jeseni. Izvršnega producenta Gorazda Slaka veseli, da bodo lahko nastopili v avtentičnem okolju, kjer se dogaja zgodba Janeza in Mete, ki so se jo po njegovih besedah trudili v čim bolj izvirni obliki prenesti v muzikal. Odprtje teniškega igrišča na travi v soboto dopoldne bodo pospremili s celodnevnim teniškim turnirjem dvojic v belem z lesenimi loparji, s čimer bodo zaznamovali tudi 120-letnico Tavčarjevega teniškega igrišča in 30-letnico Teniškega kluba Gorenja vas. »Na turnirju pričakujemo 37 udeležencev, od tega 12 žensk,« je pojasnil predsednik gorenjevaškega teniškega kluba Izidor Selak in dodal, da bodo dame nastopile v dolgih belih oblekah, gospodje pa v dolgih belih hlačah, obvezen kos garderobe pri moških je tudi metuljček. V nedeljo bo sledilo še odprtje pohodne poti Cvetje v jeseni. Pri tem so sledili opisom poti, po kateri sta na Blegoš hodila Janez in Meta iz Cvetja v jeseni, je razložil vodja županove projektne skupine za ureditev poti Tone Debeljak. Oznake poti so povzeli po opisanih cveticah v povesti, to so močvirske samoperke oziroma ljudsko Kristusove srajčke. Na odprtju poti bodo člani KD dr. Ivan Tavčar Poljane na šestih lokacijah odigrali tudi prizore iz povesti v poljanskem narečju. Prav na Tavčarjev rojstni dan, 28. avgusta, pa bodo po besedah župana občine Gorenja vas - Poljane Milana Čadeža v kapelico ob dvorcu ponovno postavili doprsni kip Ivana Tavčarja, s čimer bodo nadomestili kip, ki so ga pred leti ukradli. Kip je delo akademskega kiparja Metoda Frlica.

Župan Milan Čadež (levo) in predsednik gorenjevaškega teniškega kluba Izidor Selak pred teniškim igriščem na travi, ki so ga uredili po vzoru nekdanjega Tavčarjevega igrišča

Ob tem v Tavčarjevem dvorcu nadaljujejo z restavratorskimi deli. Po besedah Milana Čadeža je občina v zadnjih petih letih v urejanje dvorca in odkup lastniških deležev od preostalih treh občin na Škofjeloškem vložila že več kot tristo tisoč evrov, letos pa dela prvič izvaja državni restavratorski center. »Pomen dvorca Visoko, ki je v postopku za razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so torej prepoznale tudi najvišje državne ustanove s področja kulturne dediščine in se pozitivno odzvale na pobudo občine za sodelovanje,« je zadovoljen župan. Ta čas tako obnavljajo že peti prostor v Tavčarjevem dvorcu, in sicer tako imenovano sobo za posle, ki bo skupaj s črno kuhinjo namenjena gostinski dejavnosti. V dvorcu so v sodelovanju z Loškim muzejem uredili več stalnih muzejskih zbirk, ki prikazujejo dediščino Ivana in Franje Tavčar ter Kalanovega rodu pa tudi stavbno dediščino. Posebno privlačna je po županovih besedah razstava o meščanski črni kuhinji s še delujočim kuriščem, ki je med prvimi v svojem času že imelo vgrajeno kuhinjsko napo. Razstave bodo ob stoletnici Tavčarjeve povesti Cvetje v jeseni še dopolnili in obogatili tudi s Tavčarjevo knjižnico, pri čemer bo po besedah Biljane Ristič iz Loškega muzeja poseben poudarek prav na omenjeni povesti. Kot je še pojasnila, v muzeju sicer hranijo celotno Tavčarjevo knjižnico z Visokega, v kateri je več kot šeststo del z različno vsebino – od znanstvenih študij do leposlovja, med njimi pa je mogoče najti tudi knjigo o nogometu in kuharske knjige, ki so jih uporabljali pri kuhanju na dvorcu.

V Tavčarjevem dvorcu ta čas obnavljajo tako imenovano sobo za posle.

Marjanovih devetdeset let

Marjan Černivec s Primskovega je praznoval devetdeseti rojstni dan. Slovesna sveta maša je bila v župnijski cerkvi Marije Vnebovzete, čili jubilant pa se je zahvalil vsem, ki so praznovali skupaj z njim.

Suzana P. Kovačič

Kranj – Marjan Černivec se je rodil 12. avgusta leta 1927, izhaja iz družine z enajstimi otroki. Zadnja leta biva v Domu upokojencev Kranj, še vedno pa se rad sprehodi do domačega Primskovega, do sorodnikov in prijateljev. Častitljivi jubilej je praznoval prav na dan, ko se je rodil, dvanajstega avgusta. Najprej je bila slovesna sveta maša v župnijski cerkvi Marije Vnebovzete. Obred je bogatila pesem Mešanega pevskega zbora Župnije Kranj Primskovo pod vodstvom Alekse Klančar, maševali so trije duhovniki, domači Franc Godec, triglavski Franc Urbanija in velesovski Slavko Kalan. »Na svetu smo, da nam je lepo, da živimo v ljubezni in smo za to hvaležni,« je lepo povedal Franc Godec in slavljencu zaželel še veliko zdravja in notranjega veselja in mu podaril jubilejno svečo z odtisom imena in motivom domače cerkve. Slavka Kalana in Marjana Černivca vežejo spomini še na leta, ko je Marjan delal v Vinu-Pivu Kranj, Slavko, tedaj študent teologije, pa med počitnicami tam zaslužil kakšen dinar. »Sem Slavku ves čas govoril, ali bom prišel na njegovo ohcet ali pa na novo mašo,« se spominom nasmeji Marjan, sicer izučeni kovač, ki pa je najprej delal kot tkalec v Tekstilindusu, potem pa se zaposlil v podjetju Vino-Pivo Kranj in delo z veseljem opravljal do upokojitve. Pošteno in dobro delati, to je bilo njegovo vodilo.

Spomini Marjana Černivca vežejo tudi s Francem Urbanijo, ki si je s ponovno izgradnjo porušene Aljaževe kapele na Kredarici pridobil naziv »triglavski župnik«. Gore so ju spoznale in povezale, Marjan je tudi sodeloval pri gradnji kapele od začetka do konca. Koliko delovnih ur je opravil? »Nisem jih štel, a bilo jih je veliko,« je skromno povedal. K tem spominom je Marjanova priča na slovesnosti Primskovljan Janko Zupan dodal, da je bil Marjan s pomočjo Primskovljank tudi krasitelj kapele ob njenem odprtju.

Marjanovemu jubileju so se poklonili tudi gasilci. Slavljenec je gasilec že od otroških let, je član Prostovoljnega gasilskega društva Kranj Primskovo, bil je tudi predsednik društva, sedaj je njegov častni član in nosilec najvišjih gasilskih odlikovanj še v nekdanji Jugoslaviji in v samostojni Sloveniji. Je tudi zbiralec in dober poznavalec krajevne zgodovine, pisec člankov ...

Dnevi mu hitro minevajo, saj si je tudi v Domu upokojencev našel kup zaposlitev, v domu je tudi razstavljal, med drugim na temo dvajsete obletnice postavitve Aljaževe kapele oz. kapele Marije Snežne in stoletnice kranjskega vodovoda. V veliko pomoč sta mu hči Mira in vnuk Črt, je pa čili devetdesetletnik sam pripravil protokol za praznovanje, ki se je v prijetnem vzdušju nadaljevalo na njegovem rojstnem domu na Primskovem.

Foto: Tina Dokl

Marjan Černivec v sredini, za jubilej sta mu bila priči sokrajan, prijatelj Janko Zupan in nečakinja Stanka Rehberger, na sliki tudi gasilci PGD Kranj Primskovo, duhovniki ...

Divji prašiči bili na pojedini v koruzi

Španova koruza na njivi v bližini Hoste je na pogled zelo lepa, a znotraj, na sredini njive, skriva razdejanje, ki so ga pred nedavnim povzročili divji prašiči. »Zaradi škode bo najmanj pet prikolic silažne koruze manj,« škodo ocenjuje gospodar Jože Hartman.

Cveto Zaplotnik

Suha – Na Španovi kmetiji na Suhi pri Škofji Loki se ukvarjajo z govedorejo, v hlevu imajo petdeset goved, od tega 32 krav molznic. Ker jim silažna koruza predstavlja glavni del krmnega obroka, ima koruza zelo pomembno mesto v njihovem setvenem kolobarju. Letos jo pridelujejo na petih hektarjih, med drugim tudi na 1,6 hektarja veliki njivi ob cesti v bližini vasi Hosta. Ob ugodnih pogojih za rast koruze, zrasla je tudi več kot tri metre visoko, se je gospodar Jože že veselil obilnega pridelka, a očitno prezgodaj. Ko se je prejšnjo soboto mudil v Hosti, je na dogajanje na koruzni njivi postal pozoren šele po tem, ko je z njive bežal divji prašič. Šel je po sledi prašiča, se prebil med visokimi koruznimi stebli v notranjost, nekako na sredino njive, in zgrožen obstal: divji prašiči so očitno med pojedino povzročili pravo razdejanje. Veliko koruze so polomili, pomendrali ali kako drugače poškodovali. »Najmanj pet prikolic silažne koruze bo manj,« škodo ocenjuje Jože in dodaja, da zdaj nimajo česa storiti. Počakali bodo, da bo koruza dozorela, potlej jo bodo poželi, a na mestih, kjer je poškodovana, jo bo veliko ostalo na tleh. »Ker jo je na tleh preveč, je ne bo možno podorati, ampak jo bo treba ročno odstraniti,« pravi Jože, ki je sicer že pred tremi tedni lovski družini Škofja Loka in Križna Gora opozarjal na pojavljanje divjih prašičev in jih prosil, naj njihovo koruzno njivo, ki je na meji obeh lovišč, zaščitijo pred prašiči. »Odškodnina v denarju me ne zanima. Od lovcev pričakujem, da bodo po žetvi odstranili ostanke polomljene koruze in da mi bodo za izpad pridelka dali nadomestno krmo.«

Jože Hartman ugotavlja, da je divjad vse manj plašna in da vse pogosteje prihaja v naselja ali v bližino naselij. Kot primer za to je navedel lisico, ki je zadnje čase pogosto prihajala na njihovo kmetijo – vse dotlej, dokler je v nedeljo ni uplenil lovec.

Predlagali podaljšanje lovne dobe

»Letos je divjih prašičev v našem lovišču še več kot lani. Doslej smo jih lovci čakali že 160-krat, od januarja do danes smo jih uplenili 31,« pravi Anton Bevk, starešina Lovske družine Škofja Loka, in dodaja, da je tudi škoda, ki so jo že letos povzročili prašiči, kar precejšnja. Samo za ravnanje razrite travne ruše so porabili osemsto delovnih ur. (Vsak član družine mora na leto opraviti 45 delovnih ur, od tega trideset za odpravljanje škode po divjih prašičih.) Kmetom so dali v uporabo 22 električnih pastirjev, pri tem pa je včasih problem, kako zagotoviti elektriko za pastirja. »Pri lovu ni omejitev, a skupinski lov bomo lahko izvajali šele jeseni, ko bo v gozdovih manj ljudi. Najlažje je prašiče loviti pozimi, takrat ko je sneg,« pravi Bevk in poudarja, da so ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano tudi zaprosili za podaljšanje lovne dobe za divje svinje za en mesec, torej do konca februarja prihodnje leto.

Od daleč se ničesar ne vidi, šele v notranjosti njive se pokaže razdejanje, ki so ga povzročili divji prašiči. Na sliki je gospodar Jože med poškodovano koruzo. / Foto: Tina Dokl

Zdaj električni pastir deluje

V lovišču Lovske družine Križna Gora za zdaj nimajo problemov s prašiči, letos jih imajo v planu za odstrel pet, a doslej niso uplenili še nobenega. Kot je povedal starešina družine Janez Demšar, so si škodo na Hartmanovi njivi že ogledali, še pred žetvijo jo bodo ocenili in se poskušali z lastnikom dogovoriti o odškodnini. Skupaj z Lovsko družino Škofja Loka so na robu gozda postavili električnega pastirja, da bi zadržal prašiče v gozdu, vendar je bil problem, od kod zagotoviti elektriko. Zdaj so tudi to rešili, tako da pastir deluje.«

Seniorjeva pripoved: Zakaj grem vsako leto v Zreče

Nikoli ne bom razumel ljudi, ki se otepajo odhoda v pokoj. Vesel sem, da sem šel zdaj, ko sva oba z ženo vitalna in vedno polna energije. Tako imava čas zase in drug za drugega, kar se trudiva s pridom izkoristiti.

Nisva prav bogata, ampak imava dovolj, da si privoščiva dva krajša dopusta in več izletov na leto. Pred dvema letoma sva odkrila – vsaj za naju – idealen prostor, kjer se naužijeva vsega, kar nama je všeč: sprostitve v toplicah ter narave s travniki in gozdovi, ki naju spominjajo na mlada leta. Za naju so to Terme Zreče.

Kaj natančno v Zrečah želiva, je seveda odvisno od najinega sončka – vnuk Jakob je star že 7 let in hodi v šolo, vseeno pa še rad gre kam z nama. Da ne zamudi šole, gremo avgusta in izberemo paket Modre počitnice. No, potem on cele dneve skače in čofota po teh bazenih in se vozi po toboganih in dela vse mogoče lumparije, ker imajo vsak dan animacijo. Najprej se mi je to zdelo malo odveč, ampak sem potem videl, da je animacija res kvalitetna; imajo tematske dneve in Jakob se s temi mladimi animatorji res dobro razume. Mu je

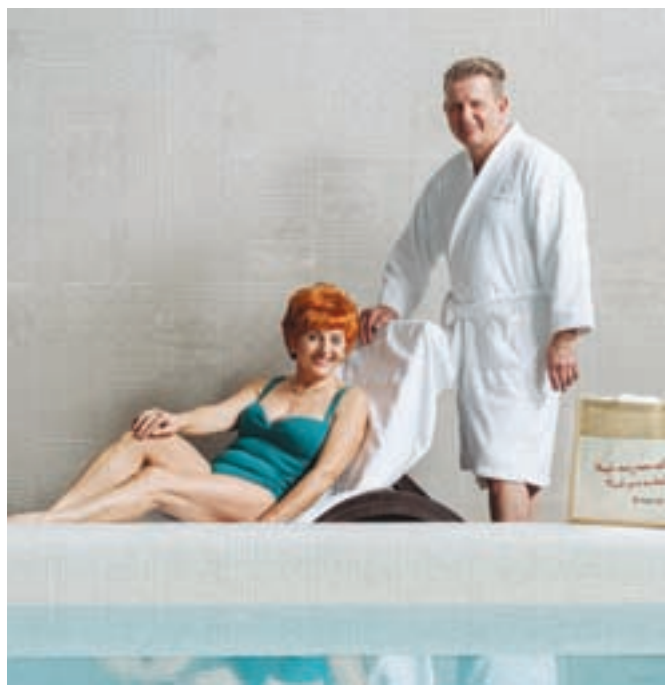

bilo kar hudo za njimi, ko smo šli domov.

Ko nama je EN dan vendarle uspelo, da nismo šli na bazen, smo šli na Roglo (kar je bilo za naju idealno, ker ni vroče). Sprehodi v naravi so najina strast, ampak je tudi Jakob presenetljivo užival. Postavili so namreč ogromno novih lesenih igral – pa takšnih koristnih, didaktičnih, z neko zgodbo in iz slovenskega lesa, to mi je padlo v oči. Pohorska vasica je ena zadeva, pa s kanglami za mleko smo igrali spomin – res je bilo zabavno. Preden smo šli nazaj, smo se ustavili na stalni postojanki, Koči na Pesku (z najboljšim borovničevim zavitkom, mimogrede). Zraven je na novo postavljen Ranč Rogla s 3 krasnimi lipicanci. V glavnem, moramo se še vrniti, Jakob je skoraj zahteval.

No, potem pa so še druge počitnice. Tiste samo najine. Tiste pa izbereva glede na razpisane termine paketa za seniorje v Termah Zreče (tokrat so 17.–22. 9. 2017, 8.–13. 10. 2017 in 12.–17. 11. 2017). Sijajno je, da za ceno 260 EUR na osebo dobiva … VSE. Pripeljejo se po naju in naju odpeljejo nazaj domov. Trikrat na dan res odlično jeva, spet se lahko sprehajava in v miru užijeva naravo, ampak hkrati imava družbo ostalih seniorjev, s katerimi se udeležujeva vseh mogočih delavnic. Mislim, da bomo tokrat imeli kuharsko delavnico, dejansko v njihovi kuhinji. Izlet bomo naredili na Roglo in si ogledali tudi cerkev (nisem še bil notri in pravijo, da je nekaj posebnega). Ob večerih se z ostalimi seniorji družimo v hotelski kavarni in tam so mi tudi tisti, ki so partnerja žal izgubili, zaupali, da si počitnice tukaj lažje privoščijo, ker za enoposteljno sobo ne rabijo doplačati ničesar, kar se mi je zdelo zelo obzirno. Marsikdaj se mi zdi, da se večina sveta ne ukvarja ravno s tem, kakšne težave nas lahko doletijo v zrelih letih.

Moram priznati, da že malo sanjam o zelenih pohorskih gozdovih Pohorja in termalnih vrelcih v Zrečah. In preden grem spat, voham pohorske jurčke.

Srečno upokojeni Božo

OGLASNO SPOROČILO

Umirjeni, ampak
AKTIVNI
seniorji v Termah Zreče

Terme Zreče

Program vključuje:
- **5x zdrav zajtrk** za dober začetek dneva,
- **5x lahko kosilo**,
- **5x večerjo** s pestrim izborom regionalnih jedi,
- **kopalni plašč** v sobi,
- **neomejeno kopanje** v termalnih bazenih,
- zabavno **vodno aerobiko**,
- **2x vstop v Savna vas** z jesenskimi programi vrtinčenja zraka,
- jesenski **sprehod z osnovami nordijske hoje**,
- **izlet na Roglo**, ogled cerkve na Rogli z dobrodošlico, pohorsko kosilo v Koči na Pesku,
- **kuharsko delavnico** z domačimi kuharskimi mojstri,
- **glasbene večere** v hotelski kavarni.

Termini:
17. - 22. 9. 2017
8. - 13. 10. 2017
12.- 17. 11. 2017

Hotel Vital****
260 €
/ po osebi / 5 noči

MODRA ŠTEVILKA
080 73 77
ali jasmina.cresnar@unitur.eu
Ostale ugodne ponudbe na: www.terme-zrece.eu

Na Planini se dogaja

Vilma Stanovnik

Kranj – Pisarna za prenovo soseske Planina se konec poletja pridružuje pobudam domačinov in z njimi pripravlja tri dogodke.

Začelo se bo že ta konec tedna s pripravami na nogometni turnir. Jutri, 19. avgusta, se bodo namreč nogometni navdušenci med 10. in 13. uro zbrali na igrišču in skupaj popravili nogometne gole. Organizatorji pravijo, da bo za orodje in osvežitev poskrbljeno. V času, ko bodo odrasli urejali gole, bodo otroci izdelovali plakat. Delavnica bo brezplačna. Se je pa že moč prijaviti na nogometni Turnir treh Planin, ki bo potekal v soboto, 9. septembra, med 9. in 14. uro. Prijave do 5. septembra sprejemajo na elektronski naslov akavcic@gmail.com. Za otroški kategoriji A in B prijav ni, za odrasle kategorije pa je prijavnina 15 evrov. Če bo slabo vreme, bo turnir dan kasneje, 10. septembra.

Prav tako na Planini pripravljajo filmski večer. Potekal bo na športni ploščadi med vrtcema, na sporedu pa je 31. avgusta ob 20.30. Ogledati si bo moč film Kranj, mesto na skali režiserja Tonija Cahunka. Na prireditveni prostor prinesite svoje stole, klopce, blazine in vse ostalo, kar potrebujete za udoben ogled zanimivega filma.

V soboto, 2. septembra, bo na Ulici Gorenjskega odreda potekal bolšji sejem. Med 10. in 14. uro bodo postavljene stojnice, ki jih bodo uredili domačini sami, najlepša pa bo tudi nagrajena. Prav tako bo potekal sejem kolesarske opreme in mini servis koles. Poleg tega organizatorji pripravljajo različne igre naše mladosti in prireditev z naslovom Pokaži, kaj znaš. Za varstvo otrok bo skrbela Dobra Teta.

Dan teric v Davči

Ana Šubic

Davča – V Davči bo konec tedna že 33. Dan teric, ki ga prirejata tamkajšnja turistično društvo in prostovoljno gasilsko društvo (PGD). Jutrišnji, sobotni program, ki se bo začel ob 16. uri, bo v znamenju praznovanja tridesetletnice PGD Davča, ki bo ob tej priložnosti prevzel novo gasilsko vozilo AC 24/50. Po 18. uri bo sledila zabava z ansamblom Raubarji. V nedeljo se kot običajno obeta kulturno-etnografska prireditev. Začela se bo ob 14. uri z nastopom Pihalnega orkestra Alples Železniki in mažoretk, sledila bo igra na prostem Cigan čarovnik v izvedbi dražgoških igralcev, nato pa si bodo obiskovalci lahko ogledali še stare postopke predelave lanu od bilke do platna. Po 17. uri se obeta še veselica s Slovenskimi muzikanti.

Dan teric, s katerim Davčarji ohranjajo dediščino domačega kraja, je običajno dobro obiskan, saj prireditev povprečno obišče od tri do štiri tisoč obiskovalcev. Doslej je tako v Davčo privabila že okoli sto petdeset tisoč ljudi, ugotavljajo v turističnem društvu.

Dalija velikanka v Arboretumu Volčji Potok

Janez Kuhar

Volčji Potok – Avgust v Arboretumu Volčji Potok zaznamujejo dalije, ki sodijo med najlepše poletne cvetlice, so edinstvene po velikosti, obliki in raznobarvnosti in so mnogostransko uporabne. V Arboretumu prvič pri nas raste dalija velikanka (*Dahlia imperialis*) najvišja med dalijami, ki v svoji domovini (Mehika, Srednja Amerika in Kolumbija) zraste od šest in celo do deset metrov visoko. Vodji parka v Arboretumu Janku Zveru je dva gomolja takšne dalije lani podaril Abraham Rammeloo, direktor Arboretuma Kalmthout v Belgiji. Kot je povedal Janko Zver, so gomolji dalije velikanke večji kot pri običajnih vrtnih dalijah, že lani so imeli premer okoli petdeset centimetrov. Lani so gomolja posadili, letošnje poletje daliji hitro napredujeta v rasti in sta bili konec julija že visoki 1,2 metra, kako visoko bosta zrasli letos in kdaj bosta zacveteli, pa bo odvisno od tega, kdaj bo nastopila prva zmrzal.

Daliji velikanki v Arboretumu Volčji Potok naj bi zrasli šest metrov visoko. / Foto: arhiv Arboretuma

Zabava na kranjskem bazenu

Vilma Stanovnik

Kranj – Danes bo kranjski bazen znova gostil slovenski finale tako imenovanih City Games. V njem se bodo spopadle najboljše ekipe iz challengerjev v Mariboru, Ajdovščini in Kopru. Domače barve bosta branili ekipi ZA Kranj, ki na igrah nastopa že več let, ter ekipa Kranj All in one, ki bo nastopila kot domačin.

»Slovenske ekipe so do zdaj osvajale bronaste in srebrne medalje v mednarodnem delu tekmovanja. Mogoče bomo danes dobili ekipo, ki bo odšla do zlata. Vsekakor pričakujemo odlično atmosfero in ekipe, ki bodo razpoložene za borbo vse do zaključka,« je povedal avtor projekta Miroslav Krzyk.

Ta neuradna naslednica nekoč popularnih Iger brez meja namreč že nekaj sezon obiskuje številna mesta v državah nekdanje Jugoslavije ter jim prinaša veliko mero adrenalina, zabave in smeha. Danes zvečer bomo spoznali, kdo bo slovenski prvak in hkrati predstavnik Slovenije v mednarodnem delu tekmovanja.

Najboljše slovenske ekipe bodo tekmovale v atraktivnih disciplinah, kot so leteči vaterpolo, vodna košarka, pršut in veslo. Spretnost in ekipno delo bosta le eno ekipo odpeljala na prestol in jim odprla priložnost, da branijo barve Slovenije v Biogradu na Moru od 25. do 27. avgusta. »Pridružite se nam in se prepustite temu športno-zabavnemu spektaklu, jasno in glasno navijajte za svoje favorite in jim tako pomagajte na poti do vrha,« pravijo organizatorji iger, Kooperativa Konjice, Mestna občina Kranj, Zavod za šport Kranj in agencija Adria Events z Reke in vabijo, da se jim danes ob 19.30 pridružite na kranjskem bazenu.

PREJELI SMO

Zakaj tako?

Čudi me, da tujci, ki hočejo pri nas odpreti svoje podjetje, lahko kar sami izbirajo teren, kje bo bodoča tovarna stala! Praviloma jo hočejo postaviti na najlepši kmetijski zemlji! Kako je s tem? Mar nismo več gospodarji v svoji lastni državi? Morali bi tujcem ponuditi denimo TAM, Štore, Ruše, Litostroj, ki kot nemi spomeniki obtožujejo napake nespametnih politikov, namesto da uničujejo najboljšo kmetijsko zemljo in štiri hektarje gozda. To je v nebo vpijajoča svinjarija! Če okoljevarstveniki ta projekt potrdijo, zaslužijo nezaupnico. Po eni strani država zahteva lastno proizvodnjo hrane, po drugi pa uničuje najlepšo kmetijsko zemljo. Sploh se kmetijstvu v tej državi zelo slabo piše. Namesto da bi država pomagala živinorejcem, se je odločila, da bo redila zveri! Proti tej nadlogi so se naši dedje in pradedje na vse kriplje borili, naši vrli politiki pa jo podpirajo. Skratka, treba je sabotirati kmetijstvo, da bodo tajkuni lahko zidali.

Drugi problem so psi. Psov je v našem okolju odločno preveč. Namesto da bi oblast uvedla davek na pse, bo v Kranju zgradila park za pse in s teh površin pregnala vrtičkarje. Norost, čista norost. Vrtičkarji vsaj zase pridelajo nekaj hrane. Kakšen produkt pa ti da pes? Produkti psov pa ležijo navadno na cesti in v travi! Skratka, tisto, kar jaz prinesem navadno na čevljih domov. Pa brez zamere!

Josip Kogoj, Sp. Gorje

Z ognjem do sprememb

Cipra Slovenija je z letošnjo akcijo Ogenj v Alpah, ki so jo v soboto pripravili na Mali planini, poudarila problematiko mobilnosti v turizmu in spodbudila uporabo javnega potniškega prometa.

Jasna Paladin

Stahovica – Mednarodna nevladna organizacija Cipra dogodek Ogenj v Alpah obeležuje vsako drugo soboto v avgustu že vse od leta 1986, akciji, katere namen je opozoriti na celovit način reševanja okoljskih in razvojnih vprašanj v Alpah, pa so se letos v sodelovanju s Planinsko zvezo Slovenije znova pridružili tudi v Cipri Slovenija. Osrednji dogodek so pripravili v soboto na Mali planini, z akcijo pa so poudarili problematiko mobilnosti v turizmu in spodbudili uporabo javnega potniškega prometa, kolesarjenje in pešačenje kot načine prihoda na izhodišče izletov v gore.

Skladno s tem se je druženje udeležencev začelo z avtobusnim prevozom do Stahovice, od koder so se pohodniki na Malo in tudi Veliko planino podali peš mimo Svetega Primoža, domov pa so se znova vrnili peš in z avtobusom do Kamnika in Ljubljane. Organizatorji so udeležence z vabilom spodbujali tudi, naj se na planino ta dan podajo s kolesom ali nihalko.

Udeleženci akcije Ogenj v Alpah so na Mali planini s prižigom ognja takole simbolično opozorili na nujnost sprememb v alpskem turizmu. / Foto: Cipra Slovenija

Po vodenem pohodu z gorskim vodnikom na Malo planino je v Domžalskem domu sledilo predavanje o trajnostni mobilnosti v gorskih pokrajinah, voden ogled Velike planine in delavnice za otroke, nato pa še simbolni prižig ognja. V letošnjem letu, ki so ga Združeni narodi razglasili za leto trajnostnega turizma za razvoj, so namreč vsi, ki so se pridružili akciji po celotnem alpskem loku, ogenj prižgali kot poziv k razmisleku o nujnosti sprememb v alpskem turizmu.

Akcija Ogenj v Alpah 2017 sicer traja od junija do septembra, organizatorji pa planince vabijo, da se ji v tem času pridružijo s simbolnim prižigom ognja. S svečo, bliskavico fotoaparata ali telefonsko lučko lahko planinci posvetijo s slovenskih vrhov in s tem načelno podprejo sporočilo letošnje akcije. Cipra Slovenija je skupaj s Planinsko zvezo Slovenije izdala tudi brošuro Zapeljan v gore, v kateri je predstavljenih 14 različnih izletov v gore, ki so dostopni z avtobusom, vlakom ali kolesom.

Največji okoljski projekt za Slovenijo

1. stran

V občini Vodice je načrtovana gradnja povezovalnega kanala od naselja Vodice do obstoječega kanalizacijskega sistema v Ljubljani (Zgornje Gameljne) in treh povezovalnih kanalov do naselij Bukovica in Utik (aglomeracija Bukovica pri Vodicah). Skupna dolžina načrtovane kanalizacije v občini Vodice je 9,1 kilometra. Na novo bo na javno kanalizacijo priključenih okrog 3600 prebivalcev v občini Medvode in 1100 prebivalcev v občini Vodice. Vrednost del za nadgradnjo sistema odvajanja komunalne odpadne vode v občinah Medvode in Vodice ter izgradnjo povezovalnega kanala Co v mestni občini Ljubljana je 27.980.451 evra (brez DDV). V postopku javnega naročanja je bilo v letu 2013 za izvajalca teh del izbrano podjetje Javna razsvetljava. Gradnja bo potekala v skladu z razpisno dokumentacijo do konca leta 2019.

Projekt so predstavili včeraj, prisotni pa so bili tudi Alenka Smerkolj, ministrica brez resorja, pristojna za

Župana Medvod Nejc Smole in Vodic Aco Franc Šuštar. Za obe občini bo to izjemno velik projekt. / Foto: Maja Bertoncelj

razvoj, strateške projekte in kohezijo, Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor, ter vsi trije župani občin, v katerih bo projekt potekal. Sogovornikom se je pridružil tudi dr. Miro Cerar, predsednik Vlade RS. Da gre za izjemno velik projekt tudi za občini Medvode in Vodice, sta potrdila župana. »Za Medvode to pomeni veliko dodano vrednost. Poleg navezovalnega kanala na ljubljansko čistilno napravo Co bomo pridobili tudi 22 kilometrov kanalizacijskih vodov, odprli več kot osemdeset cest, zgradili dve črpališči in opustili danes preobremenjeno čistilno napravo v Pirničah. Verjamem, da nam bo skupaj uspelo in da bomo dokazali, da je v Sloveniji možno povezovanje tako na horizontalni ravni med občinami kot na vertikalni ravni od evropske unije preko države vse do naših prebivalcev. V Medvodah bodo občani ob koncu projekta dobili čistejše okolje in večjo bivanjsko kvaliteto,« je povedal župan Medvod Nejc Smole. Župan Vodic Aco Franc Šuštar pa je dodal: »Vseskozi smo z ekipo verjeli v ta projekt in danes tukaj stojimo ponosni, da je uspel, za kar gre zahvala številnim, ki so delali na njem. Vodice bodo pridobile dobrih devet kilometrov nove kanalizacije na 13 kilometrov že obstoječe. Uredili bomo vse stranske kanale s preostalo infrastrukturo in razvoj Vodic se po dolgem času premika v pravo smer. Ta projekt ni pomemben samo kot okoljski projekt, pomemben je tudi na drugih področjih. Verjamem, da nam bodo ljudje in narava hvaležni.«

Kot so vsi poudarili, je to prva zmaga, sedaj pa jih čaka veliko dela na terenu, tudi pri informiranju občanov, ki bodo na koncu morali k investiciji primaknili svoj del s plačilom komunalnega prispevka, v času gradnje pa bo ohromljen tudi promet, zato v vseh treh občinah upajo na razumevanje občanov.

Obnova kavarne se je začela

Jasna Paladin

Kamnik – Občina Kamnik je z izbranim izvajalcem podpisala pogodbo o težko pričakovani obnovi osrednje mestne Kavarne Veronika, ki je zaradi težav s kanalizacijo in iskanjem primernega najemnika zaprta že od konca lanskega leta. V proračunu so za obnovo notranjosti in fasade (delni lastnik stavbe je tudi Delavsko kulturno društvo Solidarnost), namenili dvesto tisoč evrov, a uspešen je bil šele drugi razpis.

»V predpisanem roku za oddajo ponudb sta prispeli dve ponudbi, po izvedeni analizi je bila izbrana družba Ural iz Kamnika, ki bo predmet zadevnega javnega naročila izvedla v vrednosti 179.959,05 evra z DDV. Pogodba med naročnikom in izvajalcem instalacijske prenove in sanacije vlage v objektu je bila podpisana 26. julija z rokom izvedbe del tri mesece. V skladu z veljavnimi predpisi je naročnik skupaj z nadzornim organom in izbranim izvajalcem že izvedel postopek uvedbe v delo, kar pomeni, da so izvajalcu bili podani izročitev gradbišča, pravica dostopa na gradbišče, tehnična dokumentacija za izvajanje del in zagotovitev sredstev za financiranje gradnje objekta,« so nam pojasnili na občini.

Gradijo kanalizacijo, kmalu tudi pločnik

Železniki – Občina Železniki nadaljuje gradnjo fekalne kanalizacije na Studenem, kmalu pa naj bi znova zabrneli tudi stroji za gradnjo pločnika ob regionalni cesti. Približno štiristo metrov fekalne kanalizacije za potrebe 25 hiš so začeli graditi v začetku avgusta, kar je kasneje od načrtovanega, saj je prišlo do zakasnitve pri pridobitvi gradbenega dovoljenja, je povedal občinski svetovalec za investicije Peter Košir. Izvajalec naj bi dela, vredna nekaj manj kot 84 tisoč evrov, opravil do konca septembra. Gradnji kanalizacije v spodnjem delu naselja bo predvidoma že v naslednjem tednu sledila gradnja pločnika ob regionalni cesti v dolžini 280 metrov. Na novo bodo uredili še avtobusni postajališči in meteorno kanalizacijo. Dela bodo potekala ob polovični zapori ceste, občino pa bodo stala 148 tisoč evrov. Rok za izvedbo je 30. oktober.

Pa se sliš' iz Predoselj

Prihodnji petek se bodo v Predosljah na koncertu na prostem z naslovom Pa se sliš' predstavili pevci in glasbeniki iz domačega kraja. Osrednja gosta večera bosta mezzosopranistka Barbara Kozelj in basist Peter Martinčič.

Igor Kavčič

Predoslje – Župnijsko posestvo v Predosljah je v preteklih letih že večkrat zaživelo z različnimi kulturnimi prireditvami: domače kulturno društvo na njem pripravlja gledališke predstave na prostem, simpatično prizorišče gosti nastope folklornih skupin, doslej pa so pripravili tudi nekaj koncertnih večerov. Predosljani na nov vrhunski koncertni dogodek vabijo prihodnji petek zvečer, ko se bodo na prireditvi z naslovom Pa se sliš' predstavili odlični glasbeniki, tako pevci kot instrumentalisti, ki izhajajo iz Predoselj in okolice. Osrednja gosta večera bosta mezzosopranistka Barbara Kozelj in basist Peter Martinčič.

Ob tej priložnosti smo nekaj vprašanj zastavili Barbari Kozelj, ki nastopa tako na slovenskih predvsem pa tujih koncertnih odrih, saj z družino že več let živi na Nizozemskem. Kot je povedala, se zelo rada vrača domov, še zlasti odkar ima hčerki. »Želim jima podariti čim več slovenskosti in tudi časa, ki ga lahko preživita skupaj z babico in dedkom. Res je tudi, da so koncerti doma nekaj posebnega, vedno znova mi sežejo v srce. Zato komaj čakam na petkov koncert v rodnih Predosljah, kjer se je moja pevska pot pred leti tudi začela. Uživala bom s prijatelji, sovaščani, družino in publiko, dodatno zadovoljstvo pa bo na odru druženje z očetom in bratrancem Petrom, ki je tudi odličen pevec – tega se še posebno veselim,« je povedala Barbara Kozelj, ki veliko nastopa z orkestri in ansambli tako v svoji novi domovini kot po svetu. »Moj umetniški delavnik je izredno poln, veliko je potovanj, krasnih koncertov na Nizozemskem in drugih svetovnih odrih z odličnimi glasbeniki in dirigenti. S tem se uresničujejo moje sanje,« potrjuje Kozeljeva in dodaja, da vse to od nje zahteva ogromno discipline, visoke pripravljenosti, fleksibilnosti, samozavesti, pomembno pa je seveda tudi zdravje. »Kot sem omenila, sem tudi mamica in imam družino, ki ravno tako potrebuje veliko pozornosti, predanosti, topline in časa, ki ga preživljam z njimi. Pomembno je ravnovesje med delom in sprostitvijo od njega in da si od časa do časa spet lahko dobro napolnim baterije.«

Program koncerta sta skupaj s Petrom Martinčičem prilagodila poletnemu vzdušju in »domačemu« ambientu na prostem ter izbrala samospeve in arije, ki so v prvi vrsti »zelo lepe za uho«. »V pesmih skladateljev Obradorsa in Turine bodo zazveneli temperamentni španski ljudski napevi, izbrala sem si tudi prelepo arijo Dalile in Saint-Saënsove opere Samson in Dalila ter nekaj slovenskih ljudskih pesmi v priredbi Marijana Lipovška. Peter bo zapel arijo Escamilla iz Bizetove opere Carmen ter arijo Krjavlja iz Poličevega Desetega brata, seveda pa bova skupaj zapela tudi kakšen duet,« program razkriva Barbara in namigne, da se bo, če bo publika navdušena, v rokavu našel še kakšen posebno zanimiv dodatek. Drugi osrednji gost večera bo basist Peter Martinčič, od leta 2011 stalni član drugo leto pa tudi operni solist ansambla SNG Opera in balet Ljubljana.

Glasbene moči Predoselj in okolice bodo na koncertu zastopali še naslednji izvajalci: solo pevki Maja Logar (KPZ De Profundis) in Mateja Grašič (Carmen Manet), pianistka Mojca Ančimer, Trio Mak (Katarina Rogelj in Anja Kišek – flavta, Mateja Grašič – klavir), harmonikar Rok Perhavc, pevca Tisa Bokun in Gregor Žibert, program pa bodo z recitali in odlomkom iz predstave Lumpacij Vagabund popestrili člani KUD Predoslje Jana Ovsenik, Miro Zevnik, Franci Kozelj in Damjan Dolžan. Prireditev, za katero so vstopnice naprodaj v Kava baru Tišler in uro pred koncertom, bosta v petek, 25. avgusta, ob 20. uri povezovala Simona Vreček in Sebastijan Sajovic.

Foto: Andreas Terlaak

Mezzosopranistka Barbara Kozelj bo osrednja gostja koncertnega večera v Predosljah.

Filmi Andreja Zdraviča

Kranj – Galerija Prešernovih nagrajencev danes, v petek, 18. avgusta, ob 20. uri vabi v Stolp Škrlovec v okviru Poletja s Prešernovimi nagrajenci na ogled novega filmskega dela Ocean Cantos (2017) filmskega in zvočnega avtorja Andreja Zdraviča. V celoti je projekt Ocean Cantos nadaljevanje Zdravičevih raziskovanj energij in duhovnih razsežnosti narave in je zasnovan kot ciklus kratkih filmskih študij dinamike, veličastnih lepot in moči oceana. Snemanje poteka v različnih predelih sveta, opus pa že zdaj obsega gradiva, ki jih je avtor posnel na obalah Kalifornije in Kantabrijskega morja (Atlantika) ter severne Španije (2013–2015). Zdravič bo predstavil več filmov: Popotovanje peska (Sand's Journey), v katerem se razkrije makrosvet fascinantnega gibanja zrnc peska; v filmih Morske grive (Sea Manes I & II) se osredotoča na vrtinčenje par izza vrhov potujočih valov v interakciji z nasprotnimi tokovi nevihtnega ustja reke v Baskiji; film Horizons pa projicira meditativni pogled na obzorja Pacifika, ki se brezčasno porajajo iz beline goste megle .... Projekcija se bo vrtela v samodejni zanki.

Folklorijada na Bledu

Bled – Folklorno društvo Bled v sodelovanju z Blue Diamond Events danes, v petek, 18. avgusta, ob 20. uri v Festivalni dvorani na Bledu organizira Folklorijado s 13 nastopajočimi skupinami iz Slovenije, Turčije, Bolgarije, Češke, Madžarske, Litve, Italije in Portugalske. Vstop je prost.

Trinajsti Škerlovi dnevi

Kranj – Kulturno društvo Odmev in Mešani pevski zbor Kranjska Gora danes, v petek, 18., in jutri, v soboto, 19. avgusta, obakrat s pričetkom ob 20. uri vabita na trg pred cerkvijo, kjer bo potekala dvodnevna zborovska prireditev. Kranjskogorski pevski na zbor Škerlove dneve vedno povabi zasedbe iz drugih delov Slovenije pa tudi iz Avstrije in Italije, zato je nabor odpetih pesmi zelo raznolik.

Šest Bachovih partit

Radovljica – Danes, v petek, 18., in jutri, v soboto, 19. avgusta, ob 20. uri bo v okviru Festivala Radovljica koncert hrvaškega čembalista Pavaa Mašića, ki bo na dveh zaporednih večerih izvedel vseh šest partit iz prvega dela zbirke Clavier-Übung Johanna Sebastiana Bacha, ki jih je ta leta 1731 zbral v prvem delu zbirke Clavier-Übung. Koncerta sodita v cikel Bachove glasbe, ki so ga začeli predlani z Umetnostjo fuge in ga lani nadaljevali z Glasbeno daritvijo. Koncerta sestavljata celoto in pri vstopnini štejeta kot en dogodek.

Izumitelj človeških norosti

Roman Deset prisrčnih trmoglavk med slovenskimi bralci zelo priljubljenega finskega avtorja Arta Paasilinne je že enajsta njegova v slovenščino prevedena knjiga. Simpatičen šestdesetletnik tokrat osrečuje finske ženske.

Igor Kavčič

Kranj – Premožni lastnik uspešnega podjetja Rauno Rämekorpi je ob praznovanju svoje šestdesetletnice prejel obilo cvetja in daril. Ker ima njegova žena astmo in je na rože alergična, jih je moral spraviti iz hiše. Kleni moški v odlični formi je pomislil, zakaj bi jih odpeljal na deponijo, če pa z njimi lahko razveseli nekaj dam, ki jih pozna. Tudi če jih ne, je to mar problem? Kapitalist s sicer precej socialističnimi nazori potrebuje le še taksista, ki mu bo pomagal cvetje razvažati. Seveda je to Seppo Sorjonen, edini izmed pisateljevih junakov, za katerega se nam zdi, da je z obema nogama trdno na zemlji, in se med drugim pojavi tudi v romanu Očarljiv skupinski samomor, v romanu Na lovu za spomini pa po finskem podeželju vozi upokojenega geodeta, ki ima časa na pretek, le sem in tja ga zapusti spomin. Ko sedeta v avto, poln šopkov, šampanjca, kaviarja in drugih dobrot, se začne zgodba, v kateri ne manjka značilnega Paasilinnovega obešenjaškega humorja, nemogočih dogodkov, iskrivih domislic ter modrovanj o preteklosti in prihodnosti. Sedanjost je v njegovih romanih tako ali tako vselej očarljiva.

V slovenščini imamo enajst romanov Arta Paasilinne.

Vse dosedanje romane Arta Paasilinne, ki je svojo poklicno pot začel kot novinar, kasneje pa se je povsem posvetil pisateljevanju in danes velja za enega najbolj prevajanih finskih avtorjev (po njegovih romanih so posneli tudi nekaj filmov), je v slovenščino prevedla Jelka Ovaska, ki je več let živela na Finskem. Deset prisrčnih trmoglavk je prvi roman, ki je preveden iz nemščine, delo pa je uspešno opravil Brane Čop. Finec se pri nas pojavi z romanom Rešitelj Surunen (leta 1989), sledijo pa Srečni človek (2001), Tuleči mlinar (2005), Zajčje leto (2006), Očarljivi skupinski samomor (2006), Dedu za petami (2006), Gozd obešenih lisic (2007), Župnikov zverinski služabnik (2009), Prikupna struparka (2012), Na lovu za spomini (2014) – vse do aktualnega. Prvi je izšel pri Prešernovi družbi, Zajčje leto pri Cankarjevi založbi, vsi drugi pri Mladinski knjigi.

V Paasilinnovih romanih se vedno nekam potuje, mogoče beži, po finsko se veliko pije, pogosto so glavni junaki upokojenci, dedki in babice, ki so samosvoji in običajno v konfliktih s svojimi potomci. Med liki ne manjka nekdanjih državnih uslužbencev in oficirjev s spomini na drugo svetovno vojno in Ruse, ki se ukvarjajo s pravnemogočimi stvarmi, kot je recimo met kopja v višino – kar na primer počne župnik, ki mu farani za petdeseti rojstni dan kupijo medveda. Skupina ljudi se naveliča življenja in se prek oglasa zbere v zabavljaško družbo, ki z avtobusom oddrvi na počitnice na Portugalsko. Pisatelj si izmišlja skoraj nemogoče stvari – v uvodu omenjenega romana recimo ugotavlja, da žerjavi, če bi jim narava dala majhne nožice, s katerimi bi se lahko podili po drevju in tako lažje prišli do hrane, jeseni sploh ne bi več imeli potrebe leteti na jug.

Sicer v zgodbah ne manjka mrtvih, v Prikupni struparki jih babica pospravi kar nekaj, seveda v samoobrambi, spet drugič kmet, ki je sit države in oblasti, razstreli svojo kmetijo, včasih tudi kakšna gospa, ki izdeluje odlične slaščice, konča na električnem daljnovodu. A kljub temu so romani Arta Paasilinne neizmeren vir vedrine. V njih je življenje vedno lepo, pisano na dušo posamezniku, če je le ta pozitiven lik, hudobcev avtorju ni nikoli žal. V njegovih romanih vedno velja neka pravičnost in zato jih imamo Slovenci najbrž tako radi.

Cilj je še vedno druga liga

Nogometaši Tinexa iz Šenčurja v novo tretjeligaško sezono vstopajo z okrepljenim igralskim kadrom in novim trenerjem Erikom Kržišnikom, s katerim želijo v dveh letih napredovati v drugo ligo.

Simon Šubic

Šenčur – Med sedmimi gorenjskimi predstavniki v tretji slovenski nogometni ligi center, ki že nestrpno čakajo na jutrišnji začetek nove sezone, so tudi nogometaši Tinexa Šenčurja. S šestim mestom v minuli sezoni niso bili najbolj zadovoljni, kar je ne nazadnje že spomladi odneslo trenerja Gorana Stankovića. Vajeti članske ekipe je tako konec maja prevzel Erik Kržišnik, ki je pred tem vodil člansko ekipo Zarice Kranj, kamor je prišel iz kranjskega Triglava, kjer je nazadnje treniral mladinsko moštvo. »Erika Kržišnika smo v Šenčur pripeljali z namenom, da naše člansko moštvo v dveh letih znova popelje v drugo slovensko ligo,« je razložil športni direktor kluba Luka Pintar.

Za člansko moštvo Tinexa iz Šenčurja (v rumenih dresih) je bil zadnji test pred prihajajočo sezono prijateljsko srečanje z ljubljanskim Interblockom. / Foto: arhiv kluba

Čeprav je Tinex Šenčur pred letošnjo sezono okrepilo kar enajst novih igralcev, med njimi tudi Ervin Jogić (v zadnji sezoni Zarica Kranj), Matic Bertoncelj (prej Lesce) in Denis Beširević (nazadnje je igral v Švici), jedro ekipe še vedno sestavljajo domači igralci. »Strategija kluba, ki smo jo začrtali pred dobrim letom dni, ostaja enaka, torej da za člansko ekipo igra čim več mladih nogometašev, vzgojenih v šenčurski nogometni šoli,« je pojasnil Pintar.

Letošnje moštvo, ki naj bi se po pričakovanjih vodstva kluba že v tej sezoni borilo za najvišja mesta na prvenstveni lestvici, ima tudi novega kapetana – Luko Markiča.

V pripravljalnem obdobju so Šenčurjani odigrali tudi nekaj prijateljskih tekem. Na zadnji, ki je bila za javnost zaprta, so se v ponedeljek na domačem igrišču pomerili z Interblockom in proti članu regionalne ljubljanske lige izgubili z 1 : 3. A prvi pravi preizkus bo vendarle na vrsti šele jutri ob 17. uri, ko bodo v Šenčurju na prvi prvenstveni tekmi gostili Komendo, ki je minulo sezono končala tik za šenčurskim moštvom. V klubu za navijače pripravljajo tudi novost – stojnico s klubskimi artikli, okoli katere bo tudi sicer pestro, je še napovedal Pintar.

Hladnik trener loških košarkarjev

V novi sezoni bo škofjeloške košarkarje vodil Kranjčan Jaka Hladnik, ki je bil v članski moški ekipi že pomočnik trenerja, vodil pa je tudi žensko ekipo.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – Minulo sredo je članska ekipa LTH Castingsa začela s pripravami na novo sezono. Moštvo je precej spremenjeno, saj so ga po zadnji sezoni zapustili nekateri igralci, v ekipo pa že prihajajo novi – na čelu z nekdanjim kapetanom 31-letnim domačinom Tomom Čajičem in izkušenim Borisom Jeršinom, ki je nazadnje igral za Šenčur Gorenjsko gradbeno družbo.

Po enem letu se je iz Primorske v Škofjo Loko vrnil tudi Jaka Hladnik, ki je na mestu glavnega trenerja zamenjal Radeta Mijanovića. Nekdanji košarkar, ki je nekaj let igral tudi kot član domače ekipe v škofjeloški dvorani na Podnu, se je zadnja leta ob igranju košarke 3 x 3 popolnoma posvetil trenerskemu delu. V vlogi

Jaka Hladnik je glavni trener loških košarkarjev. / Foto: Gorazd Kavčič

glavnega trenerja članske ekipe je 35-letni Kranjčan debitiral prav v Škofji Loki, in sicer v sezoni 2012/13 kot trener Odeje, s katero je v 1. SKL za ženske na dvajsetih tekmah zabeležil štiri zmage. Še pred tem je izkušnje nabiral v mlajših selekcijah KK Stražišče.

Kmalu je sledila selitev v moško košarko, kjer je ob koncu sezone 2012/13 ob odhodu Saše Dončića z mesta glavnega trenerja priskočil na pomoč takratnemu prvemu trenerju Ločanov Petru Hartmanu. V sezoni 2014/15, ko je bil pomočnik Gašperja Potočnika, sta člansko ekipo LTH Castingsa iz druge SKL popeljala med slovensko košarkarsko elito. Leto dni kasneje je Hladnik skupaj z Aleksandrom Sekulićem v Škofji Loki sestavil eno najuspešnejših sezon v zadnjih letih. LTH Castings se je namreč prebil vse do četrtfinala lige Nova KBM, kjer se je odlično upiral favoriziranim Laščanom. Po koncu uspešne sezone 2015/16 se je naveza Sekulić-Hladnik odpravila k Sixtu Primorski, pred novo sezono pa se je Hladnik vrnil v Škofjo Loko. Vodil bo škofjeloški LTH Castings, ki je po dveh sezonah nastopanja v ligi Nova KBM izpadel v drugo SKL. Loški košarkarji bodo novo sezono začeli v soboto, 7. oktobra, ko se bodo podali na gostovanje v Podčetrtek.

Lučine znova Italijanu

Maja Bertoncelj

Lučine – Zmagovalec 16. Gorsko-hitrostne dirke Lučine, katere vrhunec so bile tri nedeljske vožnje, ki so štele v skupni seštevek, je Italijan Federico Liber z glorio C8P-EVO.

Liber je bil najhitrejši v vseh šestih vožnjah (skupni čas dobrih 6 minut in 5 sekund), kolikor so jih dirkači opravili pretekli konec tedna na progi od Todraža do Lučin. Tri so bile v soboto za trening. Njegova zmaga je bila letos prepričljiva, ni pa mu uspelo podreti rekorda proge, ki ga je lani postavil Čeh Vaclav Janik. Do novega rekorda sta mu zmanjkali zgolj dve stotinki sekunde, na progi pa je dosegel povprečno hitrost več kot 118 km/h. Drugi v skupni razvrstitvi z zaostankom skoraj dvajset sekund je bil Italijan Alessandro Tinaburri, tretji pa Madžar Laszlo Szasz, ki vozi za hrvaški moto klub. Najboljši Slovenec je bil Vladimir Stankovič na sedmem mestu. V državnem prvenstvu je najbolj zaželeno lovoriko domov odnesel Aleš Prek s hondo civic. Drugi je bil Žirovec Luka Likovič v BMW-ju, ki tako visoko še ni stal. Na tretjo stopničko v državnem prvenstvu je stopil Milan Bubnič z lancio.

Za rekorde pa je skrbel Avstrijec Karl Schagerl (VW golf TFSI-R), ki je štirikrat popravil rekord med turnimi avtomobili, prvič na uradnem treningu in trikrat na glavni, nedeljski preizkušnji. Najboljši čas je 2:10,424. Skupno je bil na odličnem četrtem mestu.

Triglav gosti Gorico, Domžale pa Aluminij

Jože Marinček

Kranj – V torek in sredo so nogometaši odigrali tekme prvega kroga pokala Slovenije, v katerem so bili nogometaši kranjskega Triglava prosti. Zarica je morala priznati premoč Mure (5 : 2), Kalcer pa je bil na gostovanju z 1 : 6 boljši od Vidma. Triglav se je zaradi izstopa Šoštanja v drugi krog uvrstil brez boja, na tekmece pa čakajo tudi Domžalčani, Goričani, Ljubljančani in Mariborčani, ki so slovenski nogomet to poletje predstavljali v Evropi.

Ta konec tedna so v prvi SNL Telekom na razporedu tekme šestega kroga. V nedeljo ob 20. uri bodo na igrišče ob Kamniški Bistrici stopili nogometaši Domžal in Aluminija, že jutri pa v Kranj prihaja Gorica, ki je do sedaj zbrala toliko točk kot Triglav, a je zaradi razlike v zadetkih mesto za Kranjčani. Obračun se bo začel ob 16. uri. »V prvi ligi je vsaka tekma težka, neodločen rezultat proti Olimpiji pa je dvignil samozavest mladi ekipi in prav kmalu pričakujemo tudi prvo zmago,« je pred srečanjem povedal trener Kranjčanov Tonči Žlogar. So pa nogometaši Triglava v torek na nogometnem igrišču »Arena Đoko« v Tenetišah odigrali prijateljsko tekmo z ekipo Rolteka Dob. Na preizkušnji so bili Zambijec Chitiya Mususu, Srb Stefan Kukoljac, ki že podpisal enoletno pogodbo, in igralec ljubljanske Olimpije David Tinjanič. Roltek Dob so Kranjčani premagali s 4 : 1. Sta pa dva nogometaši Triglava odšla v tujino na preizkušnjo. Enis Đurkovič je odšel v Romunijo, Dino Suljevič pa v Anglijo.

Nadaljuje se tudi prvenstvo v drugi ligi. V nedeljo sta se Zarica in Fužinar Ravne razšla z 1 : 1. Visok poraz 4 : 0 proti Muri so na gostovanju zabeležili nogometaši Kalcerja Radomlje. V jutrišnjem tretjem krogu bo Kalcer Radomlje ob 17. uri gostil Zarico Kranj. Nogometaši Rolteka v nedeljo odhajajo na gostovanje k ekipi Brežice Terme Čatež.

Konec tedna bodo s tekmovanjem začeli nogometaši v tretji SNL center. V Šenčurju bodo domači nogometaši ob 17. uri začeli tekmo s Komendo, ob 17.30 pa se bodo začele še tekme med Savo Kranj in Lescami ter Bledom in Bohinjem. Preostali sobotni pari so še Rudar Trbovlje – SIJ Acroni Jesenice, Arne Tabor – Ivančna Gorica in Kočevje – Brinje Grosuplje.

Balinarji v Andrejev spomin

Kranj – Jutri, v soboto, bodo balinarji iz Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Italije, Srbije in Slovenije obudili spomin na Andreja Lapanjo, ki je bil ustanovni član balinarskega društva Milje. Turnir v Andrejev spomin se bo začel ob 9. uri, predtekmovanja pa bodo potekala na baliniščih BD Primskovo, BD Šenčur in BD Milje, četrtfinali, polfinalni in finalni boji pa bodo potekali na baliništču BD Milje. Organizatorju se je odzvalo kar 33 trojk, tako da bo finale potekal v poznih večernih sobotnih urah.

Športne plezalke in plezalci na evropsko prvenstvo

Kranj – Na evropskem prvenstvu v Münchnu, ki bo hkrati sklepna tekma svetovnega pokala v balvanih, bo ta konec tedna Slovenijo zastopalo devet tekmovalk in tekmovalcev. Med fanti so to Jernej Kruder, Anže Peharc in Gregor Vezonik, Domen Škofic pa je zaradi lažje poškodbe ostal doma. Pri dekletih bodo nastopile Janja Garnbret, Katja Kadič, Mina Markovič, Julija Kruder, Urška Repušič in Lana Skušek.

Jeseniški hokejisti boljši od gostov iz Celovca

Jesenice – Hokejisti SIJ Acroni Jesenice so na praznični torek pred nekaj več kot sedemsto navijači odigrali prvo pripravljalno tekmo pred novo sezono. V domači dvorani so bili od ekipe KAC II boljši s kar 7 : 1. Jutri jih čaka gostovanje pri ekipi iz Brunica, za katero igra tudi nekdanji član železarjev Eric Pance.

NOGOMETNI KLUB TRIGLAV KRANJ, PARTIZANSKA CESTA 37, KRANJ

Ni leta brez naravne ujme

Na gospodarjenje z gozdovi v gozdnogospodarski enoti Škofja Loka zelo vplivajo naravne ujme. V minulem desetletju so sanitarne sečnje predstavljale kar šestinštirideset odstotkov celotnega poseka.

Cveto Zaplotnik

Škofja Loka – V kranjski območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije so pripravili osnutek gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Škofja Loka za desetletno obdobje 2017–2026. Osnutek je javno razgrnjen do vključno 29. avgusta.

Osnutek gozdarskega načrta bo javno razgrnjen do vključno 29. avgusta, in sicer vsak delovni dan od sedmih do devetih dopoldne v Revirni pisarni Škofja Loka na Partizanski cesti v Škofji Loki, v sredo, 23. avgusta, ob 19. uri pa bo v dvorani Gostilne Starman v Stari Loki še javna obravnava.

V enoti, ki obsega 10.279 hektarjev veliko območje, je 6.643 hektarjev ali skoraj dve tretjini gozdov. Domala 97 odstotkov jih je v zasebni lasti. Vseh lastnikov je 2762, povprečna posest meri 2,4 hektarja. Kar 91 odstotkov lastnikov ima manj kot pet hektarjev gozda, več kot polovica gozdov pa je v lasti posestnikov, ki imajo od deset do sto hektarjev gozda. »Razdrobljenost gozdov je velika. Skupno število lastnikov oziroma solastnikov parcel sicer še narašča, a povprečna velikost posesti se ne zmanjšuje,« je podatke o razdrobljenosti posesti komentirala glavna načrtovalka Maja Polenšek in poudarila, da približno petina gozdov v enoti še vedno ni odprta z gozdnimi prometnicami za gospodarjenje, pri tem pa je največ takih gozdov v dolini Hrastnice in na pobočju Lubnika. »Eden od razlogov za slabo odprtost nekaterih gozdov je tudi veliko število lastnikov oziroma solastnikov gozdnih parcel, ki se morejo dogovoriti za gradnjo ceste ali vlake,« ugotavlja Bogo Žun, vodja krajevne enote Poljane.

V gozdnogospodarski enoti so v minulih desetih letih zgradili dve novi gozdni cesti skupne dolžine 1,3 kilometra ter skoraj 57 kilometrov novih vlak. »V načrtu za naslednje desetletno obdobje nismo določili prednostnih območij za gradnjo ceste, a največje potrebe po gradnji so na desnem bregu Sore, kjer so precejšnje zaloge lesa in kjer v preteklosti lastniki niso pokazali dovolj zanimanja za gradnjo gozdnih prometnic,« pravi Maja Polenšek.

Večina ni odvisna od gozda

V lesni zalogi, ta znaša 311 kubičnih metrov na hektar, je največ smreke (36 odstotkov) in bukve (28 odstotkov), letni prirastek je 7,2 »kubika« na hektar, tako zaloga kot prirastek sta v zadnjem desetletju še porasla. »Lastniki sekajo premalo. Na leto bi lahko posekali od sedem do osem tisoč kubičnih metrov drevja več, a tega namesto njih ''sekajo'' ujme,« podatek o visoki zalogi komentira Žun. Kot glavne razloge za manjši posek navaja: »Večina lastnikov ni ekonomsko odvisna od gozda. Številni so tudi zaposleni in ko se po četrti uri popoldne vrnejo iz službe, jim ostane malo časa za delo na kmetiji. Med deli, ki jih najprej odložijo za kasnejši čas, je prav delo v gozdu.«

Lastniki sekajo premalo

Lastniki bi v minulem desetletnem obdobju lahko posekali skoraj 294 kubičnih metrov drevja, dejansko so ga le 223 tisoč, od tega je bilo 46 odstotkov sanitarne sečnje in poseka oslabljenega drevja. »Enota je na takem območju, da ne mine leto, ko gozdov ne bi prizadela naravna ujma – vetrolom, snegolom in žledolom, posledica teh je razmnožitev lubadarja, zato je v takšnih gozdovih še posebno pomembno aktivno gospodarjenje in izvajanje negovalnih in varstvenih del,« pravi načrtovalec Matjaž Guček in doda, da lastniki skrbno odpravljajo žarišča lubadarja in da so v primerjavi z drugimi enotami dokaj skrbni tudi pri izvajanju negovalnih del.

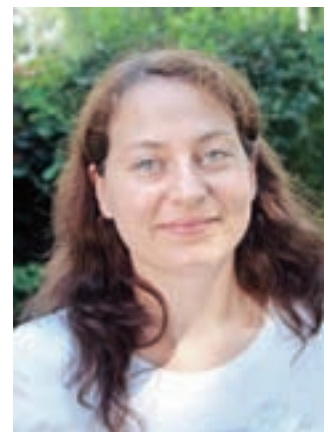

Maja Polenšek

Bogo Žun

Lastniki bodo v prihodnje lahko sekali več kot doslej. Kot pojasni Maja Polenšek, so z načrtom možni desetletni posek zvišali na 422 tisoč kubičnih metrov, a tudi ob tako visokem poseku ne bodo »posekali« vsega letnega prirastka, ampak po oceni gozdarjev le 88 odstotkov. »Veliko je starega, debelega drevja. Če ga ne bodo posekali lastniki, ga bodo pa naravne ujme,« meni Bogo Žun, ki je prepričan, da bodo lastniki spremenili gospodarjenje z gozdom šele po tem, ko bo gozd zanje postal »breme«.

Jeleni povzročajo škodo

V zavodu za gozdove kot glavne razvojne probleme v enoti omenjajo porušeno razmerje razvojnih faz – preveč debelega drevja in premalo drogovnjakov, močan vpliv naravnih ujm in pretirane razmnožitve lubadarja na gospodarjenje z gozdovi, razdrobljenost gozdne posesti, slabo odprtost nekaterih predelov gozdov, oteženo naravno pomlajevanje gozdov zaradi močne podrasti, zlasti robide v nižinskih gozdovih, zmanjševanje gozdnih površin v primestni in kmetijski krajini, nestabilno financiranje gojitvenih in varstvenih del, vse večji »pritisk« rekreativcev in nabiralcev gozdnih sadežev na gozdni prostor ter širjenje jelenjadi in veliko številnost divjih prašičev. »Včasih je bil jelen le prehodna divjad, zdaj je stalno prisoten v enoti, z lupljenjem mladega drevja pa povzroča tudi precejšnjo škodo,« pravi Bogo Žun.

Z zakonom nad lubadarja

Predlagani interventni zakon predvideva skrajšanje administrativnih postopkov, izjeme pri gradnji gozdnih prometnic, oprostitve pri plačilu davkov in prispevkov in dodatno povračilo trošarine za pogonsko gorivo.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je dalo v javno obravnavo predlog zakona za odpravo posledic škode, ki jo lastnikom gozdov povzroča čezmerna razmnožitev lubadarja. Škoda se kaže v večjih stroških poseka in spravila, predčasnem poseku dreves, zmanjšanju vrednosti lesa, predčasni obnovi gozdov, zaščiti sadik pred divjadjo, potrebnih negovalnih delih ter dodatnih ukrepih za varstvo gozdov.

Razmnožitev lubadarja – naravna nesreča

Zakon opredeljuje čezmerno razmnožitev lubadarja za naravo nesrečo, ki je posledica žledoloma v letu 2014, po katerem se je lubadar močno razširil v poškodovane in oslabljene sestoje. Nekatere ukrepe za odpravo posledic določa že zakon o gozdovih, interventni zakon določa še dodatne. Zakon tako določa izjeme pri gradnji in posodobitvi gozdnih prometnic, izjeme pri zapori državnih in občinskih cest v primeru sanacije gozdov, davčno oprostitev za parcele gozdnih zemljišč, ki so bile po sanitarnih sečnjah obnovljene, oprostitev plačila dohodnine od zneskov, prejetih za varstvena dela in obnovo poškodovanega gozda, zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in dodatno povračilo trošarine za nakup pogonskih goriv za gozdarsko mehanizacijo. Do ugodnosti, ki jih prinašajo ukrepi, bodo upravičeni le lastniki gozdov, ki bodo izpolnili odločbo zavoda za gozdove in bodo pravočasno izvedli predpisana dela.

Nižji prispevki in davki

Po predlaganem zakonu bodo državni organi morali izdati soglasja in dovoljenja, ki so potrebna za sanacijo gozdov, v sedmih delovnih dneh od prejetja zahtevka, sicer se bo štelo, da je soglasje dano. Pri gradnji in posodobitvi gozdnih prometnic bo dovolj soglasje lastnikov, ki imajo v lasti več kot tri četrtine zemljišč na trasi predvidene prometnice, za posamezno parcelo, ki je v solastnini, pa bo dovolj soglasje več kot polovice solastnikov glede na njihove solastniške deleže. Katastrskega dohodka od gozdnih parcel, na katerih je bila po poseku lubadark potrebna obnova sestoja s sadnjo ali po naravnih poti, ne bodo vštevali v davčno osnovo, oprostitev naj bi veljala za obdobje tridesetih let. Lastniki gozdov bodo upravičeni do dodatnega povračila trošarine za pogon gozdarske mehanizacije, in sicer en liter na kubični meter drevja, ki ga je po odločbi zavoda treba posekati zaradi napada lubadarja. Na kmetijah, ki imajo več kot polovico katastrskega dohodka od gozdov in kjer so zaradi napada lubadarja od leta 2014 dalje posekali več kot desetletni možni načrtovani posek, bodo pet let upravičeni do zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, a le pod pogojem, če so izvedli vse ukrepe iz odločbe zavoda za gozdove.

Vezana knjiga še v uporabi

Prejšnji teden se je končala javna razprava o spremembah zakona o davčnem potrjevanju računov, ki so jih pripravili na ministrstvu za finance. Če bosta s predlogom soglašala tudi vlada in državni zbor, bo uporaba vezane knjige računov možna tudi po koncu dveletnega prehodnega obdobja.

Cveto Zaplotnik

Foto: Gorazd Kavčič

Ministrstvo za finance predlaga, da bi tudi po poteku dveletnega prehodnega obdobja zavezanci poleg davčne blagajne (na sliki) lahko uporabljali tudi vezano knjigo računov.

Kranj – Veljavni zakon o davčnem potrjevanju računov je z lanskim drugim januarjem pri gotovinskem poslovanju predpisal obvezno izdajanje in davčno potrjevanje računov. Zakon je določil dveletno prehodno obdobje, po katerem se davčni zavezanci do 31. decembra letos lahko vključijo v sistem davčnega potrjevanja računov tudi brez uporabe elektronske naprave za izdajanje računov, torej le z uporabo vezane knjige računov, vendar morajo potlej podatke o izdanih računih v desetih delovnih dneh od dneva izdaje po elektronski poti poslati davčnemu organu. Na območjih, kjer ni možno dostopati do svetovnega spleta, je obvezna uporaba vezane knjige računov in naknadna davčna potrditev računov v desetih delovnih dneh od dneva izdaje računov. Da ni možno vzpostaviti elektronske povezave, bi morali zavezanci dokazovati s potrdilom agencije za telekomunikacijska omrežja in storitve; v prehodnem obdobju, do 31. decembra letos, pa postopke lahko izvajajo tudi brez potrdila agencije.

Na ministrstvu za finance predlagajo spremembe zakona, ki zavezancem pri gotovinskem poslovanju omogočajo trajno uporabo vezane knjige računov za izdajanje in davčno potrjevanje računov, pri tem pa jim za uporabo na območjih, kjer ni možna elektronska povezava s spletom, ne bo treba tega dokazovati s potrdilom agencije. Po predlaganem zakonu bodo za naknadno potrditev računov iz vezane knjige računov imeli več časa, do desetega dne v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je bil izdan račun, imetnikom tako izdanih računov pa bi rok za spletno preverjanje, ali je bil račun davčno potrjen ali ne, podaljšali s trideset na šestdeset dni od dneva izdaje računa.

Po podatkih finančne uprave je lani elektronsko napravo za izdajo računov in hkrati tudi vezano knjigo računov uporabljalo 17.663 zavezancev za davčno potrjevanje računov ali približno tretjina vseh, izključno vezano knjigo računov pa 11.435 zavezancev ali 22 odstotkov vseh.

Na ministrstvu poudarjajo, da je uporaba računov iz vezane knjige računov namenjena predvsem manjšim zavezancem, ki jim nakup elektronske naprave za izdajanje davčno potrjenih računov predstavlja večje finančno breme, zavezancem, ki pri poslovanju izdajo bolj malo gotovinskih računov, in tistim, ki poslujejo na območjih brez dostopa do svetovnega spleta ali pri terenskem delu izdajajo račune na različnih lokacijah. S spremembami zakona jim želijo administrativno poenostaviti postopke davčnega potrjevanja računov, hkrati pa ohraniti, da jih postopki potrjevanja računov finančno preveč ne obremenjujejo.

Za rušitev več kot tristo tisoč evrov

Upravitelj Bioštroma predvideva zaključek stečajnega postopka do konca prihodnjega leta.

Maja Bertoncelj

Medvode – Stečajni postopek podjetja Bioštrom, ki se je začel leta 2013, še poteka, prisilna odstranitev nelegalno zgrajene bioplinarne v Pirničah je bila lani zaključena, sledila pa bo prodaja zemljišča v stečajni masi.

Bioplinarno bi zavezanec Bioštrom na podlagi odločbe Inšpektorata RS za okolje in prostor iz leta 2011 moral odstraniti v roku osmih mesecev po vročitvi odločbe in vzpostaviti prejšnje stanje. Do tega ni prišlo, zato je inšpektorat na podlagi izvršljive odločbe opravljal njeno odstranitev. Vmes je bila začasno prekinjena zaradi nezagotovljenih finančnih sredstev. Upravna izvršba je bila dokončno zaključena lani jeseni, sedaj pa so znani tudi njeni stroški. Kot je zapisano v zadnjem rednem poročilu upravitelja Silva Zorca iz sredine julija, je strošek rušitve nepremičnin zaračunan v štirih sklepih o stroških, ki jih je izdal Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor, in znaša skupaj 309.435,23 evra. »Glede na to, da je navedena upravna izvršba za rušitev objekta v celoti zaključena, sem upravitelj 26. junija 2017 pozval RS, ministrstvo za okolje in prostor, Inšpektorat RS za okolje in prostor, Območna enota Ljubljana k izbrisu izvedene pravice, zaznambe zaradi nedovoljene gradnje, v zemljiški knjigi vpisane dne 24. januarja 2011, ki lastniku med drugim prepoveduje promet z zemljiščem. Predvidevam, da bo izbris zaznambe zaradi nedovoljene gradnje izveden v naslednjem obravnavanem obdobju, s tem pa bodo tudi vzpostavljeni pogoji za unovčenje stečajne mase,« je v poročilu med drugim zapisal Silvo Zorec.

Likvidacijska vrednost nepremičnin znaša 616.719,60 evra. S predlogom spremembe načrta poteka stečajnega postopka pa upravitelj predvideva zaključek stečajnega postopka do 31. decembra 2018.

Spet menjava na čelu SIJ Acroni

1. stran

Dosedanji začasni direktor Slavko Kanalec, ki je družbo vodil le dobre štiri mesece, se vrača v Ljubljano v Skupino SIJ, kjer bo kot direktor za tehnologijo odgovoren za uvajanje novih tehnologij na ravni skupine, so pojasnili. V zadnjih treh letih se je na čelu največjega jeseniškega podjetja zamenjalo več direktorjev. Leta 2014 je Slavka Kanalca zamenjal Blaž Jasnič, lani je njegovo mesto prevzel Peter Čas, le po nekaj mesecih je vodenje začasno prevzel Matija Krajnc, za njim pa konec marca letos ponovno Slavko Kanalec.

Spremembe pa so tudi v vodstvu družbe SIJ Elektrode Jesenice, kjer je vodenje prevzel Andrej Pogačnik, direktor SIJ SUZ, ki bo odslej vodil obe omenjeni jeseniški družbi. Pogačnik je po izobrazbi magister menedžmenta, v Skupini SIJ je zaposlen že od leta 1992, zadnjih osem let kot direktor SIJ SUZ. Dosedanji direktor SIJ Elektrode Jesenice Blaž Jasnič Skupino SIJ zapušča iz osebnih razlogov in bo svojo kariero nadaljeval izven skupine, so še sporočili.

Na prvi dražbi ni bilo zanimanja

Na prvi dražbi za nepremičnine Triglav konfekcije Kranj v stečaju ni bilo zanimanja kupcev.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Letos je minilo že več kot pet let, odkar je skupščina Triglav konfekcije Kranj sprejela sklep, da družba zaradi bistvenega zmanjšanja obsega poslovanja in negativnih poslovnih trendov preneha obstajati in da izvede postopek likvidacije. Ker likvidacijski upraviteljici v okviru likvidacijskega postopka ni uspelo prodati nepremičnin, je predlagala začetek stečajnega postopka. Okrožno sodišče v Kranju je oktobra lani oklicalo začetek stečaja, za stečajnega upravitelja imenovalo Milana Vajdo in pozvalo upnike, naj prijavijo terjatve. Pravočasno je terjatve prijavilo 67 upnikov, skupno so prijavili nekaj manj kot 655 milijonov evrov, sodišče jim jih je priznalo nekaj več kot 632 milijonov terjatev, od tega je za 317 milijonov evrov prednostnih.

Premoženje stečajnega dolžnika predstavljajo nepremičnine, premičnine in terjatve. Nepremičnine, to so proizvodno-skladiščni prostori s parkiriščem na Savski cesti v Kranju, je pooblaščeni ocenjevalec vrednosti nepremičnin ocenil na pol milijona evrov. Toliko je znašala tudi izklicna cena na prvi javni dražbi (z zviševanjem izklicne cene), ki je bila 8. junija. Ker na dražbi ni bilo zanimanja kupcev, je stečajni upravitelj ob koncu junija predlagal sodišču novo javno dražbo, tokrat po izklicni ceni 450 tisoč evrov. Premičnine predstavljajo umetniška dela (trinajst slik). Družba je v zaključnih bilancah na dan pred začetkom stečajnega postopka izkazovala tudi kratkoročne poslovne terjatve v znesku 253 tisoč evrov, vendar glede na boniteto dolžnikov oziroma morebitno uveljavljanje zastaranja dolga pričakujejo le okrog 34 tisoč evrov. Zaključek stečajnega postopka predvidevajo do konca prihodnjega leta.

Triglav konfekcija je imela proizvodno-skladiščne prostore v stavbi na Savski cesti v Kranju. / Foto: Tina Dokl

Skupščina delničarjev Jelovice

Preddvor – V začetku avgusta je upravni odbor delniške družbe Jelovica sklical 26. skupščino, na kateri so se delničarji med drugim seznanili z revidiranim letnim poročilom za poslovno leto 2016. Lanskoletni bilančni dobiček je znašal 89.884,83 evra in so ga v višini 0,05 evra na delnico namenili za izplačilo dividend delničarjem, preostanek pa je ostal nerazporejen. S sklepom skupščine se je proizvajalec energijsko varčnih hiš, oken in vrat tudi preimenoval iz Jelovica, lesna industrija, d. d., v Jelovica, d. d., za revidiranje računovodskega poročila in pregled poslovnega poročila za letošnje leto pa je ponovno imenoval revizijsko hišo Deloitte revizija. Na podlagi razširitve dnevnega reda je skupščina podelila tudi soglasje za odkup lastnih delnic do višine deset odstotkov vseh delnic.

Policisti iščejo več tatov

Simon Šubic

Kranj – Tatov vseh vrst ne ustavi niti vročina, bi lahko sklepali na podlagi zadnjih poročil policije o obravnavanih tatvinah in vlomih. Pri tem niso izjeme niti gorenjski policisti, ki so imeli v zadnjih dneh zaradi vlomov in tatvin polne roke dela.

V Kranju je tako nekdo prejšnjo noč vlomil v poslovni prostor in odtujil ročne ure, noč pred tem pa se je neznani vlomilec zadrževal tudi v Predosljah, kjer je vlomil v stanovanjsko hišo in pobral najdeno srebrnino. Ta teden je neznani vlomilec vlomil tudi v stanovanjsko hišo na Bledu, iz katere je odnesel zlatnino, predrzen tat pa je prav tako na Bledu na javnem kraju izmaknil nahrbtnik, ki ga je oškodovanka odložila med fotografiranjem okolice.

V Koritnem je vlomilec v hišo vstopil skozi balkonska vrata, nekdo je vlomil tudi v hišo v Kokri ter odtujil nekaj denarja in elektronsko opremo. V Britofu je vlomilec »obiskal« poslovni objekt, vendar ni našel ničesar mikavnega za krajo. Vlomljeno je bilo tudi v stanovanjsko hišo v Kranju, iz katere je zlikovec odnesel denar. Balkonska vrata so lastniki pustili odprta, kar je vlomilec lahko opazil z javnega kraja, so pripisali policisti. Nekaj denarja je s seboj odnesel tudi nepridiprav, ki je vlomil v stanovanjsko hišo na Jesenicah.

Vlak povozil deklico

Simon Šubic

Rodice – V sredo popoldne je v naselju Rodice pri Domžalah tovorni vlak povozil dvanajstletno deklico, ki je na kraju podlegla poškodbam. Po zbranih podatkih je deklica kolesarila iz smeri Rodice proti Mengšu in prečkala zaznamovan prehod za pešce ali kolesarje, opremljen s prometnim znakom (Andrejev križ), ko je iz smeri Kamnika proti Ljubljani pripeljal tovorni vlak in trčil vanjo. Deklica je utrpela tako hude poškodbe, da je umrla na kraju nesreče. V zvezi dogodka policisti nadaljuje z zbiranjem obvestil in ugotavljanjem okoliščin, so sporočili s Policijske uprave Ljubljana.

Vinjen kolesar padel po cesti

Kranj – Tudi ta teden so gorenjski policisti obravnavali več prometnih nesreč, v katere so bili udeleženi ranljivejši udeleženci, torej motoristi, kolesarji in pešci. V Škofji Loki je kolesar med vožnjo s kolesom padel sam, na Bledu pa je kolesarka zaradi vožnje na prekratki varnostni razdalji trčila v osebni avtomobil. V Kranju sta se na dveh prehodih za pešce zgodili prometni nesreči med peškama in osebnima voziloma, na cesti proti Jezerskem je zaradi neprilagojene hitrosti padel motorist, kasneje pa še kolesar, ki je bil tudi pod vplivom alkohola (0,57 mg/l). V vseh nesrečah so se udeleženci poškodovali, podatki in okoliščine kažejo na to, da pešci, kolesarji in motoristi v nesreči hitro tvegajo različno hude poškodbe, ogroženi pa so tako zaradi lastnih kot napak drugih, ugotavljajo policisti.

Strašil z imitacijo pištole

Kranj – Kranjski policisti so pred dnevi obravnavali prijavo o nedostojnem vedenju nekaj oseb, ki jih zaradi pijanosti v gostinskem lokalu niso hoteli postreči z alkoholno pijačo, zato je eden od njih na mizo odložil predmet, ki je dajal videz pištole. Po prepiru so sicer gostinski lokal zapustili, moškega, ki je imel pri sebi sumljivi predmet, pa so policisti kasneje izsledili in ugotovili, da je imel pri sebi imitacijo pištole, ki jo je po dogodku odvrgel. Predmet so policisti našli, moškega pa zaradi dejanja obravnavajo v prekrškovnem postopku.

Pijani voznik se je zaletel že na parkirišču

Bled – Blejski policisti so pred dnevi pozno zvečer na Bledu obravnavali voznika, ki je pri manevriranju po parkirišču trčil v drugo vozilo. Preizkus alkoholiziranosti je pokazal, da je imel 1,04 mg/l alkohola v izdihanem zraku. Ker se voznik z rezultatom preizkusa ni strinjal, so mu policisti odredili strokovni pregled, zaradi prekrška pa so ga tudi pridržali.

Gasilci in reševalci oživljali osebo

Kranj, Gorje – V ponedeljek dopoldne se je v Lazah v občini Kranj delavec poškodoval z viličarjem. Reševalci Nujne medicinske pomoči Kranj so poškodovanega delavca na kraju oskrbeli in prepeljali v jeseniško bolnišnico. Okoli poldneva pa so prostovoljni gasilci iz Gorij in Podhoma na Pernikih nudili pomoč blejskim reševalcem pri oživljanju osebe.

Boštjan Glavič pričakovano novi šef gorenjske policije

Dosedanji začasni direktor Policijske uprave Kranj Boštjan Glavič je v torek vodenje gorenjske policije prevzel za nedoločen čas.

Simon Šubic

Kranj – Mag. Boštjan Glavič, ki je zadnjih šest mesecev začasno prevzel naloge direktorja Policijske uprave Kranj (PU), je ta teden tudi uradno postal direktor PU Kranj, kar se je sicer po tihem tudi pričakovalo. Z generalne policijske uprave so namreč sporočili, da je Glavič v torek vodenje gorenjske policije prevzel za nedoločen čas. Po pooblastilu generalnega direktorja policije Marjana Fanka je sicer Policijsko upravo Kranj vodil že od 1. decembra lani, ko je dotedanji direktor Simon Velički postal namestnik generalnega direktorja policije, februarja letos pa je za pol leta začasno prevzel naloge direktorja Policijske uprave Kranj.

»Prioriteta dela Policijske uprave Kranj še naprej ostaja področje odkrivanja in preiskovanja kriminalitete, pri čemer najbolj izstopata premoženjska in gospodarska kriminaliteta, na področju varnosti cestnega prometa pa bodo naši policisti še naprej vodili aktivnosti za zmanjševanje števila prometnih nesreč, smrtnih primerov ter hudih in lahkih telesnih poškodb, stremeli bomo torej k uresničevanju Vizije nič,« je za Gorenjski glas povedal novi šef gorenjske policije. Kot je poudaril, bo njegovo temeljno vodilo pri delu gorenjskih policistov še naprej v skupnost usmerjeno policijsko delo, nadaljevanje krepitve zaupanja občanov v delo policistov, ki je sicer glede na zadnje raziskave na območju Policijske uprave Kranj že zdaj zelo visoko. »Zagotovo si želimo še naprej dobrega dela in medsebojnih odnosov z lokalnimi skupnostmi,« je dejal. Po Glavičevih besedah se v zadnjem obdobju izboljšujejo tudi materialni pogoji za delo policije, saj staro policijsko opremo postopoma zamenjujejo z novo in bistveno boljšo opremo, posodablja se njihov vozni park, povečujejo pa se tudi sredstva za investicije v objekte policije. Glede kadrovske zasedenosti Policijske uprave Kranj je pojasnil, da že imajo na izobraževanju in usposabljanju večje število kandidatov za policiste, prva generacija pa bo izobraževanje končala konec septembra.

Boštjan Glavič je Policijsko upravo Kranj vodil že od decembra lani. / Foto: Simon Šubic

Boštjan Glavič je karierni policist, ki je poklicno pot leta 1992 začel kot policist na Postaji prometne policije Kranj in jo po letu 1995 nadaljeval v Sektorju kriminalistične policije, najprej kot kriminalist, potem pa še kot kriminalistični inšpektor. Med letoma 2003 in 2005 je izkušnje nabiral tudi v gospodarstvu, v letu 2005 pa se je ponovno zaposlil v Sektorju kriminalistične policije, kjer je delal do leta 2008, ko je prevzel vodenje službe direktorja na Policijski upravi Kranj.

V gore se odpravljajmo premišljeno

Minuli torek znova zahteven dan za ekipo helikopterskega reševanja v gorah. Gorski policisti in nadzorniki Triglavskega narodnega parka bodo danes izvajali preventivne aktivnosti.

Simon Šubic

Kranj – Izbira gorske ture naj bo premišljena in prilagojena dejanskim in realnim zmožnostim posameznika in njegovemu zdravstvenemu stanju, so predvčerajšnjim znova pozvali s Policijske uprave Kranj, potem ko je bil torek za ekipo helikopterskega reševanja v gorah znova zelo zahteven dan, saj je skupaj s policistom gorske policijske enote ta dan posredovala v štirih primerih.

Helikopterska ekipa je v torek prvič posredovala okoli poldneva v nesreči jadralnega padalca pod vzletiščem Kobale v občini Tolmin. Padalec je pri vzletanju izgubil nadzor nad padalom, z nižje višine padel na tla in se hudo poškodoval. Med tem reševanjem se je ekipa odzvala in posredovala tudi v nesreči kajakaša na reki Soči. Oba ponesrečenca so s helikopterjem prepeljali v ljubljanski klinični center. Že med premeščanjem obeh iz helikopterja v stavbo kliničnega centra je ekipa sprejela še tretji klic na intervencijo. V Zgornji Krmi je namreč zaradi bolezenskega stanja omagala planinka. Onemoglo planinko so oskrbeli na kraju, nato pa jo s helikopterjem Slovenske vojske prepeljali v jeseniško bolnišnico. Popoldan okoli 16. ure pa je pri vzponu na planini Konjščica zaradi zdravstvenih težav obnemogel še en planinec. Tudi njega so na kraju oskrbeli in ga s helikopterjem prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Dve gorski nesreči sta se zgodili tudi v sredo, oba ponesrečena planinca pa so gorski reševalci reševali na klasičen način. Okoli pol treh popoldne si je pri drugem Martuljškem slapu v Gozdu - Martuljku planinec zlomil nogo. Reševalci GRS Kranjska Gora so poškodovanca na kraju oskrbeli in prepeljali v dolino, kjer so ga predali reševalcem Nujne medicinske pomoči Jesenice, ki so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico. Tam so isto popoldne sprejeli tudi pohodnico, ki si je poškodovala nogo v Blejskem vintgarju. Na pomoč so ji priskočili radovljiški gorski reševalci, ki so jo na kraju oskrbeli in na nosilih prenesli iz soteske ter jo predali jeseniškim reševalcem.

Kamniški gorski reševalci so v torek s težko dostopnega terena ob gozdni poti med Potokom in Vranjo Pečjo do reševalnega vozila prenesli moškega, ki je v gozdu dve noči preživel z zlomljeno nogo. Moški naj bi si nogo zlomil že v soboto popoldne, ker pa s seboj ni imel mobilnega telefona, območje pa je precej neobljudeno, ni mogel poklicati na pomoč. Zaskrbljeni svojci so ga našli šele v torek popoldne.

Policisti še opozarjajo, da je treba v gorah hoditi po označenih poteh, uživati dovolj brezalkoholnih tekočin, turo pa prekiniti in poklicati pomoč, če pride do zdravstvenih težav. »Večje tveganje za poškodbe in nesreče predstavlja tudi drugi del ture, ko se planinci in pohodniki vračajo s hribov in so že utrujeni. Takrat velikokrat prihaja do padcev, zdrsov, usoden je lahko vsak spotik. Zato se za sestop izbira lažje poti. Kdor je preutrujen, naj ne tvega, ampak naj si na varnem mestu odpočije in se nato vrne v dolino še pred temo, v nevihti pa naj si poišče varno zavetje,« pravi Bojan Kos s PU Kranj.

Policisti gorske policijske enote bodo sicer danes z nadzorniki Triglavskega narodnega parka v gorah izvajali preventivne aktivnosti. Predvidoma bodo prisotni na relacijah Vrata–Luknja–Pihavc–Kriški podi–Vrata in planina Blato–Planina pri jezeru–Sedmera jezera–Komarča–Savica.

Nabirala zvončke in padla globoko v kanjon Kokre

Kranjčanka Nevenka Lužar, dekliško Šmid, je pred petdesetimi leti padla petindvajset metrov globoko v kanjon Kokre – in preživela. Svoje sreče v nesreči, svojega drugega rojstva se še danes spominja. Z njo smo se pogovarjali na daljavo, saj Nevenka že štirideset let živi v Nemčiji.

Suzana P. Kovačič

Kranj – Čeprav se je 25-metrski padec v kanjon Kokre zgodil pred petdesetimi leti in nekaj meseci, našli smo se šele pred nekaj dnevi, bo ta dan zdaj 57-letni Nevenki Lužar z dekliškim priimkom Šmid ostal za vedno v spominu. Velika sreča v nesreči je bila, da je priletela v skalne razpoke, kjer je bilo nekaj zemlje, poraščene z mahom. Sedemletnici je padec ublažilo grmovje in srobot, le streljaj stran so bile samo gole skale. Nevenka že dolgo živi v Nemčiji, a je za Gorenjski glas še enkrat podoživela svoje drugo rojstvo: »Bila je sreda, 1. marca, po zaključku pouka. S sošolkami smo se odpravile na travnik nasproti Osnovne šole Simona Jenka na Ulici Komenskega v Kranju nabirat zvončke. Najlepši zvončki so bili na robu kanjona Kokre in ravno te smo želele nabrati za mamice. V nekem trenutku je sošolki spodrsnilo, hotela se me je oprijeti in me v tistem po nesreči porinila čez rob. Koliko časa je preteklo od padca, ne vem več. Ko sem se zopet zavedala, sem slišala sošolce, ki so me klicali in spraševali, ali sem živa, ali krvavim. Prosila sem jih, da gredo po mojo mamo, ker ne morem vstati. In da zelo krvavim. Čas mi je zelo počasi tekel, zdelo se mi je, da je minilo dolgo, preden je prišla mama.«

7-letna Nevenka padla

25 m globoko v kanjon Kokre

Preteklo sredo okoli 17. ure se je Nevenka Šmit, učenka 1. razreda osnovne šole iz Kranja, s sošolkami vračala iz šole. Med potjo so šle trgat zvončke v kanjon Kokre. To pa je bilo za 7-letno Nevenko usodno. Omahnila je prek roba kanjona in padla z višine 25 metrov v strugo Kokre. Na srečo je priletela na grmovje in srobot, kar je toliko ublažilo padec, da je ostala živa. S hudo ranjeno desno nogo, kompliciranim zlomom gležnja in stegna ter poškodovanim kolenom so jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico. -sš

O nesrečnem padcu smo 8. marca 1967 poročali v Gorenjskem glasu. Pravilno se sicer priimek napiše Šmid, je opozorila Nevenkina mama Anica.

Sedemletna Nevenka na okrevanju v bolnišnici na fotografiji Marjana Cigliča. Original hrani Muzej novejše zgodovine Slovenije. / Foto: osebni arhiv N. Lužar

Punčka je samo vpila: »Nevenka, Nevenka ...!«

Nevenkina mama Anica se spominja: »Neka punčka je pritekla k nam domov, v rokah je še držala zvonček in vpila: »Nevenka, Nevenka, Nevenka!« Tako je bila v šoku, da ni mogla povedati, za kaj gre. Nazadnje je le rekla: »Pojdite z menoj.« Nevenka je padla v kanjon na mestu, kjer so bili včasih travniki in kjer so na robu zares rasli najlepši zvončki, danes pa so tam namesto travnikov hiše. »Predolga zgodba je, da bi vam opisala vse podrobnosti. Težko pa bi sploh z besedami opisala, kako sem se počutila v tistem strahu, kaj je in kaj bo s hčerko. Nekako sem se do nje prebila po poti v kanjon zadaj za Globusom. Vzela sem jo v naročje in šele ob dvigu videla, da ji desna noga binglja ... Otroci so medtem že stekli k učiteljem v šolo, na pomoč so poklicali reševalce in gasilce.«

Hoteli so ji amputirati nogo, a mama ni dovolila

Nevenka nadaljuje: »Vse skupaj je trajalo dobri dve uri, da sem prišla v Ljubljano v bolnišnico, kjer pa so ob pogledu na poškodbe hoteli od mame podpis, da mi amputirajo desno nogo. Mama ni pristala, za kar sem ji še danes hvaležna. Poškodbe so bile hude in boleče. Imela sem sedem zlomov desne noge od kolka do pete, od tega veliko odprtih zlomov, tako da sem dobila veliko transfuzij krvi. Sledilo je veliko operacij in meseci bivanja v bolnici. Tam sem končala tudi prvi razred. Tudi leta kasneje so bile potrebne operacije. Danes večjih posledic nimam, na to me spominjajo samo velike brazgotine, zaradi zloma kolka pa imam že osem let umetni kolk.«

Nevenka Šmid, poročena Lužar, danes / Foto: osebni arhiv N. Lužar

O tem nesrečnem padcu smo 8. marca 1967 poročali tudi v Gorenjskem glasu pod naslovom 25 m globoko v kanjon Kokre.

O svojih spominih bo brala v Nemčiji

Nevenko je pred štiridesetimi leti ljubezen iz domačega Kranja popeljala v tujino, je pa soprog prav tako Slovenec, doma iz Novega mesta. Imata sina in hčerko in tudi že tri »sladke« vnučke, kot jim pravi Nevenka. Družijo se v Slovenskem klubu Triglav v Sindelfingnu, v mestu, v katerem živijo. Redno gledajo slovenska poročila, prebirajo slovenske časopise – o svojih spominih na nesrečni padec s srečnim koncem bo Nevenka brala v Gorenjskem glasu. Tudi njeni ta mladi obvladajo slovenski jezik. »Sin in hčerka sta obiskovala slovensko dopolnilno šolo. Zet je Nemec in tudi on želi, da njegova hčerka govori slovensko, tako moja starejša petletna vnukinja hodi v slovenski dopolnilni vrtec in pleše v slovenski folklorni otroški skupini,« je pojasnila Nevenka. V Slovenijo prihajajo na dopust, tu ima mamo in brata z družino. Naslednji obisk bo v septembru in se ga že veselijo.

Zgodbe

Jurij Marussig se v zadnjih letih najbolj posveča inkluzivni pedagogiki. **Stran 18**

Zanimivosti

Alojz Kajzer iz Šenčurja ima v svoji zbirki več kot sedemsto vrst vodnih hroščev. **Stran 19**

Obletnice

Pred petdesetimi leti je šesterica Slovencev osvojila prvi sedemtisočak. **Stran 20**

Od petka do petka

Ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc je vse očitke iz interpelacije označila za neutemeljene. / Foto: Gorazd Kavčič

Zunanji minister Karl Erjavec je ameriškim senatorjem izrazil nezadovoljstvo glede ameriškega stališča o arbitražni odločitvi o meji s Hrvaško. / Foto: STA

Avtocesto pri Uncu so v ponedeljek za krajši čas zaprli zaradi uničenja gospodarskega eksploziva, ki so ga tam pozabili ob gradnji avtoceste pred slabega pol stoletja. / Foto: Tina Dokl

Senatorji na obisku

Zunanji minister Karl Erjavec se je ameriškim senatorjem, ki so obiskali Slovenijo, pritožil zaradi stališča ZDA glede implementacije arbitražne odločbe o meji s Hrvaško.

Simon Šubic

Odgovor na interpelacijo

Ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc je pred kratkim objavila odgovor na interpelacijo, ki so jo vložili poslanci SDS, in v njej v celoti zavrgla očitke kot neutemeljene, saj da predlagatelji interpelacije niso predstavili niti enega samega argumenta, s katerim bi uspeli utemeljiti, da krši prisego ob imenovanju. Po njenem mnenju vse točke v interpelaciji temeljijo na govoricah, nepreverjenih trditvah in populističnih ocenah. »V celotnem besedilu interpelacije me predlagatelji namenoma osebno diskreditirajo, mestoma tudi žalijo, predvsem pa z zatiskanjem oči pred dejanskimi dobrimi rezultati slovenskega zdravstva prav oni sami spodbujajo neupravičeno nezadovoljstvo med prebivalkami in prebivalci Slovenije ter med zdravstvenimi delavci,« je zapisala. Glede očitka o soodgovornosti za neukrepanje na področju koruptivnih dejanj v zdravstvu je razložila, da je odgovornost in pristojnost preprečevanja in odkrivanja korupcije v pristojnosti vodstev javnih zdravstvenih zavodov in organov pregona, sicer pa tudi sama skupaj s službami ministrstva ukrepa v primerih suma korupcije. Kot primera je navedla podani kazenski ovadbi zaradi protipožarnega sistema na onkološkem inštitutu in zaradi energetske sanacije Bolnišnice Topolšica. V interpelaciji ji tudi očitajo odgovornost za dolge čakalne vrste v zdravstvu. Ministrica je pojasnila, da gre za problem, s katerim se srečujejo v vseh državah EU. Poudarila je, da so vzroki za čakalne vrste več napotitev na sekundarni nivo, kar je posledica podaljšanja življenjske dobe ter tudi stavke zdravnikov in poziva sindikata Praktikum k večjim napotitvam na sekundarni nivo. Skrajševanje čakalnih vrst je prednostna naloga njenega dela in vlade, ministrstvo pa je skupaj z vlado že izvedlo številne ukrepe za skrajševanje čakalnih dob, tako da se pri nekaterih čakalnih dobah že kažejo prvi učinki. V interpelaciji ji očitajo tudi soodgovornost za slabo poslovanje in zadolženost javnih zdravstvenih zavodov, kar pa ministrica pripisuje predvsem varčevalnim ukrepom v zdravstvu iz časa krize.

Prekmurci enakovreden gradnik države

V sredo smo praznovali dan združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. Osrednja slovesnost je dan prej potekala v Puconcih, slavnostni govornik predsednik Prekmurskega društva generala Maistra Murska Sobota Marjan Farič pa je med drugim poudaril, da so Prekmurje in Prekmurci enakovreden gradnik te države, na kar se predvsem v centru odločanja mnogokrat pozablja. Udeležence je nagovoril tudi predsednik republike Borut Pahor, ki je dejal, da se Slovenci zelo zavedamo pomena državne meje kot elementa naše suverenosti. Znova je poudaril, da mora biti jasno, da je meja s Hrvaško z odločitvijo arbitražnega sodišča dokončno določena in da morata državi najti dogovor o miroljubnem načinu njene uveljavitve.

Senatorji obiskali Slovenijo

V Sloveniji je bila ta teden na obisku delegacija ameriških senatorjev, s katero sta se srečala tudi predsednik republike Borut Pahor in zunanji minister Karl Erjavec. Minister je z gosti govoril o gospodarskem sodelovanju med ZDA in Slovenijo ter razmerah na Zahodnem Balkanu, ob tem pa izrazil tudi nezadovoljstvo nad ameriškim stališčem do arbitražne odločitve glede meje med Slovenijo in Hrvaško. ZDA se namreč ne želijo postaviti na nobeno stran, ker gre po njihovem mnenju za bilateralno vprašanje. »Gre za spoštovanje mednarodnega prava, za spoštovanje arbitražne odločitve, ki jo je izdalo sodišče,« pa je Erjavec po lastnih besedah poudaril v pogovorih s senatorji. Pojasnil jim je tudi, da je lahko reševanje vprašanja meje med Slovenijo in Hrvaško model za reševanje drugih odprtih mejnih vprašanj na Zahodnem Balkanu, saj so po njegovem urejene meje eden od faktorjev za okrepitev stabilnost v regiji. Erjavec je še ocenil, da so bili pogovori s senatorji zelo koristni, saj so ti dobili vsa pojasnila, zakaj je potrebno, da ZDA podprejo implementacijo arbitražnega sporazuma.

Zaradi eksploziva zaprli avtocesto

Primorsko avtocesto pri Uncu so v ponedeljek morali zapreti za približno pol ure, da so bombni tehniki in pirotehniki enote zaščite in reševanja razstrelili vrečo s snovjo, za katero so predvidevali, da je starejše gospodarsko razstrelivo, ki je tam ostalo še od gradnje avtocestnega odseka v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Vrečo s sumljivo vsebino so isti dan našli med obnovitvenimi deli na avtocesti.

Slovenci v zamejstvu (573)

»Vižarji« na Svetem mestu

Jože Košnjek

med sosedi

Sveto mesto / Heiligenstadt je eden od krajev v dvojezičnem delu Koroške, južno od Drave. Kraj z Marijino cerkvijo, prvič omenjen že leta 1571, zvon iz leta 1518 pa opominja, da je bila tod cerkev že prej, leži dobra dva kilometra od Žvabeka / Schwabegga pri Suhi / Neuhausu. V ta podjunski kraj sem se namenil zaradi tradicionalnega srečanja »vižarjev«. Kot me je podučil Jokej Logar s Katoliškega prosvetnega društva Drava Žvabek in pevec slavnega okteta Suha, so »vižarji« godci samouki, brez šol, ki igrajo po posluhu. Društvo Drava je organizator srečanj, letošnje je bilo že 29., Jokej Logar pa jih vsa leta tudi vodi. Letos so nastopili »vižarji« iz Koroške in Slovenije. Prireditveni prostor ob cerkvi je bil poln, nihče pa se ni mogel pritoževati, da je odhajal s Svetega mesta lačen in žejen. Zato je poskrbela družina Hirm z Gornje vasi / Oberdorfa pri Žvabeku. Za udaren zaključek srečanja je poskrbel Podjunski trio Bertija Lipuscha, ki je najbolj znana podjunska narodnozabavna skupina. Med poslušalci so bili tudi suški župan Gerhard Visotschnig, pliberški župnik dekan Ivan Olip in suški ter žvabeški župnik Miha Golavčnik ter Aleks Rutar, slovenski izdelovalec harmonik in Janez Fabijan iz Besnice, učitelj igranja na harmoniko.

Sveto mesto je znan koroški romarski kraj. Med romarji so tudi Slovenci iz Slovenije Maše so slovenske, prav tako pa tudi notranjost cerkve kaže slovenski obraz. Na oltarnem prtu je slovenski napis. Slovenski je križev pot. Ko sem iskal podatke o zgodovini te romarske poti, sem jih našel v knjigi Francija Petriča o slovenskih romarskih poteh. Suški graščak naj bi na kraju, kjer je sedaj cerkev, storil silo preprostemu kmečkemu dekletu. Po umazanem dejanju naj bi jo umoril in zakopal. Ker so v teh krajih rudarili in so hodili mimo tega kraja rudarji na delo, jim je žena v belem pokazala kraj, kjer naj izkopljejo jamo. Kopali so in našli umorjeno dekle. Deklica je čudežno oživela, graščak pa je za pokoro na tem mestu sezidal cerkev. Po drugi legendi pa naj bi na tem mestu zgradili cerkev roparji, ki so pred tem napadli nedolžne rudarje in se kasneje pokesali.

Prava »vižarja« na Svetem mestu

Organizatorji iz društva Drava: (od leve) Jokej Logar, Lenart Katz in Franc Lutnik

Po svetu

Finančna pornografija

V treh skandinavskih državah – na Finskem, Norveškem in Švedskem – so plače javne. Eni pravijo, da je to dobro (»transparentnost«), drugi trdijo, da je slabo (»finančna pornografija«). Kaj bi o tem porekli na evropskem jugu?

Miha Naglič

Transparentnost ali pornografija

Norveška država objavlja dohodninske napovedi svojih državljanov že od leta 1863. Kljub temu je bila prava senzacija, ko so se leta 2001 ti podatki pojavili tudi na spletu. »Ko so postale vse plače dostopne le z nekaj kliki, se je sprožil plaz, saj je brskanje za številkami za številne postalo prava zabava. Stvar je prišla celo tako daleč, da so se posamezniku že s prijavo na Facebook prikazali podatki o prihodkih njegovih prijateljev na Facebooku. Stvar se je popolnoma izrodila.« Tako meni norveški novinar Tom Saavi. Mediji pa so to početje označili z izrazom »finančna pornografija«. Zato je davkarija vso reč nekoliko zaostrila. Državljani lahko še vedno brskajo po teh podatkih, a se morajo pred tem identificirati, sistem pa samodejno obvesti »tarčo«, kdo je brskal po njenih podatkih. In kaj se je zgodilo? Vodja norveških davkarjev Hans Christian Holte pove: »Ukinitev anonimnosti je povzročila, da je število iskanj v zadnjih treh letih padlo kar za devetdeset odstotkov. Očitno nam je uspelo ustaviti vohljanje za čisto zabavo.« Zanimiva so tudi mnenja državljanov. »Spomnim se, da so mi učenci v šoli večkrat pripovedovali o tem, kako ogromne vsote zasluži oče njihovega sošolca. Spet drugič so se nekateri norčevali iz otrok, ki so prihajali iz družin z nizkimi dohodki. Zaradi javne dostopnosti višine plač staršev je bilo vzdušje med otroki večkrat napeto.« To je povedala učiteljica Hege Glad iz predmestja Osla. Davčni svetovalec Tero Honkavaarsen pa se je vprašal: »Ali moram res vedeti za višino plače svojega sodelavca in soseda ali ti podatki le podžigajo radovednost in zavist?« Novinar Saavi doda: »Ko plačujete tako visok davek, se želite prepričani, da ga pošteno in pravočasno plačajo tudi drugi in da je vaš denar porabljen smotrno. Moramo imeti zaupanje tako v davčni sistem kot sistem socialne varnosti.« Dacar Holte pa je prepričan, da so s preprečitvijo anonimnega iskanja leta 2014 prekrižali načrte tudi marsikateremu nepridipravu, ki je želel tako najti žrtev za rop. »Ustavili smo radovednost, a obenem se ni zmanjšalo število opozoril, s katerimi nas državljani obveščajo o sumljivih zneskih ali domnevni utaji davkov. Odprtost in dostopnost višine plač ter davkov ima zagotovo več pozitivnih kot negativnih lastnosti.« Katere so torej dobre strani objave višine plač in plačila davkov? Vsaj štiri: večja transparentnost, odgovornost do porabe javnega denarja, razkrivanje neenakosti in spodbujanje tekmovalnosti in izboljšanje produktivnosti.« Kaj pa slabe strani? Tudi te so vsaj štiri: kršenje zasebnosti oziroma načela »moj denar, moja stvar«, senzacionalizem, napetost na delovnem mestu, inflacija plač. Zakaj je tolikšna finančna transparentnost mogoča prav v Skandinaviji? Odgovarja Gert Tinggard Svendsen, profesor političnih ved iz Aarhusa na Danskem: »Zaupanje je temelj severnjaške odprtosti glede premoženja in plač. Socialni sistem, ki ga imamo na Danskem, Švedskem in Norveškem, je v bistvu neke vrste kolektivno zavarovanje – ljudje zaupajo, da tudi drugi pošteno delajo in pošteno plačujejo davke. Zunanja manifestacija tega zaupanja je javna objava davčnih podatkov.« Sicer pa ni bojazni, da bi se kaj podobnega primerilo tudi južno od Skandinavije. Janerik Larsson, švedski politični analitik: »Menim, da je zelo težko prekopirati švedsko ali norveško odprtost do zaslužkov in plačila dohodnine v druge države. Našo tradicijo izjemnega zaupanja v soljudi je nemogoče izvoziti.« (Vir: Anja P. Jerič, MMC RTV SLO) – Se strinjate?

Beli rasisti

»Gospod predsednik – zlo moramo imenovati s pravim imenom. To so bili beli rasisti in to je bil domači terorizem.« Tako je republikanski senator Cory Gardner opozoril predsednika na njegovo sprva mlačno obsodbo nasilnih demonstracij v Charlottesvillu v Virginiji. Po vrnitvi s počitnic je bil zaradi odločnega odziva ameriške javnosti tudi Trump bolj odločen in je nasilje desničarskih skrajnežev javno obsodil, rekoč: »Rasizem je zloben …«

Malo bo še počakal

»Naša glavna prioriteta je nacionalni interes Južne Koreje in naš nacionalni interes je mir.« Tako je južnokorejski predsednik Mun Džein pozval k pomiritvi napetosti v odnosih s Severno Korejo, saj Korejski polotok ne bi smel doživeti še ene vojne. Njegov severnokorejski kolega Kim Džong Un pa je proučil načrte za napad na ameriško oporišče na otoku Guam in izjavil, da bo z izstrelitvijo raket še malo počakal in opazoval, »kaj delajo neumni jenkiji« … Pa ne, da se je ustrašil!?

Znameniti Švedi nas gledajo z novih bankovcev. Z leve in od zgoraj navzdol: Astrid Lindgren, Evert Taube, Greta Garbo, Ingmar Bergman. / Foto: Wikipedija

Beli rasisti so protestirali proti odstranitvi spomenika generala Roberta E. Leeja (1807–1870), ki je bil sam velik rasist. / Foto: Wikipedija

Foto: Wikipedija

Ameriška letalonosilka USS Ronald Reagan v oporišču Apra na otoku Guam, kamor je Kim Džong Un uperil svoje rakete.

Sedemdeset let Gorenjskega glasa (5)

Ustanovitev Gorenjskega tiska

Jože Košnjek

V svojem popotovanju skozi zgodovino Gorenjskega glasa se bom še vračal v tako imenovano Beznikovo obdobje. K Slavku Beznik, ki mi je o zgodovini našega časnika povedal marsikaj zanimivega, so kmalu po njegovem prihodu na uredniško funkcijo prišli nekateri znani kranjski grafiki iz tedanje Gorenjske tiskarne s prošnjo, naj jo reši propada in z združitvijo z Glasom Gorenjske (do konca leta 1953 se je časopis imenoval Gorenjski glas) zagotovi obstoj in razvoj. Slavko Beznik se spomni, da so bili ti možje Janez Remic, Marjan Vršnjak in Jože Bogataj. Pa tudi sam je bil prepričan, da s tako tiskarno nima kaj početi, poleg tega pa je bilo časopisno podjetje, ki se je ukvarjalo z grafično stroko, oproščeno plačevanja davka od dohodka, kar je bil dodaten motiv za pridružitev tiskarske dejavnosti.

Kriza gorenjskega tiskarstva je bila resna. Že v Glasu Gorenjske, ki je izšel januarja leta 1954, preberem članek Črtomirja Zorca o dejavnosti in namerah Tiskovnega sklada Gorenjske pridružiti Gorenjsko tiskarno h Glasu Gorenjske in zgraditi svojo klišarno, kartonažno delavnico, litografijo in druge oddelke, nujne za zagotovitev normalnega tiskanja in izhajanja časopisa. Tako podjetje bi lahko poleg časopisa tiskalo tudi prospekte in druge dokumente. Za tiskarno in uredništvo bi kazalo zgraditi primerno, Prešernovega mesta vredno časopisno in tiskarsko hišo, morda med Staro pošto in tedanjo tiskarno nasproti Delavskega doma, kjer je bil kasneje zgrajen Globus. Predlagana in kasneje tudi uresničena je bila začasna rešitev: uredništvo časnika Glas Gorenjske naj se začasno preseli nad tiskarno. Berem o hudih težavah časopisa. Pogosto je zmanjkalo papirja, tiskarski stroj pa je zmogel osem strani obsegajoč časopis natisniti šele v dveh dneh. Vsaka okvara je povzročila tehnikom in novinarjem dodatne težave. Leto 1954 je uredništvo sklenilo z obljubo, da bo imel časopis, ki bo še izhajal enkrat tedensko, leta 1955 večji obseg. V njem bo veliko zanimivega branja in tako bo »najbolj bran, najbolj razširjen in najcenejši list na Gorenjskem«.

Prvega januarja leta 1955 je z združitvijo časopisa Glas Gorenjske in Gorenjske tiskarne začelo delovati podjetje Gorenjski tisk. V kolofonu iz prve številke v letu 1955 preberemo, da je Gorenjski tisk časopisno, založniško in tiskarsko podjetje, da ima sedež na Koroški cesti številka 6 v Kranju, da je njegov direktor Nace Šumi, Glas Gorenjske pa ureja uredniški odbor z odgovornim urednikom Slavkom Beznikom, ki je še isto leto postal tudi direktor novega podjetja.

Okrajni ljudski odbor Kranj je dal Tiskovnemu skladu za pomoč Gorenjskemu tisku deset milijonov takratnih dinarjev.

Slavko Beznik bere članke pred objavo v Glasu Gorenjske.

Gorenjski glas pred kioskom

Zgodbe

Čas je, da začnemo sprejemati različnost

Jurij Marussig želi svoje znanje deliti naprej.

Jurij Marussig je učitelj fizike, tehnike, je pesnik, pisatelj, v zadnjih letih pa se je najbolj posvetil inkluzivni pedagogiki, delu z otroki s posebnimi potrebami. »Da bo inkluzija lahko v polnosti zaživela, je treba korenito spremeniti šolski sistem,« pravi.

Maja Bertoncelj

Jurij Marussig živi v Verju v občini Medvode. Tokrat ga predstavljamo kot inkluzivnega pedagoga. Temu področju, po katerem ga domača javnost morda še najmanj pozna, se v zadnjih letih najbolj posveča. Zaključuje doktorat iz inkluzivne pedagogike, natančneje iz prilagoditev fizikalnih eksperimentov slepim in slabovidnim učencem s ciljem, da bo tudi njim omogočeno dosegati učne cilje redne osnovne šole. Prizadeva si za boljšo inkluzijo otrok s posebnimi potrebami v šolski sistem, v družbo na splošno. Je zagovornik korenitih sprememb v šolskem sistemu.

Njegova življenjska pot je pravzaprav pot izobraževanja. Študentska leta je začel na fakulteti za elektrotehniko, a ugotovil, da to področje ni zanj, zato se je ob delu vpisal na pedagoško fakulteto in končal študij fizike in tehnike. Vmes je že poučeval, po koncu študija pa je dobil redno zaposlitev v OŠ Franceta Prešerna v Kranju. Leta 2010 se je vpisal na magistrski študij inkluzivne pedagogike v Koper. »Eno leto sem delal v šoli s prilagojenim programom v Litiji in spoznal, da je to zame velik izziv. To je specifično področje in za takšno delo mi je manjkalo znanj. Z otroki s posebnimi potrebami se srečujem tudi v osnovni šoli. Vedno več je otrok z odločbami, z različnimi težavami. Ne drži, da včasih teh težav ni bilo. Prav tako so bile, le znanj, da bi jih zaznali, nismo imeli. Sedaj jih zaznamo in s takšnimi otroki je treba čim prej začeti delati, jim omogočiti normalno šolanje, da pridejo do cilja, ki si ga želijo. Brez strokovne podpore pa je to težko. Cilj je, da bi tudi takšen otrok postal čim bolj samostojen, aktiven državljan. To bi bilo najbolje tudi za državo,« pravi Jurij Marussig. Po magisteriju je leta 2013 vpisal še doktorat, ki ga zaključuje. Dobil je zaposlitev kot asistent. Dela na fakulteti in tudi še v osnovni šoli.

O inkluziji je zadnje čase veliko slišati, vendar Marussig pravi, da je na papirju videti lepo, v praksi pa s svetlimi izjemami še zdaleč ne. »Družba in tudi šola otroke s posebnimi potrebami zelo težko sprejemata, ker je z njimi delo. V času študija sem spoznal specifike posebnih potreb in metode dela. Inkluzivni pedagog je poklic v okviru strokovne službe, ki pa ga imajo redke šole,« pove Marussig. Pravi, da inkluzija pomeni, da osebe s posebnimi potrebami živijo med nami. Zagovarja njihovo vključevanje v redne šole. »Inkluzivna družba je edini izhod iz nereda, ki ga imamo. Z inkluzijo vedno pridobimo vsi. Bo zaživela, a v drugačnem šolskem sistemu. Šolski sistem je treba temeljito spremeniti. Šola, kot jo imamo, je šola industrijske revolucije. Razredi so preveliki. V njem bi moralo biti največ petnajst otrok. Spremeniti bi se morala tudi vloga učitelja. Učitelj ni več vseved. Sedaj največ ve »google«. Učitelj mora biti v prvi vrsti navdihovalec, glavni motivator v razredu, sovoditelj učne ure. Te morajo biti raziskovalno zasnovane. Ko bi uvedli vse te spremembe, mora biti tu še učitelj, ki sprejema različnost otrok, pozna osnove dela z otroki s posebnimi potrebami, je učitelj s srcem, imeti mora empatijo, čutiti težavo, ki jo ima otrok. Omenil bi še ocenjevanje od 1 do 5, ki je preživeta stvar. Bistvo šole je, da so vsi otroci uspešni na svojih področjih, da najdemo njihove možnosti, da bodo uspeli. Le na ta način bodo samozavestni in šli v družbo,« pojasnjuje Marussig.

Zdi se, da bodo spremembe, kakršne zagovarja, težko izvedljive. »Sam jih zagotovo ne bom mogel narediti. Pogosto do njih pride s strani staršev. Tudi sam proces inkluzije so začeli starši. Želeli so, da se njihovi otroci s posebnimi potrebami vključijo v redno šolo. Čas je, da začnemo sprejemati različne ljudi, saj nismo vsi enaki. Potreben je preklop v glavah. Smo v družbi komunikacijske tehnologije, ne v času industrijske revolucije. Šola mora postati dinamična, otrokom se mora dogajati. Ponuditi jim je treba možnost kreativnega mišljenja,« zaključuje Marussig, ki si želi, da bi svoje znanje na področju inkluzivne pedagogike delil naprej: »Učim se zato, da dam naprej tisto, kar znam.« In ob tem pripravlja tudi že novo pravljico, nabralo pa se mu je tudi že kar nekaj poezije.

Spolno življenje v Sloveniji

Spolno življenje v Sloveniji je prva knjiga, ki prikazuje in analizira verodostojne podatke o spolnem vedenju v naši državi. V knjigi so podatki o spolnem življenju v Sloveniji predstavljeni predvsem s sociološkega vidika, a to ne pomeni, da ni zanimiva za vse vrste bralcev.

Maša Likosar

Ivan Bernik je sprva želel postati novinar, a se je sredi študija premislil in postal sociolog. Kot mlad je opravljal prakso na Gorenjskem glasu. Prihaja iz Bukovščice in je redni profesor na Fakulteti za družbene vede, kjer se kot sociolog ukvarja predvsem s politično kulturo v Sloveniji, postsocialistično transformacijo, družbenimi spremembami in sociologijo spolnosti. Leta 2011 je skupaj z epidemiologinjo Ireno Klavs izdal knjigo Spolno življenje v Sloveniji. Raziskavo o spolnosti je v celoti razvila Irena Klavs po britanskem vzoru, njene podatke pa je kasneje ubesedil Ivan Bernik. Klavsova zdaj ponovno dela študijo o spolni kulturi v Sloveniji in raziskave bo verjetno ponovno objavila.

Irena Klavs je izbrala naključni, aplikativni vzorec ljudi, starih od 18 do 49 let – tako je dobila rezultate večine Slovencev. Knjiga obravnava vsa ključna področja spolnega vedenja ter stališča, povezana s spolnostjo. Raziskovala je demografske podatke, spolno vedenje, kaj ljudje čutijo, kako doživljajo in kaj počnejo pri spolnosti, kakšna imajo stališča, kaj mislijo o spolnosti.

Foto: Maša Likosar

Ivan Bernik, soavtor knjige Spolno življenje v Sloveniji

Raziskava je pokazala, da je spolnost kot trg povpraševanja in ponudbe. Izbira je velika, a izberemo malo. Pobudo za spolni odnos imata danes oba spola. Ženska ima moč veta, kar pomeni, da ima pravico zavrniti spolni odnos. Ključno je, da si oba spola želita spolnosti v trdnih in stabilnih zvezah. Čustva imajo še vedno pri tem glavno vlogo, želimo se zaljubiti in biti ljubljeni. Spolnost se dogaja v monogamnih zvezah. Zelo pogosta je serijska monogamija, kar pomeni hitra menjava stabilnih partnerjev. Zveze so postale krajše in neformalne, a še vedno si želimo kvalitetnih zvez. Poroka ni več trend, ki mu vsi sledimo. A mnogi se še vedno želijo poročiti zaradi varnosti in stabilnosti. Danes si v spolnosti želimo mnogo več eksperimentirati kot nekoč. Predvsem moški so poudarili željo po analnem spolnem odnosu z žensko. Ženske pa se pritožujejo, da se v zvezi pogosto dolgočasijo. Zvestoba je še vedno močno cenjena in visoko kotirana vrednota. Ljudje danes smo bolj zvesti. A dejstvo je, da so moški bolj nagnjeni k varanju. Moški težko rečejo ne spolnemu odnosu, čeprav gre morda lahko tudi za tvegano in nevarno spolnost, kot so na primer javne hiše. Ženske so mnogo bolj selektivne pri izbiri spolnih partnerjev.

Moški naj bi vedno dejali, da imajo več spolnih partnerjev, kot so jih v resnici imeli. Tu naj bi šlo za pristransko poročanje, saj je na delu moški šovinizem in postavljanje pred drugimi, biti zapeljivec naj bi bilo ugledno. Ženske pa resnično število partnerjev zmanjšujejo. Zanimivo je, da ima današnja mlada generacija do 24. leta toliko partnerjev kot starejša generacija v celem življenju – ali celo več. Tri do pet partnerjev je povprečna številka starejše generacije danes. Povprečna starost mladih, ko izgubijo nedolžnost, je v Sloveniji 17 let. Tisti, ki so spolno aktivni že zelo zgodaj, imajo kasneje več partnerjev in so v spolnosti bolj odklonski.

Pri izbiri spolnega parterja so zelo pomembni religija, izobrazba, družbeni položaj in predvsem osebnostne in fizične lastnosti. Družbena omrežja imajo danes veliko vlogo pri izbiri parterja, ker na tem mestu vzpostavljamo stike, ključno pa je, da smo na trgu aktivni.

Ivan Bernik pravi, da je knjiga Spolno življenje v Sloveniji pomembna, ker o spolnosti vemo malo. Govoriti o spolnosti je še vedno tabu tema. Prek knjige izvemo, kaj ljudje dejansko počnemo, lahko se izpostavimo kot drugačni ali pa se identificiramo z drugimi. Spolna kultura se spreminja in knjiga nam spremembe razjasni.

Ivan Bernik že pet let skupaj z mladimi raziskovalci preučuje tudi spolno vedenje študentov, študija bo izšla jeseni v knjižni obliki.

Zanimivosti

Hrošči tisočerih vrst

Življenje Alojza Kajzerja iz Šenčurja je v mnogih smislih povezano z naravo in skrbjo za njeno ohranjanje. Vseskozi pa ga spremlja prav posebna strast: je zbiratelj in strokovnjak na področju proučevanja vodnih hroščev – njegova zasebna zbirka obsega že več kot neverjetnih sedemsto vrst.

Samo Lesjak

Raziskovanje narave, njenih mnogih pestrih rastlinskih in živalskih vrst ter globok ekološki čut spremljajo Alojza Kajzerja že od mladih nog. Kot pravi sam, ima naravoslovni gen podedovan po očetu, njegovo zanimanje pa je raslo ob nenehnem raziskovanju gozdov, travnikov, rek, potokov in gora.

Vsak hrošč je strokovno poimenovan, fotografiran in zabeležen na seznam. / Foto: Gorazd Kavčič

Že od nekdaj pa so Alojzova prav posebna strast hrošči. Prve je začel zbirati že konec šestdesetih, leta 1979 pa se je vpisal v Entomološko društvo biološkega instituta v okviru ZRC SAZU Ljubljana, kjer je lahko svoje znanje še poglobil, obenem pa razširil zanimanje zanje. V vseh desetletjih zbiranja, kar predstavlja naporno, filigransko delo, je Alojz zbral več kot deset tisoč različnih hroščev več kot sedemsto vrst.

Kot pravi sam, se je pri izbiri preučevanja hroščev odločil za vodne hrošče, tako mesojede kot tudi vsejede, pri tem pa so mu pomagali mentorji Božo Drovenik, Savo Brelih in zlasti žal že pokojni Egon Pretner, ki so mu še dodatno razširili perspektivo raznolikega sveta hroščev. V preteklosti so bili sicer vodni hrošči pri nas manj raziskani, le Pretner je imel obširnejšo zbirko. Kajzer je nekdaj veliko lovil v deželah bivše skupne države, Slovenijo pa je največ raziskoval na območju Kranja (Češnjevek, Bobovek, Mlaka in Stražišče), po osamosvojitvi pa se je še intenzivneje posvetil domačim pokrajinam.

Vsakega hrošča Alojz s posebno mikroskopsko tehniko – dve tretjini hroščev je namreč manjših od pol centimetra – tudi fotografira ter zabeleži v seznam s strokovnim latinskim poimenovanjem, za določitev pa si poleg najzanesljivejših preparatov genitalnih organov pomaga tudi z zunanjimi znaki hroščev, kot so oblika, barva, vzorci pokrovk, čas letanja, bivanje na rastlinah ... Med najpomembnejše najdbe uvršča: Haliplus confinis, ki ga je ujel konec osemdesetih v Cerkniškem jezeru in je prva zanesljiva najdba pri nas; Peltodytes rotundates, zelo redka vrsta, ujet v Škocjanskem zatoku; Dr. Dytiscidae, ujet na Mlaki – edina najdba pri nas na najjužnejši lokaciji v Evropi. Poleg vodnih hroščev pa ima Alojz tudi impresivno zbirko skarabidov, kozličkov in ostalih vrst. Na Gorenjskem je sicer najbolj razširjen prav vsem dobro poznan lubadar – izmed osemdesetih različnih vrst lubadarja so škodljive štiri.

Alojz se še vedno z veseljem poda v naravo, nato pa doma ob mikroskopu in beležnicah vsak dan dolge ure posveti natančnemu raziskovanju in določanju vrste – vseskozi mu z veliko mero razumevanja, potrpežljivosti in ljubezni ob strani stoji soproga Rezka. Svojo bogato zbirko je Alojz tudi večkrat predstavil šolski mladini, z željo tudi pri mladih vzbuditi nujni čut zavedanja pomembnosti ekologije v krhkem naravnem ravnovesju ter z upanjem, da se tudi kdo izmed njih odloči kreniti po njegovi, sicer vse prej kot lahkotni poti raziskovanja naravnih vrst. Je aktiven pri pripravi in izdaji strokovne literature s tega področja, še posebej zahtevni so prevodi iz tujih jezikov. Za vse svoje dolgoletno strokovno delo, ki je pustilo pečat v širši evropski skupnosti, ter za prizadevanja na področju ohranjanja narave je Alojz Kajzer upravičeno prejel tudi spominsko priznanje Občine Šenčur.

Po desetletjih natančnega dela in raziskovanja je Alojz Kajzer lahko upravičeno ponosen na svojo bogato zbirko hroščev. / Foto: Gorazd Kavčič

To delam za tiste, ki so tu pokopani

Ivan Krivec že šest let prostovoljno obnavlja in čisti zapuščene partizanske spomenike. Uredil jih je že več kot dvajset, ker pa jih je v Sloveniji nekaj tisoč, si želi, da bi mu sledili tudi drugi. »To je del naše zgodovine,« pravi.

Aleš Senožetnik

Ivan Krivec iz Adergasa se že vseskozi zanima za dediščino narodnoosvobodilne borbe in dobro pozna zgodovino bitk, ki so potekale na cerkljanskem in tudi drugod. Je skrbnik Spominskega parka tovarištva na Davovcu, lani pa je uredil tudi partizansko pot na vrh Skutmana.

Že od leta 2011 pa povsem prostovoljno in samoiniciativno ureja manjše opustele in zaraščene gorske pomnike padlim borcem. Začelo se je, ko sta pred šestimi leti s prijateljem obnovila manjši kompleks spomenikov pod Krvavcem. »Večkrat sva hodila tod okoli in gledala, kako spomeniki propadajo. Spraševala sva se, ali naj jih obnoviva in kaj bo kdo rekel, če jih. Tako sva se sprva delovne akcije lotila kar na skrivaj. A kmalu so izvedeli tudi v občinski zvezi borcev, kjer so naju povabili, da se včlaniva,« pripoveduje o začetnih podvigih.

V tem času je očistil in uredil že več kot dvajset spomenikov, največ na cerkljanskem in kamniškem koncu, a tudi drugod po Gorenjskem. Toda dela je še veliko. Po vsej Sloveniji je raztresenih več kot 2.500 različnih spomenikov in obeležij v spomin na narodnoosvobodilni boj. Ker po besedah Ivana Krivica razen za osrednje spomenike od države in večine občin ni moč pričakovati večjega interesa za njihovo obnovo, je najbolj smiselno, da se je lotijo kar borčevske organizacije in ljudje sami. Da bi jih spodbudil, o svojih podvigih poroča tudi na družbenih omrežjih – in menda je že dobil nekaj posnemovalcev.

A ob tem opozarja, da se je obnove treba lotiti na način, da spomenika ne poškodujemo. »Nekje sem videl, da so se obnove spomenika lotili kar z električnim brusilnikom in ga dobro poškodovali. Sam tega ne bi dovolil. Veliko napotkov za obnovo sem dobil pri restavratorjih. Mah odstranim z detergentom, ki ne poškoduje kamna, nato pa previdno na novo obarvam še črke.«

Kljub temu da svoje delo opravlja prostovoljno in z velikim sočutjem do padlih Slovencev, ki so jim obeležja tudi posvečena, pa se najde kdo, ki njegovega dela ne spoštuje. »Nekoč sva s prijateljico obnavljala spomenik ob neki planinski poti. Ljudje so se ustavljali in večinoma pozdravljali najino delo, mimo pa je prišel tudi kdo, ki je spraševal, kaj nama je tega treba. Zakaj pa ne? To je del naše zgodovine. Tu ni nič politike. To delam za tiste, ki so tam pokopani, za tiste, v katerih spomin so bili postavljeni ti pomniki. Marsikdo vsako partizansko stvar povezuje s komunizmom, a ni vedno tako, niso bili vsi partizani tudi komunisti,« razlaga krivec in dodaja, »danes se veliko govori o ''ta belih'' in ''ta rdečih'', veliko je prepiranja. Jaz tega ne maram, prepirov se vzdržim.«

Foto: osebni arhiv Ivana Krivca

Ivan Krivec prostovoljno obnavlja manjše partizanske spomenike po Gorenjskem.

Zgodilo se je, da so ob domačiji, ki so jo Nemci požgali, ker so na njej skrivali partizane, postavili spominsko ploščo, ki pa jo je nekdo pred dvema letoma poškodoval. Ivan Krivec jo je popravil, nato pa so jo pred kratkim ponovno poškodovali in jo popisali. »Na tem spomeniku ni nič komunističnega, niti zvezde ni na njem. Zapisano je zgolj, da so »na tej domačiji do 17. aprila 1944 živeli dobri ljudje, ki so nudili zatočišče partizanom, zato je bila domačija obsojena na požig«.

A vendarle velika večina pozdravlja njegov trud in zagnanost. »Dobivam veliko pohval na ta račun. Vabijo me na različne proslave in vidim, da se tudi drugod po Sloveniji nekateri že lotevajo obnov, na Facebooku me sprašujejo za nasvete. Če spomenikov ne bomo obnovili sami, bodo prej ali slej propadli. Tudi zato to počnem, ker težko gledam zanemarjen spomenik. Smili se mi,« zaključi sogovornik.

Obletnice

Brzojavka je sporočala: Uspeh odprave na Pik Lenina

Pred natanko petdesetimi leti je šesterica Slovencev osvojila 7134 metrov visoki vrh Pik Lenina, kar je bil prvi osvojeni sedemtisočak alpinistov tedanje Jugoslavije.

Urša Peternel

»Uspeh odprave na Pik Lenina. 14. avgusta so se povzpeli na vrh Ekar, Mahkota, Lipovškova, Ščetinin, 16. avgusta pa Blažina in Dimitrov ...« Brzojavko s takšno vsebino je 18. avgusta 1967 iz Oša v Kirgiziji poslal v uredništvo Dela novinar Ante Mahkota, tudi sam član jugoslovanske odprave, ki je osvojila Pik Lenina. Šesterica članov odprave je stala na 7134 metrov visokem vrhu v Pamirju, na meji tedanje Sovjetske zveze s Kitajsko, kar je bil prvi osvojeni sedemtisočak alpinistov tedanje Jugoslavije. Natanko pol stoletja po tem pionirskem uspehu se je del članov odprave srečal v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani, da so obudili spomine na odpravo, ki je utirala pot sedanjim generacijam alpinistov ...

»Ruzak« na rame in – gremo!

Kot je pripovedoval Franc Ekar, so bili vsi člani jugoslovanske oziroma slovenske odprave uveljavljeni alpinisti: vodja odprave je bil dr. Miha Potočnik iz Ljubljane, člani pa so bili še Sandi Blažina iz Kopra, Pavle Dimitrov z Jesenic, Barbka Ščetinin - Lipovšek in Peter Ščetinin iz Ljubljane, Ante Mahkota iz Ljubljane in Franc Ekar iz Kranja. Odprava Pamir 1967 je bila zasnovana kot mednarodno alpinistično srečanje odprav iz dvanajstih držav Evrope in rusko-sovjetske federacije, imenovano alpiniada. Ob petdeseti obletnici oktobrske revolucije so namreč Sovjeti želeli malce odpreti dotedaj tesno zaprta vrata svoje države. Na 7134 metrov visok Pik Lenina se je tako v tistem mesecu povzpelo več kot tristo alpinistov iz različnih držav.

»''Ruzak'' na rame in – gremo!« je to ponazoril Ekar. Alpinisti so tako na ramah nosili vso opremo, vrvi, šotore, podlage, kuhalnik, hrano ... Prvi, ki je razvil jugoslovansko zastavo na vrhu, je bil prav Franc Ekar, in sicer 14. avgusta ob 13.05, v navezi je bil še Ante Mahkota. Vrh so zatem osvojili še zakonca Ščetinin ter naveza Blažina-Dimitrov. Vodja odprave Miha Potočnik se je zaradi poškodbe obrnil malo pod vrhom. Mahkota in Ekar sta opravila tudi najdaljše zahtevno višinsko grebensko prečenje prek vrha v dolžini več kot 24 kilometrov.

Opremo so člani odprave nabrali vsepovsod, nekaj so je dobili od prejšnjih odprav. Vse je bilo rabljeno, tudi čevlji, veliko opreme pa so si člani izdelali kar sami. In kako je bilo s hrano? »Kot energetsko poživilo je bil na voljo le Vitergin, takšen, kot se dobi še danes. Rusi so nas krepili s kaviarjem, in to v velikih količinah. Vendar se to na višini ne obnese ... Bile pa so zelo dobrodošle »argo« juhe, napitki Pingo in planinski čaji ... S seboj smo imeli kar precej naših paštet, Gavrilovićevih mesnih narezkov ... Ko smo se vračali z gore, pa je bilo surovo kislo zelje pravo poživilo in kulinarični zakon. V bazi pa seveda brez originalnega boršča in jagnjetine ni šlo,« je povedal Franc Ekar.

Pavle Dimitrov se spominja, da je bila odprava v tedanjo Sovjetsko zvezo nekaj čisto posebnega. Sovjeti so imeli vse naštudirano do potankosti, organizacija je bila odlična. Člani odprave so se iz Ljubljane odpravili z vlakom do Beograda, od tam do Moskve, zatem pa z avtobusi in vojaškimi kamioni do baznega tabora 3650 metrov visoko. Potovanje je trajalo teden dni.

Po Ekarjevih besedah gora ni posebno tehnično zahtevna, je pa dokaj zahrbtna, zlasti zaradi spremenljivega vremena. Vzpon je bil opravljen v popolnem alpskem stilu.

Slovenski ženski višinski rekord

Nekaj posebnega v odpravi je bila zakonska naveza Barbka in Peter Ščetinin. Barbka, odlična slovenska alpinistka, je takrat dosegla svoj in slovenski ženski višinski rekord, ki ga je obdržala še vrsto let. Kot se spominja Peter Ščetinin, so se takrat na odprave pripravljali doma: »Vsako soboto in nedeljo smo hodili v hribe in z dobro kondicijo na taki gori, kot je Pik Lenina, nisi imel večjih težav. Vsaj do 6500 metrov ni bilo nič posebnega, višje pa se je že čutilo, da je manj kisika. Smo pa nosili težke nahrbtnike z vso opremo, tudi šotori.« Žena Barbka je nekaj let zatem pri starosti komaj 33 let umrla za rakom.

Trije člani odprave so se v ponedeljek, natanko petdeset let po osvojitvi vrha Pik Lenina, srečali v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani. Od leve: Peter Ščetinin, Franc Ekar in Pavle Dimitrov. / Foto: Urša Peternel

Ob spustu v dolino, a še vedno na višini okrog sedem tisoč metrov, je Ante Mahkota padel v snežno razpoko. Obvisel je na naramnicah ... Ekar mu je spustil vrv, na pomoč je priskočila še skupina ruskih alpinistov in skupaj so ga potegnili iz razpoke.

Srečanje v Mojstrani

Prav na petdeseto obletnico, 14. avgusta, so se v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani udeleženci takratne odprave ponovno srečali. Srečanja so se udeležili Franci Ekar, Pavle Dimitrov in Peter Ščetinin, dva tedanja člana sta že pokojna, dva že v letih oziroma bolna. Ob harmoniki, ki jo je raztegnil Pavle Dimitrov, so obujali spomine na vzpon, ki je po besedah podpredsednika Planinske zveze Slovenije Mira Eržena dodal dragocen kamenček v mozaik slovenskega alpinizma. Takratni uspeh je bil podlaga za nadaljnje alpinistične uspehe, na teh temeljih so gradile kasnejše odprave, ki so dosegale uspehe v visokih ostenjih.

Odprava na Pik Lenina in prvi osvojeni sedemtisočak pa je vključen tudi v razstavo o alpinizmu, ki je del stalne zbirke Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani, je povedala direktorica Gornjesavskega muzeja Jesenice Irena Lačen Benedičič.

Člani odprave: stojijo Sandi Blažina, Ante Mahkota, Barbka Ščetinin in Miha Potočnik, čepijo Pavle Dimitrov, Franc Ekar, Peter Ščetinin

Franci Ekar v strmini Pik Lenina: vrh so osvojili v alpskem stilu s težkimi nahrbtniki na ramah. / Foto: Ante Mahkota (arhiv odprave)

Na robu

Nemirna duša, 1. del

Brez elektrike

Milena Miklavčič

usode

Sergeja je doma v enem od tistih prečudovitih kotičkov, za katerega pravimo, da so videti kot v raju. Razgled, ki se nudi očem, sega daleč, celo tja do Triglava in Kamniških Alp. Žal pa vsakodnevne skrbi, ogromno dela, ki si ga je naložila na ramena, ne dopuščajo, da bi se usedla in se ob kavi naužila lepot, ki jih pa vsak dan, od jutra do večera, vsrkavajo vase naključni pohodniki.

»Že zarana, preden grem v hlev, skuham velik lonec domačega čaja. Kruh, ki ga pečem v peči dvakrat na teden, narežem na ''šnitke'' in ''mimohodniki'', ki se ustavljajo, si po navadi kar sami postrežejo. Nekateri pustijo kakšen evro, drugi ne, ljudje smo pač različni, a se ob tednu nabere toliko, da lahko kupim moko,« razlaga.

Nekoč, ko je bila še zelo mlada, je bila precej divje in samosvoje narave. Staršev ni ubogala, če je le mogla, jim je kakšno ušpičila. Družila se je s fanti, ki so jim na vasi rekli barabe, skupaj so tudi kaj ukradli ali pa si le prisvojili, dokler so tisto stvar potrebovali. Potem so jo vrnili tja, kjer so jo vzeli.

»Starši so bili pretirano pobožni, morda sem postala upornica zato, ker so me nenehno silili v nekaj, za kar nisem bila ustvarjena. Polno glavo sem imela maminih nasvetov o ponižnosti, skromnosti, ubogljivosti. Nastavi levo lice, če te udarijo po desnem. Dobro blago se samo hvali. Ne rini v prve vrste, ker si te lahko zapomnijo, pa ti bo kasneje žal. Spoštuj starejše, ne odgovarjaj se jim. Seznam prepovedi in nasvetov se je z mojim odraščanjem še daljšal. Ni bilo čudno, da sem želela pobegniti in svobodno zadihati. Že pri sedemnajstih sem zanosila. Očeta tega otroka se komaj spomnim. Spoznala sva se, ko smo lumpali in obiskovali veselice v soseščini. Pa se je zgodilo: nekaj preveč popite pijače, vroča poletna noč in hormoni, ki so silili iz vsake pore. Bila sem ena prvih, če že ne edina, ki takrat, v sedemdesetih letih, nisem nosila nosečniških oblek. Trebuh mi je kot napihnjen balon silil izpod srajc ali puloverjev, nisem ga skrivala, zato sem bila deležna zgražanj in tudi sočutja, začinjenega z zaničevanjem tistih mamic, ki so v nedeljo pridno hodile proti cerkvi k deseti maši, jaz pa sem se vsa mačkasta vračala z zabave proti domu. Seveda je moja nosečnost spravila starše na kolena. Pahnila jih je v veliko sramoto. Mama je jokala, da njene pobožne prijateljice kažejo nanjo s prstom in jo obsojajo, češ da je svojo edino hčerko zelo slabo vzgojila. Pa sem ji odgovorila, da če so res krščanske, tega ne bi počele. Ker bi imele srce, v katerem bi bilo veliko usmiljenja in sočutja. ''Morda pa res,'' je nekega dne odgovorila mama in to so bile zame najlepše besede, kar sem jih v sedemnajstih letih slišala od nje. Ko sem rodila Simona, je postal družinski ljubljenček. Vsi so ga valjali po rokah, še najbolj mlajša brata. Ker sem zaradi nosečnosti pustila šolo, tako in tako sem drugi letnik ponavljala, sem si morala poiskati delo. Res so bili domači malo bolj sočutni do mene, tako pa spet ne, da bi podpirali mojo lenobo. Mama, ki ni bila zaposlena, je varovala Simona, kuhala, skrbela za kravo, tri koze, deset kokoši in dva osla. Upala je, da ji bom kaj pomagala, ko se bom vrnila iz službe. Če sem imela ravno dober dan, sem ji, drugače pa ne. Po kosilu sem šla spat, tako sem bila utrujena. Potem je na neki veselici vrgel name oči Zdenko, eden prvih motokros dirkačev v naši vasi. Si morete misliti!? Raje se je družil z menoj kot z vsemi tistimi dekleti, ki so bila še nedolžna, a so se vseeno kot hotnice vrtela okoli njega! Nisva čakala dolgo, da sva šla do konca. Ni bilo tako lepo kot s prvim, a v sili hudič še muhe žre. Zdenko je imel od vseh ljudi na svetu najraje samega sebe. O svojih uspehih na motokrosih je lahko govoril od jutra do večera, kar pa lahko postane zelo dolgočasno. Ko sem ga pustila, sem bila sicer spet noseča, a tega še nisem vedela. Hitro si je našel drugo žrtev za svoje monologe, jaz pa sem že strašila po vasi s svojim trebuhom in se dajala v zobe. Ste že kdaj izkusili, kako je biti tarča vaških opravljivk? Če niste, ne boste razumeli, kako to je, ko te častivredne babnice vlačijo po zobeh. Včasih me je pošteno zamikalo, da bi kakšni od njih razbila gobec. Tega seveda nisem storila, saj so se tokrat postavili zame moji domači. Vsa čast jim! Mami sem odkrito povedala, da pa je sedaj kar nekaj upanja, da bo nekoč videla božje kraljestvo. Nekoč sem bila nesramna in sem eni od najhujših opravljivk pred zbranim občinstvom vrgla v obraz, da je imela njena cenjena hči že tri splave. Naj zato raje pometa pred svojim pragom. Vem, da je bilo grdo in nesramno, a tudi moja potrpežljivost s temi coprnicami je imela meje. Spet je prijokal na svet sin, ki sem ga iz čiste žlehtnobe poimenovala po njegovem očetu. Dosegla sem tudi, da je moral plačevati alimente. Lep in nepozaben občutek je bil, ko sem se lahko smehljala, on pa je škrtal z zobmi.

Po rojstvu drugega otroka je sledila daljša streznitev, ko lahko rečem, da sem začela odraščati in se zavedati, da življenje ni namenjeno le užitkom, temveč tudi odgovornostim. Najstarejši sin je začel obiskovati prvi razred in jaz sem poskušala biti idealna mama. Ni bilo lahko, saj sem ravno takrat odkrila uhane ter pisana krila, ki se s spodnjim delom vlečejo tudi po tleh. Zelo svetle lase sem si pobarvala v črno. V vseh stvareh sem postala normalna, le v izzivanju ljudi sem ostala enaka kot prej. Kadar sem šla v trgovino, na primer, sem si nohte pobarvala s črno barvo, a sem lak takoj, ko sem se vrnila domov, odstranila.

Pri petindvajsetih letih pa se je začelo: čez noč sem zahrepenela po skrbnem možu, družini, varnosti. Začela sem proučevati moške, godne za ženitev. Tiste, ki so bili še samski – pa jih ni bilo malo – sem že skoraj vse preizkusila in mi niso bili všeč, s poročenimi pa se raje nisem pentljala. Poročeni so kot čir na želodcu: ne vidiš ga, a ves čas krvavi in povzroča bolečino. Barabam sem se začela izogibati in vsak, za katerega so rekli, da je priden in pošten, mi je padel v oči. Tako sem leta 1982 za osmi marec spoznala Bineta. Njegov oglas sem opazila v Ognjišču. Napisal je, da se želi dopisovati s poštenim in delavnim dekletom, haha. Takoj sem mu odgovorila, kajti bila sem prepričana, da sem eno in drugo tudi jaz. Ko sva se prvič videla v živo, sem kar otrpnila. Bil je zelo lep, postaven fant, če želite primerjavo – bil je točno takšen kot Rok Ferengja. Prva misel, ki me je prešinila, je bila, pa kako to, da je moški s takšnimi zunanjimi atributi še samski? Takrat so bili geji še tako na redko posejani, da smo dekleta moško samskost bolj kot ne povezovale z nemogočimi starši, pretirano sramežljivostjo, invalidnostjo.

Žal se je tudi pri Binetu izkazalo, da je krasen človek z nemogočo žlahto, ki je odbila še tako vztrajne neveste. Skupaj s starši in starimi starši je živel v tisti na pol podrti kočuri, mimo katere sva šli. ''Ta stari'' so bili strahotno nazadnjaški. Pomislite, da so jim elektriko priklopili šele leta 1981, pa jo je Binetov ded nemudoma odklopil, ker je bil prepričan, da prihaja po žici v hišo zlo. Imel je še tri sestre, ki so se precej mlade omožile in se odselile. A tudi one so s seboj na novi dom odnesle zvrhano mero nazadnjaškosti in čudaštva. Mirne duše lahko povem, da je bil Bine prvi moški v mojem življenju, pa jih ni bilo tako malo, v katerega sem se zaljubila. Z njim bi šla tudi po kolenih na Brezje. Na njegovo željo sva se cerkveno poročila, tri otroke, ki so se nama rodili, sva dala krstiti, jih pošiljala k verouku, k zakramentom.«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Jernej Legat, tržaško-koprski škof iz Naklega

Peter Colnar

V Naklem na Gorenjskem se je 16. avgusta 1808 rodil tržaško-koprski škof Jernej Legat. Ker je bila njegova mati polsestra goriškega nadškofa Jožefa Balanta, je bil nadškofov nečak in je razumljiva njegova povezava z goriškim nadškofom oziroma s tem, da je pretežni del njegovega dela in življenja povezan z Gorico, Trstom in Koprom. Jernejev oče je bil sicer cerkovnik in organist, ki je učil mladino čitanja in pisanja.

Jernej Legat je po gimnaziji v Ljubljani študiral bogoslovje v Gorici. Spomladi 1831 je šel na Dunaj v Avgustinej (cesarsko-kraljevski inštitut sv. Avgustina za izobraževanje duhovnikov) na Dunaju in bil jeseni 1833 promoviran za doktorja bogoslovja. Ko se je vrnil v Gorico, je postal dvorni kaplan pri nadškofu, svojem stricu. Istočasno je supliral (nadomeščal) dogmatiko na centralnem bogoslovnem učilišču. Po smrti strica nadškofa je leta 1834 sprejel službo notarja in kanclerja pri tržaškem škofu Ravnikarju. Leta 1838 je poslal župnik v mestni župniji sv. Marije Velike (S. Maria Maggiore). Cesar Ferdinand Avstrijski ga je 7. oktobra 1846 imenoval za tržaško-koprskega škofa. Imenovanje je 21. decembra 1846 potrdil papež Pij IX. Škof Legat je nato vodil škofijo kar 28 let. Bil je zelo delaven, odločen in neutrudljiv. Prizadeval si je za katoliško prisotnost v mestni družbi in življenju.

V njegovem času so bile zgrajene ali dograjene številne cerkve. Med njimi je bila tudi kapucinska cerkev na Montuzzi, ki jo je škof posvetil v letu 1870. V tej cerkvi so ga pokopali, potem ko ga je v noči z 8. na 9. februar 1875 v Trstu zadela kap. V njej so mu postavili tudi doprsni kip. Leta 1882 so mu postavili doprsni kip, delo kiparja Zajca, tudi v župnijski cerkvi v Naklem.

Kot škof je povečal število župnij. Leta 1849 je odprl semenišče za bogoslovce četrtoletnike svoje škofije, ki je predvsem zaradi pičlega števila gojencev po njegovi smrti prenehalo delovati. Ustanovil je sirotišnico, poklical v Trst kapucine, pospeševal ljudsko šolstvo ter v Trstu in v vseh cerkvah, razen v župniji Marije Velike v starem mestu, uvedel tudi slovenske pridige. Skrbel za povezanost med slovensko in hrvaško duhovščino. Veliko je pridigal in izdajal pastirska pisma. Pri srcu so mu bila razna verska združenja in družbe. Pospeševal je ljudsko šolstvo. V letih 1869–1870 se je udeleževal vatikanskega koncila. Z drugimi avstrijskimi škofi je bil povezan s koncilsko manjšino. Bil pa je tudi član Istrskega sabora v Poreču.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **V Škofji Loki se je 14. 8. 1805 rodil okulist Ludvik Bernard Grbec. Leta 1832 je diplomiral na Medicinski fakulteti na Dunaju in po specializaciji postal prvi šolani slovenski okulist.**
- **V Sibiu v Romuniji je za kugo umrl cerkveni dostojanstvenik, evangeličanski škof Pavel Wiener, ki se je rodil okoli leta 1495 v Kranju. Bil je privrženec Lutrove reformacijske smeri in Trubarjev sodelavec.**
- **V Mengšu se je 18. 8. 1703 rodil slovenski matematik in astronom misijonar Avguštin Hallerstein. Kot mandarin na kitajskem dvoru je izvedel enega prvih popisov Kitajcev.**
- **V Kamniku se je 19. 8. 1880 rodil pravnik in zgodovinar Janko Polec. Po razpadu Avstro-Ogrske je bil jugoslovanski član likvidacijske komisije.**

GG +

Razgledi

Najnevarnejša ženska Evrope

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

O kom je beseda? O Mariji Karolini, hčerki Marije Terezije in kraljici Dveh Sicilij. In čigava je trditev? Velikega vojskovodje Napoleona. Marija Karolina je odraščala na dvoru in bila deležna dobre, a zelo stroge vzgoje. Mati Marija Terezija si je s porokami svojih otrok zagotavljala vpliv po vsej Evropi. Podrediti se je bilo treba državi, o ljubezni so največkrat kar zamahnili. In Mariji Karolini, cesaričini deseti hčeri, je bilo 16 let, ko so jo poročili. Soprog je bil Ferdinand I. Burbonski, kralj Dveh Sicilij. Vladala je bolj ona, kajti soprog ni imel dobre izobrazbe, rad se je postavljal, veseljačil in se prenažiral, saj je imel svoje ministre ... Zakonske dolžnosti je jemal zares, saj je Marija Karolina od 1772 do 1793 rodila 18 otrok. Ko so v Parizu obglavili njeno sestro Marijo Antoaneto, je postala Napoleonova smrtna sovražnica. Seveda je Napoleon zavzel tudi dele Italije. Napoleonovo floto je pri Abukirju 1. avgusta 1798 premagal admiral Nelson, a Napoleonove čete so zmagale na kopnem 1799. Marija Karolina se je leta 1800 odpravila v prvo izgnanstvo. Z Nelsonom, lordom Wellingtonom, dotlej angleškim poslanikom v neapeljskem kraljestvu, njegovo ženo Emmo, ki je bila tudi Nelsonova ljubica, in številnim spremstvom je Marija Karolina z otroki potovala najprej v Livorno, od tam pa čez Trst in Ljubljano na Dunaj. Potovanje je trajalo dva meseca. Na Dunaju se je največ družila s svojo priljubljeno vnukinjo Marijo Luizo. Kakšna ironija, Marija Luiza je pozneje postala Napoleonova druga, v Franciji in Italiji zelo nepriljubljena žena. Odposlanec avstrijskega dvora knez Metternich je dejal: »Ali lahko sploh izbiramo med propadom monarhije in osebno nesrečo neke princese?« Kraljestvo dveh Sicilij se je obnovilo, a ne za dolgo. Po novem letu 1814 je Marija Karolina spet bežala iz Italije in se ni več vrnila. Na dvoru Hetzensdorf blizu Dunaja jo je, obdano s številno politično korespondenco, zadela kap ... V Neaplju trdijo, da se je krompirjev kolač v neštetih inačicah obdržal kot ostanek kraljevske kuhinje.

Neapeljski krompirjev kolač

Za 4 osebe potrebujemo: 500 g kuhanega krompirja, 50 g kuhanega pršuta, 100 g mocarele, 50 g trde pikantne salame, 2 jajci, 2 žlici sesekljanega peteršilja, 50 g parmezana, 20 g drobtin, 2 brizga deviškega oljčnega olja.

Še topel kuhan krompir olupimo in pretlačimo. Pršut in salamo zrežemo na 1 cm velike kocke, mocarelo na še manjše. Mocarelo damo v kuhinjski prtič in dobro ožamemo, da iztisnemo vso tekočino. Peteršilj sesekljamo.

Najprej krompir potresemo s soljo in poprom in ubijemo vanj dve jajci. Dobro premešamo, dodamo 20 g parmezana in brizg olja. Ko v testu ni več grudic, dodamo pršut, salamo, mocarelo in peteršilj in vnovič dobro premešamo. Po potrebi še začinimo.

Nepregorno posodo (20 krat 20 cm) ali manjši tortni model namastimo, potresemo z drobtinami in napolnimo z zmesjo. Po vrhu na tenko nasujemo preostale drobtine, čeznje 30 g parmezana, poškropimo z oljem in pečemo v pečici, ogreti na 180 stopinj okoli pol ure.

Pa dober tek!

Kranj nekoč in danes

V parku pred tedanjim Narodnim domom je bil leta 1926 postavljen spomenik kralju Petru I. Karađorđeviću. Spomenik je bil postavljen na sredo parka. Za osnovo je imel okrogel, dekorativno okrašen podstavek, na katerega je bila postavljena klečeča postava mladeniča iz brona v dramatični pozi. Nad podstavkom je stal obelisk z reliefnim portretom kralja Petra I., na vrhu katerega je bil postavljen orel. Ob vznožju spomenika je bila zelenica v obliki rondoja. Slovesnega odkritja spomenika se je tedaj udeležil tudi sam kralj Aleksander s kraljico Marijo. Ta je bila ob tej priložnosti oblečena v slovensko narodno nošo. Spomenik je bil med nemško okupacijo odstranjen in park je ostal brez vsakega obeležja vse do šestdesetih let prejšnjega stoletja, ko so s preureditvijo parka postavili na betonsko ploščad nove kipe, ki so slavili medvojno revolucijo. S tem dejanjem je Kranj utrpel izgubo parka, kar je potrdilo tudi preimenovanje parka v trg. / Avtor: Alojz Premrov

Nove knjige (395)

Mesečniki

Miha Naglič

»Vedeli so, toda ali so tudi čutili? To je morda ena od razlik, ki jih opazimo med leti pred 1914 in po 1945. V 50. in 60. letih 20. stoletja so politiki in javnost nagonsko dojemali pomen jedrske vojne – podoba gobastih oblakov nad Hirošimo in Nagasakijem se je zasidrala v more običajnih ljudi. Posledično se največja oboroževalna tekma v človeški zgodovini med velesilama ni sprevrgla v jedrsko vojno. Pred letom 1914 je bilo drugače. Številni državniki so v upanju na kratko vojno in iz strahu pred dolgo izključevali drug drugega, zato niso imeli pravega vpogleda v tveganje. Marca 1913 je novinar Figaroja poročal o nizu predavanj, ki so jih imeli v Parizu vodilni francoski strokovnjaki za vojaško medicino. Med govorniki je bil tudi profesor Jacques-Ambroise Monprofit, ki se je malo prej vrnil s posebne misije v vojaških bolnišnicah v Grčiji in Srbiji, kjer je pomagal uvesti boljše standarde vojaške kirurgije. Monprofit je opazil, da rane, ki jih povzročajo francoski topovi (balkanskim državam so jih prodali pred izbruhom prve balkanske vojne) niso le številnejše, temveč tudi grozljive – polomljene kosti, raztrgano tkivo, zdrobljene prsi in lobanje. Trpljenje takih ranjencev je bilo tako grozovito, da je eden od uglednih strokovnjakov za vojaško kirurgijo, profesor Antoine Depage, predlagal mednarodni embargo na uporabo takega orožja v bitkah. ''Razumemo velikodušne motive za njegov predlog'', je pripomnil novinar, ''toda če bomo nekega dne na bojišču številčno prešibki, je prav, da naši sovražniki vedo, da imamo orožje, ki se ga je treba bati ...'' Članek se je končal z izjavo, da bi si morala Francija čestitati za izjemno moč svojega orožja in dejstvo, da ima ''zdravstveno organizacijo, ki jo lahko z gotovostjo opišemo kot čudežno''. V predvojni Evropi najdemo take površne odzive povsod, kamor se ozremo. V tem pogledu so bili vsi vpleteni v dogajanje leta 1914 mesečniki, gledali so, ne da bi videli, tlačile so jih more, pa vendar so ostali slepi za resničnost grozot, ki jih bodo kmalu prinesli svetu.« (Str. 531)

Teče četrto od petih let, v katerih se ob stoti obletnici spominjamo prve svetovne vojne. In tu imamo odlično knjigo, ki razloži, »kako je Evropa leta 1914 zabredla v vojno« (podnaslov). Preseneča nas neverjetna »mesečnost« vodilnih politikov in vojskovodij pred 1914. Ravnali so, kot bi jih nosila luna. Ko je vojna izbruhnila, pa tako in tako niso imeli več vpliva na tragedijo, ki je postala neobvladljiva. Z Mesečniki bolje razumemo, kaj se je takrat dogajalo.

Christopher Clark, Mesečniki, prevedla Jolanda Blokar, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2017, 638 strani

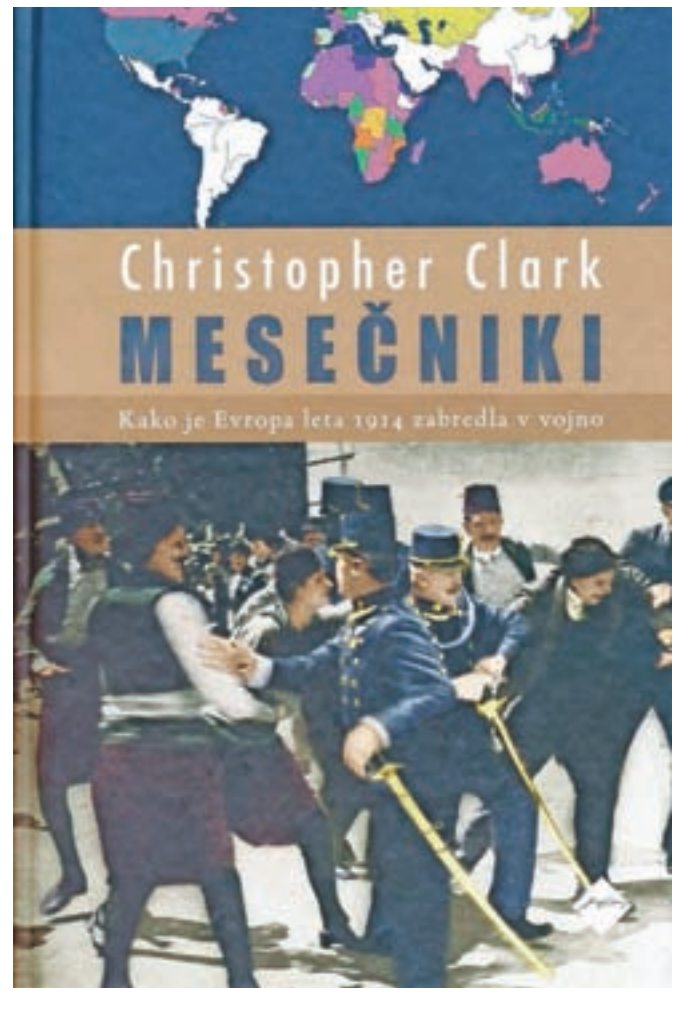

LJUBEZEN ŠE DRŽI

Angelci in Valentinu Sušniku je življenje naklonilo že petdeset let ljubezni v zakonu. Kot pravita, je bilo takoj jasno, da sta za skupaj. Poročila sta se 12. avgusta 1967, z zlato poroko pa sta še enkrat obnovila poročne zaobljube – ali kot je rekel župnik Andrej Jemec: poročila sta se še enkrat, da bo še bolj držalo.

Suzana P. Kovačič

S sončnicami, ki simbolizirajo tudi veselje in srečo, je bila v soboto, 12. avgusta, okrašena župnijska cerkev sv. Tilna v Zgornji Besnici, ko sta se še enkrat zaobljubila Angelca in Valentin Sušnik. Spoznala sta se v Tekstilindusu in takoj je bilo jasno, da sta za skupaj.

Angelca je bila rojena 28. avgusta leta 1947 v Gradu pri Cerkljah, po domače Pri Kuharju. Poleg starejše polsestre se je rodila kot prva hči v zakonu, ima še mlajšo sestro in brata. Že pri desetih letih je izgubila očeta in mama se je morala zelo truditi, da je otroke pripeljala do kruha. Zaradi pomanjkanja ji doma niso mogli omogočiti šolanja, zato se je že zelo zgodaj zaposlila v Tekstilindusu, nato pa do upokojitve delala 25 let v Iskri Števci.

Valentin, Tinko ga večinoma kličejo, se je rodil 25. oktobra leta 1941 v Podgori v župniji Šentvid pri Ljubljani kot prvi sin očetu žandarju in mami gospodinji. Imel je še tri mlajše brate. Oče je služboval v Tacnu in si je tam ustvaril družino. Po vojni so se preselili v Besnico na kmetijo. Zaključil je nižjo kranjsko gimnazijo. Ker pa doma ni bilo vsega v izobilju, se je takoj po gimnaziji izučil za električarja. Poklic je opravljal do pokoja v Tekstilindusu.

Poročila sta se 12. avgusta leta 1967, imata hčerke Mojco, Natašo in Barbaro. Zgradila sta hišo v Zgornji Besnici v domačem sadovnjaku. Njun življenjski moto je: »Živeti pošteno, delovno in vzgajati hčere in zdaj že vnuke v zdravem duhu.« Jesen življenja preživljata aktivno, delata na kmetiji, vnuk Jure jima pridno sledi. Nasploh so jima vsi »ta mladi« v veliko veselje, pomoč in zelo jima polepšajo dan, kadar so vsi skupaj. Razveselita se družbe vnukinj Julije, Špele in Jerce ter vnukov Jureta, Matica in Žiga. Angelca zelo rada veze in kvačka, peče kruh v krušni peči, veliko veselje ima z rožami in zelenjavnim vrtom.

Angelca in Valentin / Foto: Tina Dokl

Kot mladoporočenca in kot zlatoporočenca sta se popeljala s »fičkom«. / Foto: Tina Dokl

Slavnostni obred v cerkvi / Foto: Tina Dokl

»Naj bo ohcet, kot mora biti,« je ob zlati poroki rekla Angelca, kajti pred petdesetimi leti je bilo vse bolj skromno. Tokrat sta sorodnike in prijatelje po obredu povabila na nepozabno slavje k Marinšku v Naklo. Malce pa sta tradiciji vendarle ostala zvesta. Kot mladoporočenca in kot zlatoporočenca sta se popeljala s »fičkom«, si dala zakonsko zaobljubo v cerkvi sv. Tilna in imela za priči Valentinova brata Janeza in Miho. Obred je zlatoporočencema polepšalo čudovito petje Mladinskega pevskega zbora Utrip. Hčerka Nataša je prebrala berilo, župnik Andrej Jemec jima je podelil blagoslov tudi za nadaljnjo skupno življenjsko pot. V zakonu, še povesta Sušnikova, živita srečno, čeprav ni bilo vedno z rožicami postlano. »Živeti skupaj toliko let? S tako ženo je to lahko. Ni bilo grdih besed med nama, ljubezen pa vedno,« je dejal Valentin. Angelca pa: »Zelo pomembna sta medsebojno spoštovanje in razumevanje, najpomembnejša pa je ljubezen.«

Zaključil se je Festival Kanal

Letos je iz leta v leto bolj priljubljeni Festival Kanal, ki se odvija v Ribčevem Lazu v Bohinju, odprl julijski nastop Omarja Naberja, pred dvema dnevoma pa zaključil Danijel Rampre oziroma »slovenski Joe Cocker«. Avgustovski del se je začel s skupino Like The Rolling Stones, ko enkratnega razpoloženja ni zmotil niti dež, ki se je moral umakniti prvinski energiji surovega rokenrola. Plesalo in norelo je staro in mlado. Festival Kanal so tokrat v Bohinju organizirali že trinajstič in vsako leto ga obišče več ljudi, dogajanje pa popestri dopustovanje tako domačim kot tujim gostom Bohinja. Ljudem je všeč izbor nastopajočih, pritegne pa tudi prizorišče dogajanja, ki je postavljeno v sicer največkrat suho hudourniško strugo.

Like The Rolling Stones – člani zasedbe obljubljajo tudi številne nastope po vsej Sloveniji. / Foto: Albert Dobravec

To sem jaz

Dvorišče kranjskega gradu Khislstein je konec tedna gostilo koncert To sem jaz - v besedi, glasbi in sliki, na katerem se je vse troje prepletalo. Zapela je operna pevka Mojca Benedik ob spremljavi tolkalistke in pianistke Tajane Novak, ki je Mojco spremljala na klavirju in marimbi, glasbilu, ki ima korenine na afriški celini. Razstavljene slike so bile delo samouke slikarke Gordane Rakovec; besedila oziroma bolj misli, ki so jih na odru prebirali David in Nika Logar ter Simona Vreček Šavs, pa je zapisal družinski in zakonski terapevt Janez Logar. Sobotni večer je minil v umirjenem vzdušju, vsak obiskovalec pa je našel nekaj za svoje oči ali ušesa. Zastavljen je bil celostno, saj so ga umetniki oblikovali skupaj, njegova pobudnica pa je bila Mojca Bedenik, in sicer z namenom, da ljudje odprejo svoja srca, v dušo spustijo lepoto, upanje in zavedanje, da je vse v njih, le poiskati je treba to v svoji notranjosti.

Gordana Rakovec, Mojca Benedik, Tajana Novak in Janez Logar

Kmečki praznik v Bašlju

Tradicionalni kmečki praznik oziroma kulturno-etnografsko prireditev v Bašlju pri Preddvoru pripravljajo jutri in v nedeljo – torej v soboto, 19. avgusta, in nedeljo, 20. avgusta. V primeru slabega vremena bo na voljo šotor. Sobotni večer se bo začel ob 20. uri, glasbeno ga bo popestril nastop priljubljenega »benda za žur« – skupine Calypso. Nedelja bo namenjena ljubiteljem starih kmečkih dobrot in običajev. Obiskovalci se bodo lahko preizkusili tudi v kegljanju, na voljo bo otroški kotiček, glasbeni del pa so zaupali ansamblu Zupan. Začnejo ob 12. uri.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
V tem tednu boste težko našli skupni jezik z ljudmi, ki so vam blizu. Uteho boste iskali v naravi, kjer boste našli svoj notranji mir. Razmišljali boste o prihodnosti in porodilo se vam bo nekaj dobrih idej, ki vam ne bodo dale miru.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Občasno se vam zazdi, da si zase ne vzamete toliko časa, kot si ga v resnici zaslužite. Službene obveznosti boste dali na stranski tir in si privoščili kratko sprostitev. Obeta se vam tudi druženji s prijatelji, ki bodo navdušeni nad vašo vrnitvijo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Počasi ste naveličani ljudi, ki od vas vedno kaj pričakujejo. Razmišljali boste o tem, da jim poveste, kar jim gre, vendar si boste kot vedno tudi tokrat premislili. Zaradi svojega odprtega karakterja pri vseh ljudeh vidite tudi dobre lastnosti.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Simpatija iz preteklosti pričakuje vaš klic, zato se ne obotavljajte preveč. Od svoje navidezne nedostopnosti nimate nobene koristi. Čas je, da se sprostite, potem pa bo že čas pokazal, pri čem ste. Sreča je na vaši strani.

Lev (23. 7.–23. 8.)
V tem tednu boste še posebej začutili povezanost s svojo družino. Posvetili se ji boste in se ob tem odlično počutili. Pripravljeni boste sodelovati in poslušati. Konec tedna pričakujte dobro novico. Vse bo tako, kot mora biti.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Navadno pred vsakim večjim nakupom skrbno premislite, kako se boste odločili. Tokrat pa se boste brez obžalovanja odločili za pravo stvar. Nakup, za katerega ste bili dolgo v dvomih, se vam bo obrestoval. Zadovoljni boste.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Nekoliko boste razočarani nad svojo odločitvijo in iskali boste rešitev, kako popraviti neljubo situacijo. Tokrat boste imeli srečo in s pomočjo druge osebe vam bo uspelo rešiti velik del storjenega. Prijala vam bo sprememba okolja.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Določena oseba do vas nima poštenih namenov in tega se boste začeli zavedati. Dobili jo boste na laži in še sami ne boste mogli verjeti, kako ste lahko kaj takega dopustili. Tokrat se vam bo posrečilo pri financah, kar vas bo spravilo v dobro voljo.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Delo, ki ga opravljate, vam povzroča čedalje več stresa, kar vam lahko zelo škodi. Na srečo lahko pričakujete umiritev, saj bo končno vse tako, kot mora biti. Nekdo vas bo razveselil z izvirnim darilom in vas s tem spravil v zadrego.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Prekipevali boste od dobre volje in poskrbeli boste, da tudi ljudje v vaši okolici ne bodo ostali ravnodušni. Okrepilo se bo zanimanje za šport, ki ste ga v preteklosti opustili. Čakajo vas novi izzivi, ki jim boste kos. Konec tedna bo zanimiv.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Na čustvenem področju boste nenadoma začutili občutek praznine. To je idealen čas, da se še bolj povežete s partnerjem. Odprti boste za različne pogovore. Samski ste na dobri poti do spoznavanja novega potencialnega partnerja.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Veliko dela je pred vami in tega se dobro zavedate. Z njim ste odlašali, dokler se je dalo. Dopust, ki je pred vrati, bo vsekakor še slajši z občutkom, da ste uredili velik del načrtovanih opravil. Zelo boste organizirani in aktivni.

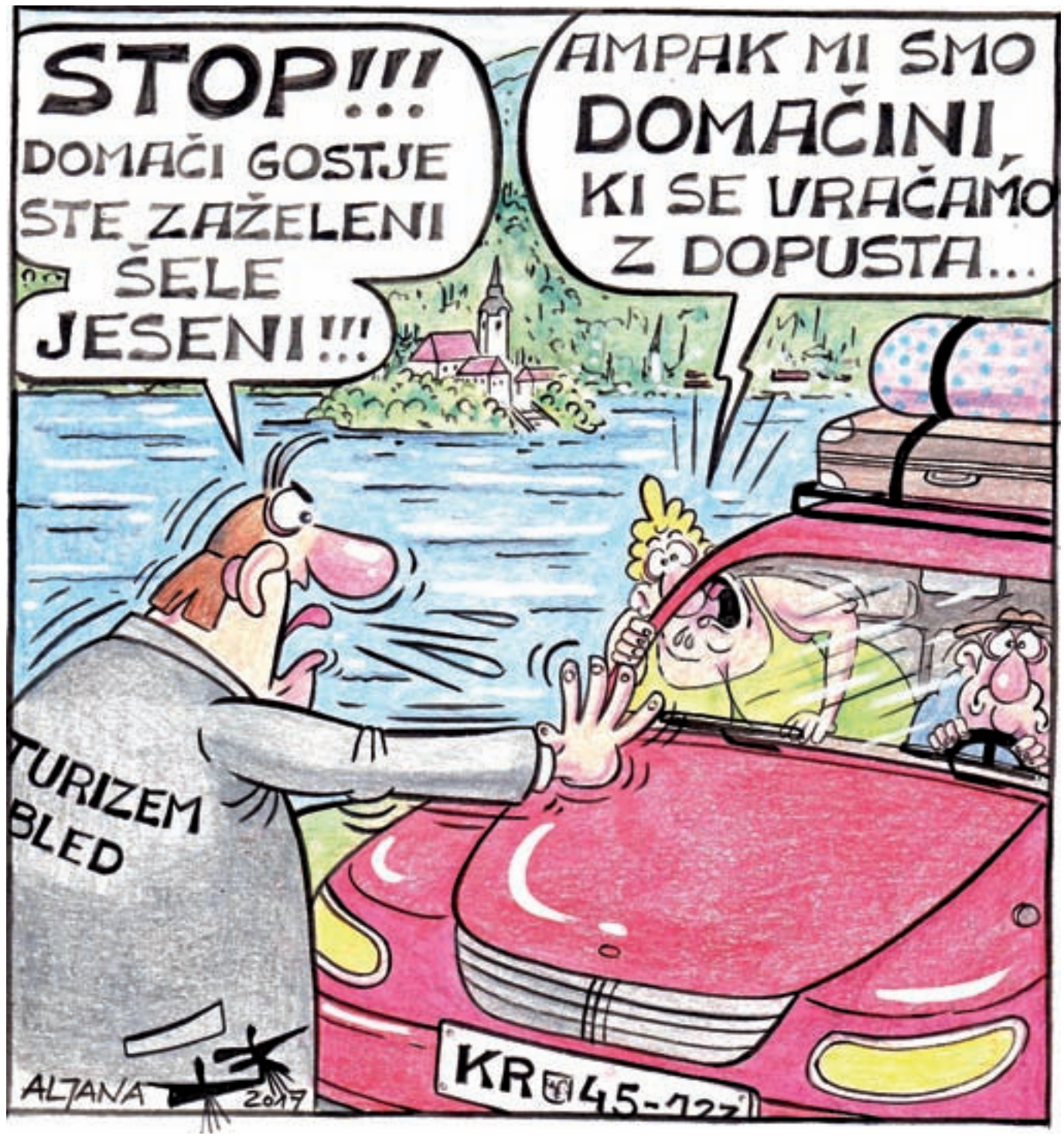

TA JE DOBRA

Kdo je začel?
Na zavod za zaposlovanje pride brezposelni in referentki na kratko reče: »Rad bi delo.«
Referentka mu veselo odgovori: »Seveda. Ni panike, tukaj imam nekaj za vas: 2500 evrov neto plače, tri mesece letnega dopusta, službeno vozilo s šoferjem, delovni čas od 10. do 15. ure, vsakih 14 dni prost petek ...«
»A me zafrkavate?« se razburi možakar.
»In kdo je prvi začel?« mu nazaj zabrusi referentka.

Govorna napaka
Lojze pravi prijatelju:
»Moja žena ima govorno napako.«
»Kakšno?«
»Vsake toliko časa mora nehati govoriti, da zajame sapo.«

Ona še ne ve
»Je res, da si dobil sina?«
»Res je in moram reči, da sem zelo srečen.«
»Kaj pa žena?«
»Ona še ne ve.«

Črnogorski
Po potresu Črnogorec v časopis da oglas: »Menjam stanovanje v epicentru za stanovanje v centru.«

Pihanje
Policist ustavi močno pijanega voznika: »Pihali boste.«
»Z veseljem, gospod policist. Kje pa vas buba?«

Stara resnica
Infarkt, kakršen že je, je od srca!

LAŽJI SUDOKU

7	1				4		9	
9		6	1					
			3		7			
		7	5			3		
5		2				6		9
		8			1	2		
			8		3			
					6	9		3
	3		2				4	1

Rešitev:

TEŽJI SUDOKU

5	8			1			6	2
	1	9				3	5	
7			8		6			3
	2						9	
8			9		1			6
	3	6				1	7	
1	4			3			2	5

Rešitev:

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravila P. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GORENJSKI GLAS	NAŠA BIVŠA GLASBENA SKUPINA	EDEN OD RIMSKIH GRIČEV	VOZNIK F-1 LAUDA	EGIPČANSKI BOG MESECA	ENA OD ELEKTROD	LIRSKI PESNIK	KRAJ PRI OPATIJI	NADZEMNI DEL REPE
DEČEK, FANT	1							
UPORABA ELEKTRONIKE V LETALU						21		
REKTORJEV URAD		15						
PEVKA FRECE				DENIS ISTOMIN / PROSJAK			PLESALKA JURIŠIĆ	RIŽEVO ŽGANJE
OLIVER TWIST			PLAMENICA / KOŠARA Z DVEMA ROČAJEMA					
NICA (FR. ZAPIS)					ČASOVNI INTERVAL PONOVITVE	ERBIJ / LATINSKI PREVOD BIBLIJE		
VZTRAJNOST V FIZIKI						5		
GORENJSKI GLAS	HRAMBA ZA HUDE ČASE	LETALIŠČE V HONGKONGU / MLAJŠA KAMENA DOBA						
KOVINSKA OKRASNA PRIPONKA			10				NAŠA VALUTA	ZGORNJI DEL STOPALA
ZRAK (LAT.)				NOVINARKA BATISTA ŠTADER / PTIČJI IZTREBKI			13	
LIDIJA OSTERC			DEL TELESA / KRALJESTVO BURGUNDIJA					
PISATELJ DUUN					RENIJ	ENAKI ČRKI / OTOK PRI TUNIZIJI		
FRANCOSKA IGRALKA (ANNIE)			18					
SVETIŠČE BOGINJE ATENE					17		SKUPINA DRŽAV V VOJAŠKI ZVEZI	NASELJE NA ROBU BARJA PRI LJUBLJANI
INOSLAV	ILOVICA / IZRASTEK NA GLAVI				PIVSKI VZKLIK			3

SESTAVIL: F. KALAN	GRŠKA ŽGANA PIJAČA	ZANIMANJE	SKAND. MOŠKO IME	ŠVEDSKI TRGOVSKI CENTER	VIOLINA	RADON	PESNICA ŠKERL	ZIDAR (ŽARG.)	GORENJSKI GLAS	MESTO NA ČEŠKEM	ŠKOTSKA ŽGANA PIJAČA	MESTO NA PORTUGALSKEM	VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI	SMUČARKA ŠTUHEC / PISATELJ CANKAR				GLASBENIK STEWART	SL. PESNIK (ANDREJ) / KAZNIVO DEJANJE			
TISOČINA GRAMA									KRVOLOČNA ŽIVAL	9						7	NAŠ PISATELJ (PRIMOŽ) / ZELIŠČAR					
JUŽNOAMERIŠKA KAČA									LASTNOST LISAVEGA / TENIŠKA IGRALKA ZIDANŠEK								OBREŽJE / OTOK ČAROVNICE KIRKE					
STRESLJAJ		4				PEVKA, KI POJE ALT / KONICA, OST										RIMSKA BOGINJA JEZE	PISATELJ MURNIK / SVILA (ZASTAR.)				IVAN HRIBAR / JADRANSKI OTOK		
TESARSKA SEKIRA							TV SPIKER (MATJAŽ) / ČEBULA (NAREČNO)		19				GLASBENI ZNAK / ORGAN V ČREVESJU	16				FOTOGRAF ŽNIDARŠIČ / KEMIJSKA BAZA		20	
IRIDIJ			NAŠA IGRALKA (JULKA)	MUSLIMANSTVO						JIRS, MAVRAH (NAREČNO)				TEKMEC / TELIČKA, KRAVICA (NAREČNO)					LEPILO / NIKOLAJ OMERSA		
KESANJE		23		NADSTROPJE	GORSKI VZPON / MESTO V ITALIJI					ZASLON	HOMERJEV EP / POLOŽAJ V JOGI						OTOK ZAHODNO OD LOŠINJA				
OSEBA S ŠIBKO POSTAVO								DIJAK NA REALKI / KOŠARKAR SMODIŠ				8		POVRŠINSKA MERA / LOČEK (NAREČNO)			NABIRALEC GOB	14			
DIKETON DJERBA GIRARDOT INERCIJA KAITAK	S STREHE ZBRANA VODA	EGIPČANSKI BOG / NADOMESTEK					IGRALEC FURIJAN / NEIL SEDAKA					MOČEN VETER / ORGANSKA SPOJINA									
DALJŠA SKUPINA POTUJOČIH					11				REKA V MAKEDONIJI / ROČNA SPRETNOST												
REKA V ITALIJI, ADIGE						SKOBLJIČ ZA OBLIKOVANJE PLOSKEV															
OBLAGALEC PLOŠČIC						KOŠARKAR BEČIROVIĆ	HEROJ / SILA NA ENOTO, PRITISK	22					AVTOMOBILSKA PREIZKUŠNJA	TRESENJE (KNJIŽNO)	LASTNINA						
NICOLE KIDMAN			EPOHA	KEM. ELEMENT (At) / RAFKO IRGOLIČ						ŽIVALSKI IZRASTEK	BIVŠA NEMŠKA SMUČARKA (MARTINA)	2									
TRSKA		6			GL. MESTO ALŽIRIJE / ENAKI ČRKI						REKA V ŠPANIJI / VASJA OCVIRK										
CARJEVA HČI								LESNO PODJETJE V NOVEM MESTU													
OČE				OGOREK				STAROGRŠKI TEKMOVALEC						12							

1. nagrada: ogled nedeljske povorke narodnih noš iz VIP tribune za 2 osebi
2. nagrada: 2 vstopnici za vstop v Union Experience Pivovarne Union
3. nagrada: knjižna nagrada

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 30. avgusta 2017, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	

ZAVOD ZA TURIZEM, ŠPORT IN KULTURO KAMNIK, GLAVNI TRG 2, KAMNIK

DRUŽABNA KRONIKA

VAŠKI DAN V RATEČAH

Na praznični torek, 15. avgusta, so v Ratečah pripravili tradicionalni Vaški dan. Tokrat že štiriindvajsetič. Gre za prireditev posvečeno lokalni etnološki dediščini, na kateri ne manjka razpoloženih obiskovalcev.

Alenka Brun

Za vezni tekst je na Vaškem dnevu ponovno skrbel Bojan Makovec, družbo pa mu je delala sovoditeljica Neža, ki se je tudi javno poslovila, saj pravi, da je prišel čas, da svoje mesto prepusti mlajšim. Neža se ravno tako piše Makovec, a vedno doda, da z Bojanom »nista v žlahti«.

Vaški dan je organiziralo TD Rateče - Planica, tokrat prvič na prenovljenem trgu na Gorici. Mesne, slane in sladke dobrote so mamljivo vabile domače in tuje obiskovalce, trg se je iz ure v uro bolj polnil. Med ponudbo izdelkov domače obrti smo naleteli tudi na domačinko Marijo Stranig, ki se je na stojnici predstavljala z vezenjem. »Štrika« že najmanj 28 let, če ne raje več.

Uvod v Vaški dan je bil tudi tokrat sprevod nastopajočih in domačinov, oblečenih v rateško nošo. Sledil je prikaz starih kmečkih opravil, pesem in ples sta obiskovalce ponesla v preteklost. Zazvenela je harmonika, zapele citre. Na veselici, ki je sledila, so za glasbo skrbeli Ognjeni muzikanti.

Etnolog dr. Bojan Knific je v Kajžnkovi hiši predstavil oblačenje otrok v preteklosti. Pobudo za otroško nošo je dala predstavnica TD Rateče - Planica Tina Brlogar, k sodelovanju so povabili dr. Knifica, otroške kostume, ki smo jih videli tudi v sprevodu noš, je sešila Andreja Stržinar. Za petnajst parov posebne, a preproste vsakdanje obutve iz pletenine in svinjskega usnja – rateške žoke, je poskrbela kar Brlogarjeva sama.

»Ratečani imajo izjemno bogato oblačilno dediščino – nedvomno najbolj bogato na Slovenskem. Tokrat smo izhajali iz otroške in rateške dediščine. Nastale so obleke, kakršne so nosili konec 19. stoletja in pred prvo svetovno vojno ob nedeljskih popoldnevih. Rateško kikl'co, kot oni poimenujejo oblačilo, so nosila odraščajoča dekleta tudi za posebne praznike. Posebna fantovska rateška noša se ni razvijala, tako da smo tu izhajali iz tega, kar so fantje sicer nosili v tistem času. Hlače so iz volnenega blaga, srajce so bombažne, imajo tudi telovnike; pri dekletih ''kikl'co'' sestavljajo plisirano krilo z životkom, izdelano iz vzorčastega bombažnega blaga, dodanimi rokavci – temu bi danes rekli bluza, predpasnik, na nogah imajo obute rateške žoke,« nam je v nekaj besedah oblačenje otrok opisal dr. Knific.

Rateški otroci v družbi vzgojiteljic in dr. Bojana Knifica / Vse fotografije: Tina Dokl

Kako in kaj so rateške ženske »ustvarjale« v preteklosti ...

Marta Lavtižar, Marija Stranig in Metka Šušterčič

Vaški dan se je tudi tokrat začel s sprevodom nastopajočih ...

... in domačinov, oblečenih v rateško nošo.

VRTIMO GLOBUS

Podelili nagrade po izboru najstnikov

V Los Angelesu je potekala podelitev nagrad teen choice. Najstniki po vsem svetu so že 19. leto zapored izbrali najljubše filmske, glasbene, televizijske, športne in modne zvezdnike. Večer je odprl kalifornijski raper Kyle. Miley Cyrus je prejela najprestižnejšo nagrado za desetletno sodelovanje na podelitvah. **Bruno Mars** je bil nagrajen za vizionarja leta, nagrada desetletja pa je šla v roke skupini Maroon 5. Večer sta poleg drugih zaznamovala še glasbena nastopa Rite Ore in Louisa Tomlinsona.

Dobrodelna Britney Spears

Britney Spears (35) je spet dokazala, da ima posluh za ljudi v stiski. Pevka bo namreč en evro od vsake prodane vstopnice svojega lasvegaškega šova namenila šolam v Louisiani, ki zbirajo denar za sanacijo, ki so jo povzročile lanske poplave. Denar bodo namenili nakupu učnih pripomočkov. Nekaj zaslug za pevkino donacijo pa ima prav gotovo tudi njena mama Lynne, ki je bila učiteljica na eni izmed šol.

Tožba zoper raperja

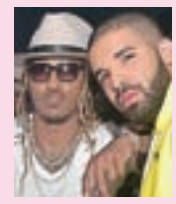

Ženska, ki je bila lani na koncertu **Drakea (30)** in **Futurea (33)** posiljena, od raperjev zahteva 25 milijonov dolarjev odškodnine – zaradi malomarnosti. Kot trdi, se ji je med koncertom približal moški, ki je bil del organizacijske ekipe koncerta, in ji obljubil srečanje z raperjema v zaodrju, kjer jo je nato posilil. Moškega so aretirali, obtožili posilstva in trenutno čaka na sojenje.

Backstreet boys praznujejo

Priljubljena fantovska skupina iz devetdesetih let **Backstreet boys** je proslavila dvajseto obletnico izida svojega debitantskega albuma z naslovom Backstreet boys. »Neverjeten dan. Pred dvajsetimi leti smo izdali prvi album in dvajset let kasneje smo tukaj na popolnoma razprodanem stadionu Wrigley Field,« je na Instagramu zapisal AJ McLean, skupina pa se je zahvalila zvestim oboževalcem za dolgoletno podporo.

Simpatično Jeseničanko, 23-letno Eriko Vavtar, smo srečali na Vaškem dnevu v Ratečah za stojnico Gornjesavskega muzeja Jesenice. Erika je sicer študentka Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled. / Foto: Tina Dokl

NAGRADNA KRIŽANKA

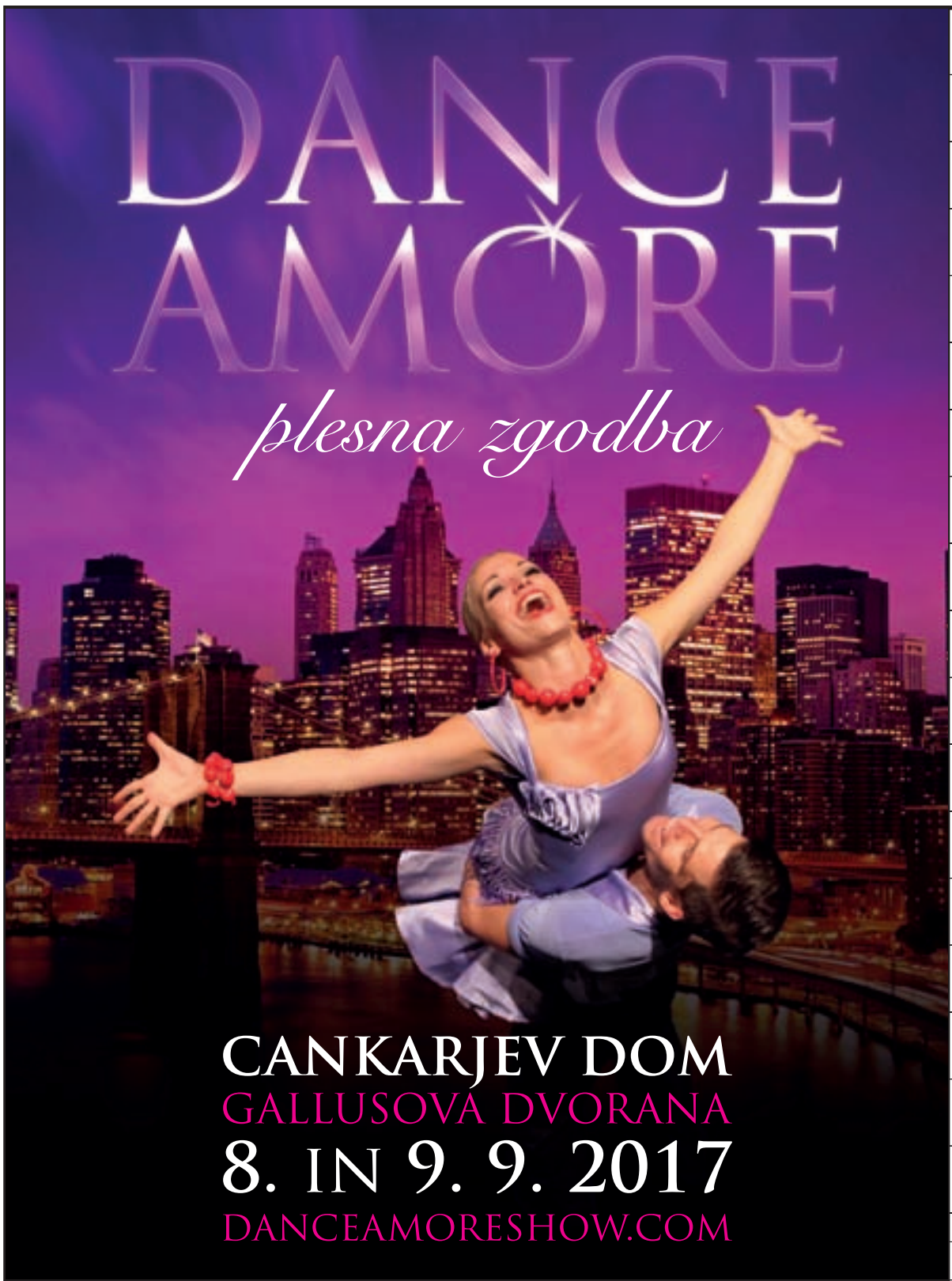

GORENJSKI GLAS	VZMETNI STROJNI ELEMENT	PRISTAŠ ALTRUIZMA	JAROSLAV (KRAJŠE)	VULKANIZIRAN KAVČUK	CEVASTA TESTENINA	JUDOVSKI KRALJ	LIDIJA TAVČAR	IGRALEC COSTNER	VRLINA, KREPOST
KUHARSKA PRIPRAVA Z ROČAJEM	13								
FINA SADRA									
PANOGA DELA							VINKO ELEZ / SOL SOLITRNE KISLINE		
KRALJEVO POKRIVALO					2	KOS SUKANCA / SUMA			
4. IN 5. VOKAL			BRIT. VOZNIK F-1 (EDDIE) / VULKANSKA KAMNINA						14
SNAŽNOST								DEL NOVE GVINEJE	POLJSKA PTICA
GRŠKA ČRKA				RIMSKA PROVINCA / GOZDNA PTICA					
ATA PO KOROŠKO					TEŽA OVOJNINE / MANJŠI DIRKALNIK				
GORENJSKI GLAS	PLETENA POSODA	NAROBNA SLIKA / PISATELJICA LINDGREN		12					
GLAVNO MESTO EGIPTA						PESNICA FATUR	ANŽE KOPITAR / REZULTAT MERJENJA		
GLAZURA									
ŠPELA TRATNIK	6		AM.GLASBENICA (JOAN) / KRŠČANSKA MOLITEV					NAŠ ELEKTROTEHNIK (MARIO)	BOJAZEN
ROMUNSKO TERENSKO VOZILO				ŠP. NOGOMETAŠ (SERGIO) / RIMSKI PESNIK					
ENO-LONČNICA S FIŽOLOM						ESTONEC / SKOPLJENEC	5		
LUKA V JEMNU					DRŽAVNA BLAGAJNA / POKOJNIK				
GORENJSKI GLAS	MENIČNI DOLŽNIK	AM. GLASB. SKUPINA / TURŠKO ŽGANJE							
RIMSKI CESAR				9			ANIKA HORVAT / SNOP, SVEŽENJ		
RAŠEVINA / UMETNO VLAKNO				PISATELJ KOZAK / LUKA V ALŽIRIJI				AVTOR KEKCA (JOSIP)	DEFEKT

SESTAVIL: F. KALAN	IGRALKA KALEZIĆ	ODPADEL SADEŽ Z DREVESA	NEPOMEMBNA OSEBA	LUTKAR	LINDA EVANS	EVROPSKA OTOČNA DRŽAVA	TVORBA V PANJU	POHORSKO SMUČIŠČE	GORENJSKI GLAS	IGRALKA KEATON	NAŠ TROBENTAČ (PETAR)	ŠPELA AMBROŽIČ	ZEVSOV SIN / AMERIŠKA IGRALKA (JESSICA)	KRAJ V SOŠKI DOLINI / REKLAMNI LISTIČ	HOKEJSKI PLOŠČEK / PREDUJEM, AVANS	NATALIJA VERBOTEN / DNEVI RIM. KOLEDARJA	CESTNA VIJUGA / ROBERT REDFORD	GRŠKA ČRKA
PORTRET LEONARDA DA VINCIJA					8				SRBSKI SREDNJEVEŠKI VLADAR					7		3		
POTOVALNI NAČRT									BLAGAJEV VOLČIN / PRIPOVEDOVALEC					ENICA / VZDEVEK ALEŠA KERSNIKA		NATALIJA VERBOTEN / DNEVI RIM. KOLEDARJA		
JUŽNOAZIJSKI SADEŽ	4				GORA V JULIJCIH / SULTANOV RAZGLAS							TROPSKI KROMPIR / LOŠČILO ZA ČEVLJE (ZASTAR.)					CESTNA VIJUGA / ROBERT REDFORD	
BOLNIK Z ANEMIJO							KARTAŽANSKI VOJSKOVODJA / KOVANJE						POLOTOK V KANADI / TANTAL		11			
DANIEL ESTOLIN			RIŽEVO ŽGANJE / PERUNIKA, IRIDA					IT. SLIKAR (GUIDO) / TISOČ VATOV					PUBLICIST KERŠOVANI / PASJA KOČA				GRŠKA ČRKA	
LUKA NA JAPONSKEM						REKA V RUSIJI / DEL KOPNA V MORJU				NEKDANJA ASIRSKA PRESTOLNICA	HRVAŠKA VALUTA / DRŽAVA V ZDA		10					
ANNABA ENKALON IRVINE NINIVE SIENIT	PEVEC PRESLEY	PLODNOST / AMERIŠKA IGRALKA (DEMI)												IGRALKA IN PESNICA (MILA)	FEVDALNO DELO			
EMIRJEV URAD							REKA V FRANCIJI / ŠKOTSKI VZOREC					URADEN SPIS / DROG NA VOZU S SENOM						
SEVERNI JELEN				KRATICA ITAL. RTV	KLAMA, NERODNEŽ / RIMSKI BOG SMRTI								IGRALEC PACINO / PEVKA FRECE					
VINKO OŠLAK			DEL OBLAČILA / HANS NIELSEN						OTROŠKI PREDMET / ZVONE TOMAC									
IZDELOVALEC IRHOVINE						NAJNIŽJI VOJAŠKI ČIN			1									
KMEČKI OBJEKT			15			NEMŠKI PISATELJ (KARL)						HUMORISTKA PUTRIH						

Nagrade: trikrat po dve vstopnici za ogled predstave Dance Amore 9. 9. 2017 ob 17.30 v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 30. avgusta 2017, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	15

ALEMANA D. O. O., PARTIZANSKA CESTA 13, KRANJ

Družinska doživetja na Soriški planini

Soriška planina – Turistični center Soriška planina bo v sodelovanju z Javnim zavodom Ratitovec in Mladinskim centrom Železniki v nedeljo na Soriški planini ponovno pripravil Družinska doživetja. Brezplačne aktivnosti, s katerimi želijo družine spodbuditi k preživljanju časa na prostem, bodo potekale med 10. in 16. uro. Udeleženci bodo prisluhnili pravljicam, spoznali živali na planinah, streljali z lokom, ...

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 19. 8.
18.40, 20.45 ATOMSKA BLONDINKA
20.10 PARIZ LAHKO POČAKA
14.50, 16.30 FILM O EMOJIJIH
21.50 ANNABELLE: STVARJENJE
18.10 BISER BOJANE
21.20 DUNKIRK
19.40 JAZ, BARABA 3
13.40, 14.40, 15.20, 16.20, 17.00, 18.00 JAZ, BARABA 3, sinhro.
15.20, 20.30, 22.30 TEMNI STOLP
17.20 VALERIAN IN MESTO TISOČERIH PLANETOV
21.10 DUNKIRK
19.20 JAZ, BARABA 3
14.30, 16.30, 18.30 JAZ, BARABA 3, sinhro.
13.30, 15.30, 17.30 JAZ, BARABA 3, 3D, sinhro.
13.50 AVTOMOBILI 3, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 19. 8.
21.00 VOZNIK
18.10, 20.20, 22.35 ATOMSKA BLONDINKA
15.00, 17.00, 19.00 FILM O EMOJIJIH
16.00, 20.00, 22.20 ANNABELLE: STVARJENJE

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 18. 8., in sobota, 19. 8.
20.30 NA MLEČNI POTI

Nedelja, 20. 8.
20.00 NA MLEČNI POTI

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Nagrajenci nagradne križanke **vinarstva VITUS – VITOVLJE** iz Šempasa, objavljene v Gorenjskem glasu 4. avgusta 2017: 1. nagrada – tri buteljke vina: **Janez Novak**, Kamnik; 2. nagrada – dve buteljki vina: **Mojca Oven**, Jesenice; 3. nagrada – buteljka vina: **Marija Kranjc**, Bled. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v časopisu Gorenjski glas, v torek , 1. avgusta 2017, je bila **slaščičarna Zima**. Geslo križanke je bilo: Z nami v slajše življenje. Nagrajenci so 1. Nagrada: torto za 20 oseb prejme **Marjan Majes** iz Krope, 2. Nagrada: 8 kremnih rezin prejme **Nežka Sajovic** iz Kranja in 3. nagrada: 4 kremne rezine prejme **Anita Dimc** iz Domžal. Nagrajencem iskreno čestitamo.

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v časopisu Kranjske novice v petek, 4. avgusta 2017, je bilo podjetje **Izinatura d.o.o.** iz Kranja. Geslo križanke je bilo: Mega gorenjski zajtrk. Nagrajenci so: 1. nagrada : vez UHT Mega milk 3,8 mm/PET prejme **Roman Šalamon** iz Kranja, 2. nagrada: domači hlebec kruha prejme **Vida Jakupak** iz Kranja in 3. nagrada: domačo marmelado prejme **Olga Meglič** iz Tržiča. Nagrajencem iskreno čestitamo.

GG | KOLESARSKI IZLET // 22.–26. 8. 2017

Južna Češka (5 dni/4 noči)

Za kolesarski izlet po Južni Češki je še eno prosto mesto, zato vas vabimo, da se nam pridružite.

Termin: od 22. do 26. avgusta 2017
Cena 265 EUR z DDV-jem vključuje:

- prevoz na relaciji Kranj– Olšina –Kranj,
- avtomobilsko spremstvo (kombi) med kolesarjenjem,
- nočitve z zajtrkom za vse dni kolesarjenja,
- organizacija prehrane med kolesarjenjem.

Za prijavo in dodatne informacije pokličite na telefon 031 38 26 25 ali pišite na e-naslov: grega.flajnik@g-glas.si

www.gorenjskiglas.si

Znamenita bohinjska bukev

Tomo Jeseničnik je pred desetimi leti v Bohinju fotografiral bukev na Veglju in naredil fotografijo, ki je postala eden od osrednjih promocijskih motivov Slovenije. Po desetih letih jo je znova fotografiral.

Andraž Sodja

Tomo Jeseničnik s slavno fotografijo pred še bolj slavno bohinjsko bukvijo

Ribčev Laz – Znamenita fotografija bohinjskega drevesa, ki jo je pred desetimi leti posnel fotograf Tomo Jeseničnik, je krasila naslovnico njegove knjige Slovenija v presežnikih, kmalu pa je postala eden od osrednjih motivov promocije slovenskega turizma in ena najbolj prepoznavnih, po besedah avtorja pa tudi največkrat »ukradenih« fotografij. Desetletje kasneje se je Tomo v družbi slovenskih fotografov vrnil v Bohinj, da bi posnel nove fotografije istega drevesa, ki so mu žal obiskovalci z vrezovanjem grafitov v lubje povzročili nepopravljivo škodo. Devetega avgusta ob 17. uri in 19 minut so tako nastale nove fotografije slavne bohinjske bukve, ki je sloves Bohinja in Bohinjskega jezera ponesla v svet. »Verjetno ljudi privlači podoba raja, ki jo zaokrožuje krošnja drevesa, ki je bila takrat v precej boljšem stanju, kot je na žalost danes, pa tudi spokojnost ljudi, ki počivajo v senci drevesa, in kanuistov, ki so se mi slučajno pripeljali v kader. Danes bom čisto simbolno ponovno naredil to fotografijo in ju primerjal, čeprav se pogoji, tako svetlobni kot drugi, ne morejo primerjati s tistim dnem,« je dejal Tomo in dodal, da je bilo tokrat ob fotografiranju bukve na Veglju stokrat več ljudi kot pred desetletjem.

Fotografijo je sicer po besedah Toma Jeseničnika prepoznala urednica njegove knjige Slovenija v presežnikih, sam je takrat še ni videl kot potencialno naslovnico. Od takrat je bila objavljena v praktično vseh slovenskih in tujih revijah, odkupil jo je urad vlade, klicali so ga celo iz Indije, Nikon jo je uporabil v svojem koledarju.

Bled na živem platnu

Alenka Peternel Huber se je s poslikavo živega platna na temo Bled odlično odrezala na nedavnem Festivalu živih platen v Celovcu.

Marjana Ahačič

Takole je Bled videti na telesu Tine, živem platnu. / Foto: arhiv Alenke Peternel Huber

Gozd - Martuljek – Alenka Peternel Huber, mojstrica poslikave telesa iz Gozda - Martuljka, se je konec julija s svojo ekipo udeležila dvajsetega Festivala živih platen v Celovcu, kjer je v hudi konkurenci več kot 150 umetnikov iz 54 držav sveta zasedla imenitno 17. mesto.

»Tekmovalci na festivalu ustvarjajo po temah. Letošnja tema prvega dne je bila Utopija, drugi dan pa Običaji in tradicije – povejte nam o svoji. Slednja je bila čudovita priložnost predstaviti lepote naših krajev, tokrat Bleda, saj je ekipo sponzorsko podprl in omogočil sodelovanje na največjem tovrstnem tekmovanju Turizem Bled,« pojasnjuje umetnica. V njeni, edini sodelujoči slovenski ekipi sta bili še asistentka Katja Poljanec in Tina, »živo platno« iz Kopra.

Umetnici sta Tino spremenili v panoramo Bleda, ob tem pa so obiskovalci lahko dobrote Slovenije tudi okušali, saj se jim je na poti pridružilo tudi podjetje Conditus s svojimi tradicionalnimi blejskimi kremnimi rezinami.

Alenka Peternel Huber na celovškem festivalu ni sodelovala prvič. Pred desetimi leti je tam z nekoliko drugačno ekipo zasedla šesto mesto. Kot pravi, bo z delom in udeležbo na takšnih in podobnih dogodkih še nadaljevala, tudi z namenom promovirati domače kraje. Tisti, ki bi si njeno delo želeli ogledati od blizu, pa bodo imeli priložnost za to že v začetku septembra, ko bo svoje spretnosti pokazala na veteranskem veslaškem prvenstvu na Bledu.

Kino v osrčju Polhograjskih dolomitov

Belo – Zavod CCC, kmetija Pr' Lenart in KUD Zbilje vabijo na kino pod milim nebom v osrčju Polhograjskih dolomitov. Film Oča režiserja Vlada Škafarja si boste lahko ogledali jutri, 19. avgusta, z začetkom ob 20.30 Pr' Lenart na Belem pri Topolu. Projekcija filma bo v vsakem vremenu. V primeru dežja bodo našli ustrezno lokacijo na domačiji. Vstopnina so blazine, da bo ogled filma udobnejši.

Kamniška turistična pot po industrijski dediščini

Kamnik – Medobčinski muzej Kamnik vabi jutri, 19. avgusta, na vodenje po kamniški turistični poti po industrijski dediščini. Pot vodi od muzeja na Zapricah do stare elektrarne v Titanu, mimo Svilanita in Utokove luknje do smodnišnice. Vodenje se bo začelo na gradu Zaprice ob 10. uri. Poskrbljeno bo za avtobusni prevoz, prijave so obvezne (070 405 484). Vodenje bodo ponovili tudi 10. avgusta ob 16. uri.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630
IZOLA KOPALNI IZLET: 24. 8.; **TRST:** 29. 9.; **BANOVCI:** 1.–5. 10.; **MEDŽUGORJE:** 28.–30. 10.; **MANDARINE:** 6.–8. 10., 13.–15. 10.; **BERNARDIN:** 12.–15. 11.. **www.rozmanbus.si.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Srečanje gorenjskih upokojencev

Žirovnica – Društvo upokojencev Žirovnica vabi svoje člane na srečanje gorenjskih upokojencev na prostoru Konjeniškega kluba Stol Žirovnica. Srečanje bo v četrtek, 31. avgusta, z začetkom ob 10. uri. Zaradi organiziranega prevoza in bonov za prehrano sprejemajo prijave vsak torek in četrtek do 24. avgusta od 9. do 11. ure v društveni pisarni. Informacije na tel. št.: 04 580 13 04.

Srečanje harmonikarjev

Križe – Planinsko društvo Križe vabi v nedeljo, 20. avgusta, ob 10. uri v Zavetišče v Gozdu na družabno prireditev, Srečanje harmonikarjev, pevcev in glasbenih skupin.

Ples brez meja

Ljubelj – V soboto, 19. avgusta, bo na prelazu Ljubelj od 10. ure dalje potekal že 15. EU ples brez meja. Za zabavo bosta skrbela ansambel Projekt ter plesna skupina Country babice. Brezplačni avtobusni prevoz z avtobusne postaje Tržič in Bistrice na Ljubelj bo ob 8. uri, vrnitev okoli 16. ure.

Srečanje citrarjev, harmonikarjev in razstava gob

Sovodenj – Planinsko društvo Sovodenj vabi v nedeljo, 3. septembra, ob 14. uri na srečanje citrarjev in harmonikarjev ter razstavo gob pred planinsko kočo na Ermanovec. Nastopajoči virtuozi se obvezno prijavite z dvema skladbama do petka, 25. avgusta, ker je število omejeno. Informacije: info@pd-sovodenj.si ali 031 769 121.

Po sledeh Starih Slovanov in pozne antike

Bašelj pri Preddvoru – V soboto, 26. avgusta, vabljeni na zgodovinsko-doživljajski pohod Po sledeh Starih Slovanov in pozne antike v čudovito hribovsko naravo nad Bašljem. Na lokaciji pomembnih arheoloških najdišč boste lahko spoznali in podoživeli staroslovansko in antično dediščino območij Sv. Lovrenca in Gradišča nad Bašljem. Dogodek bo strokovno vodil Rok Bremec, dober poznavalec tega zgodovinskega obdobja in omenjenih arheoloških najdišč. Dogodek organizira Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj v sodelovanju z Zavodom za turizem Preddvor. Zbor udeležencev bo ob 9. uri na koncu vasi Bašelj. Dogodek je brezplačen. Prijava in več informacij na: 040 303 752 (Uroš) ali info@ctrp-kranj.si.

Kiparska delavnica za otroke

Škofja Loka – Prosvetno društvo Škofja Loka vabi otroke na delavnico oblikovanja gline, ki jo bo vodila kiparka Marija Bizjak. Delavnica bo v četrtek, 24. avgusta, ob 16. uri na dvorišču starega župnišča, Mestni trg 38. Vse izdelke bo kiparka zapekla in jih bodo pokazali na priložnostni razstavi v soboto, 2. decembra, v veži starega župnišča, ko bo delavnica adventnih venčkov. Informacije in prijave: 051 344 119 ali jznidarsic@gmail.com.

Dan jeseniških planincev

Jesenice – V nedeljo, 3. septembra, bo od 11. ure dalje pri Koči na Golici potekal Dan jeseniških planincev z ansamblom Ex trio 3 s pevko.

Bralna urica

Preddvor – V soboto, 19. avgusta, bo v prostorih TIC Preddvor ob 10. uri potekala bralna urica za otroke, tokrat bo na sporedu zgodba z naslovom Mami, kje si?

IZLETI

Planinski izlet na Lačur

Kranj – PD Iskra Kranj obvešča planince, ki so izrazili interes za planinski izlet na Lačur, a še nimajo vplačanih akontacij oz. potrjenih prijav, da je v 20-sedežnem avtobusu le še nekaj prostih mest. Odhod izpred Globusa bo v soboto, 19. avgusta, ob 5. uri.

Pohod na Dovško Rožco

Preddvor – Pohodniki Društva upokojencev Preddvor se bodo v torek, 22. avgusta, podali na Dovško Rožco. Shod ob 7. uri na grajskem dvorišču v Preddvoru. Prevoz z osebnimi avtomobili.

Pohod na Kleiner Pal

Gozd - Martuljek – PD Gozd Martuljk vabi na pohod po poteh prve svetovne vojne na Kleiner Pal. Odhod bo v soboto, 19. avgusta, ob 6. uri izpred Penziona Špik v Gozdu - Martuljku. Z osebnimi avtomobili bomo čez Korensko sedlo odšli do kraja Kötschach-Mauthen, od koder se bomo povzpeli na Plöckenpass / Passo di Monte Croce Carnico in naprej na vrh Kleiner Pala. Vrnitev se bomo po drugi strani. Čas celotne poti z ogledom muzeja na prostem je 4 do 5 ur. Obvezna oprema: pohodni čevlji, palice, vremenu primerna obleka, osebni dokument, hrana in pijača iz nahrbtnika, planinska izkaznica. Prijave do petka, 18. avgusta, na tel.: 051 336 635 – Majda; 041 358 367 – Simona.

Otok Rab

Kranj – Skupnost internirancev Dachau organizira dvodnevni izlet 9. in 10. septembra 2017 na otok Rab z namenom poklona žrtvam tamkajšnjega taborišča Kampor - Gonars. Ogromno časa bo ostalo za kopanje, klepet ob kavici, raziskovanje otoka. V nedeljo obisk bisera Kvarnerja, letovišča Opatija. Informacije: 040 508 602 – Vesna, e-naslov: info@skupnostdachau.si.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi v soboto, 19. avgusta, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo, Jezerska c. 41, Kranj, na proučevanje Svetega pisma s temo Zaupanja vredna cerkev. Pogovor bo povezovala Jelica Dundović.

OBVESTILA

Priprave na nogometni turnir na Planini

Kranj – Planina III že več let čuti podhranjenost in nevzdrževanost športnih površin in javnih prostorov. To se bo prav kmalu spremenilo. In pri spremembi ste lahko prisotni tudi vi! V soboto, 19. avgusta, se bomo zbrali od 10. do 13. ure na nogometnem igrišču in skupaj popravili nogometne gole. Za orodje in osvežitev bo poskrbljeno. V tem času bodo otroci dobili izziv, kako izdelati plakat, mogoče kar transparent, ki bo privabil navijače, naj se nam pridružijo na Turnirju treh Planin, ki bo potekal v soboto, 9. septembra. Delavnica je brezplačna.

KONCERTI

Orgelski koncert

Lom pod Storžičem – V nedeljo, 20. avgusta, bo ob 19. uri orgelski koncert v cerkvi sv. Katarine v Lomu pod Storžičem. Aleksander Volkov, Igor Roščupkin in Irina Rozanova so trije vrhunski ruski organisti, ki prihajajo iz Sankt Peterburga, spremljala pa jih bo domačinka Lara Primožič na violini.

PREDSTAVE

Predstava o času turških vpadov

Ribno – KD Rudija Jedretiča Ribno vabi na ogled gledališkega dogodka o času turških vpadov, ki bo danes, v petek, 18. avgusta, ob 20.30 v Bodeščah pri cerkvi.

GG | IZLET// od petka, 20. oktobra, do nedelje, 22. oktobra 2017

TEŽKO PRIČAKOVANO
OBIRANJE MANDARIN

Odhod avtobusa z avtobusne postaje v Kranju bo ob 5. uri, z avtobusne postaje v Škofji Loki pa ob 5.20. Odpeljali se bomo v letovišče Neum. Popoldne bo prosto za sončenje, sprehode ob morju ali kopanje v pokritem bazenu. Zvečer se bomo okrepčali s samopostrežno večerjo, po večerji pa zabavali ob živi glasbi v hotelu, kjer bomo prenočili.
Drugi dan se bomo po zajtrku odpeljali v **Ston,** čudovito staro mestece z mogočnim obzidjem. Izvedeli bomo, kako pomembne so bile stonske soline v času Dubrovniške republike in kako delujejo danes. Po ogledu se bomo zapeljali po polotoku **Pelješac,** kjer bomo tudi degustirali oljčno olje in vino. Zvečer bo dobra samopostrežna večerja, nato glasba za ples v hotelu.
Tretji dan se bomo odpeljali v dolino Neretve. Na plantažah nas bodo pričakali z aperitivom in suhimi figami, nato bomo uživali v obiranju mandarin v čudovitem okolju neretvanske delte. Med vožnjo s trupicami po jezeru Kuti bomo opazovali čudovito naravo. Domačini nam bodo v restavraciji Pri Jozotu pripravili odlično kosilo z neretvanskimi specialitetami, pijačo in zabavo. Pozno popoldne se bomo poslovili od prijaznih gostiteljev in se vrnili proti domu. V Kranj bomo prispeli okoli polnoči.
Več lahko preberete na naši spletni strani www.gorenjskiglas.si.

Cena izleta je samo 180 EUR na osebo.

Dolina Neretve, Mostar in Neum so oktobra najlepši, zato pohitite s prijavo!

Organizator izleta je Kompas, d. d. Prijave in rezervacije zbirajo v Kompasu Kranj, Slovenski trg 6, tel.: 04/201 42 61, in v Kompasu Škofja Loka, Kapucinski trg 8, tel.: 04/511 17 70. Ne zamudite tega nepozabnega doživetja!

www.gorenjskiglas.si

Cena vključuje: prevoz s sodobnim turističnim avtobusom po programu, dva polpenziona v dvoposteljnih sobah v Grand hotelu Neum (4*), obiranje mandarin, tri kilograme mandarin na osebo, vožnjo s trupicami po delti Neretve, odlično kosilo z neretvanskimi specialitetami, zabavo in pijačo Pri Jozotu, celodnevni izlet na Pelješac z degustacijo oljčnega olja, ogled mesta Ston, večerno zabavo v hotelu, pijačo dobrodošlice ter stroške vodenja in organizacije potovanja.

Doplačilo (ob prijavi):
enoposteljna soba – 34 EUR za dve nočitvi

Gorenjski Glas

Alpetour vas obvešča, da tudi letos povezuje Gorenjsko in Ljubljano s Slovenskim in Hrvaškim primorjem vsak dan od junija do septembra.

Z AVTOBUSOM SE ODPELJITE IZ ŠKOFJE LOKE, KRANJA ALI LJUBLJANE V KRAJE SLOVENSKE IN HRVAŠKE ISTRE VSE OD KOPRA, PIRANA, PORTOROŽA DO POREČA, PULE ALI PREMANTURE.

Prevozi se izvajajo z udobnimi in klimatiziranimi avtobusi.

Dodatne informacije o voznih redih in cenah prevozov najdete na spletni strani **www.alpetour.si** ali na avtobusnih postajah.

S poletno nagradno igro »Z avtobusom na morje« zaključujemo. Za sodelovanje se vam zahvaljujemo, vsem nagrajencem čestitamo in jim želimo prijetno potovanje z Alpetourjem.

ALPETOUR Potovalna agencija
Part of Arriva – a DB company

Povratno vozovnico za vožnjo z avtobusom na morje prejme **Olga Majer** iz Kranja. Čestitamo! Za rezervacijo poti in ostale informacije se oglasite na najbližji Alpetourjevi poslovalnici na Jesenicah, Radovljici, Tržiču, Kranju, Škofji Loki ali Ljubljani.

Alpetour, PA d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 8, 4000 Kranj

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

LOTO

Rezultati 66. kroga – 16. avgusta 2017
1, 2, 9, 14, 22, 27, 35 in 18

Loto PLUS: **8, 10, 14, 24, 29, 30, 37 in 25**
Lotko: **9 4 0 5 4 7**

Sklad 67. kroga za Sedmico: **1.570.000 EUR**
Sklad 67. kroga za PLUS: **1.550.000 EUR**
Sklad 67. kroga za Lotka: **100.000 EUR**

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Avtorica v knjigi s 350 stranmi piše o najbolj skritih, intimnih dejanjih spolnosti naših prednikov, o življenju dekel in hlapcev, o otroštvu dedov in babic, zidavi hiš po 2. svetovni vojni in o okoliščinah, v katerih so se včasih rojevali otroci. Zanimive so zgodbe o tem, kako in zakaj so se ljudje sovražili, se ženili, umirali. Posebno poglavje je namenjeno dedu Luki, ki je bil znana žirovska legenda. Redna cena knjige je 30 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je cena le 25 EUR + poštnina.

Knjigo lahko kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.
Gorenjski Glas

V letošnjem letu mineva sto let, odkar je Tavčarjeva povest Cvetje v jeseni v nadaljevanjih začela izhajati v podlistku Ljubljanskega zvona. Občina Gorenja vas - Poljane in Loški muzej Škofja Loka bomo to častitljivo obletnico obeležili s serijo dogodkov na Visoški domačiji v Poljanski dolini, ki bodo potekali od 25. do 27. avgusta 2017.

Vljudno vabljeni!

Medijski pokrovitelj Gorenjski Glas
Loški muzej
OBČINA GORENJA VAS - POLJANE

Petek, 25. avgusta
17.00 Sejem domačih dobrot
19.30 Odprtje dopolnjenih zbirk s knjižnico
21.00 Muzikal Cvetje v jeseni
Pisatelju Ivanu Tavčarju se bomo poklonili tudi s predstavitvijo njegove povesti Cvetje v jeseni v poljanskem narečju. Knjigo je uredil Andrej Šubic.

Sobota, 26. avgust
9.00 Odprtje Teniškega igrišča na travi
10.00 Tenis v belem
Popoldan praznovanje ob 120-letnici Tavčarjevega teniškega igrišča in 30-letnici TK Gorenja vas.

Nedelja, 27. avgust
8.00 Odprtje Pohodne poti Cvetje v jeseni, ki se začne v Poljanah in vodi na Blegoš
8.30 Začetek pohoda po poti, kot jo je opisal Ivan Tavčar v povesti
18.00 Zaključek pohoda

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

DVOSOBNO opremeljeno stanovanje, v hiši, v Šenčurju, tel.: 031/517-726
17002664

HIŠE

KUPIM

MANJŠO hišo ali večje pritlično stanovanje na področju Radovljice, Bleda, Žirovnice z okolico, lahko starejša, neobnovljena, plačam takoj z gotovino, tel.: 031/489-477
17002547

K3 KERN NEPREMIČNINE
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
Tel.: 04/202 13 53, Fax: 04/202 17 85
GSM 051/320 700,
E-pošta: info@k3-kern.si
d.o.o.

VIKENDI, APARTMAJI

NAJAMEM

MANJŠI vikend ali brunarico, za daljše obdobje, za preživljanje prostega časa v naravi, okolica Jesenic, Mežaklja, Dovje, tel.: 041/367-025
17002657

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

GARAŽE

KUPIM

GARAŽO , Škofja Loka ali okolica, tel.: 041/673-769
17002631

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, **F:** 04/20 68 701
M: 030 641 621, **I:** www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: **www.domplan.si**

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

RENAULT Laguna, 1,9 DCi, l. 2003, srebrne barve, tel.: 041/350-348 popoldan
17002689

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MOTOR Kawasaki ER 5, vozen z A2 kategorijo, tel.: 068/120-239
17002503

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857
17002223

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

BETONSKE strešnike Dravograd, nerabljene, tel.: 04/25-21-591, 040/265-065
17002677

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019
17002508

BUKOVA in mešana drva, tel.: 031/556-601
17002641

SUHA bukova in mešana drva, lahko razžagana in z dostavo, tel.: 031/826-621
17002578

SUHA bukova in mešana drva, tel.: 031/343-161
17002643

SUHA drva, lahko razžagana, možna dostava, tel.: 041/758-958
17002669

SUHE trske za podkurit, primerne za kamin ali centralno peč, tel.: 041/986-986
17002680

SUROVINE

KUPIM

HLODOVINO lubadark, goli in celulozo, tel.: 068/681-374
17002558

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

ELEKTRIČNI radiator, pokončni baterijski sesalec, slike, tel.: 040/705-145
17002646

STEKLOKERAMIČNI električni štedilnik, s pečico, zraven podarim hladilnik, tel.: 051/351-845
17002663

OSTALO

PRODAM

RADIATORSKE termostate za varčevanje, 9 kom, novi, cena 9 eur/kom, tel.: 040/351-342
17002671

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

GUMENJAK Yamaha, motor Yamaha, 9,9 K, vse na prikolici, registriran, vse malo rabljeno, tel.: 040/215-044
17002640

KOTALKE, št. 39, cena po dogovoru, tel.: 040/232-490
17002639

TURIZEM

ODDAM

APARTMAJE, v okolici Zadra, blizu plaže, senca borovcev, tel.: 031/515-422
17002679

TERME Olimia - Aqualuna, apartma za 5 oseb, udobno in ugodno, 35 eur/dan, tel.: 030/619-628
17002695

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936
17002511

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

ASTROLOGIJA za vsakogar, knjiga je nova, ugodno, s popustom, tel.: 031/770-252
17002675

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, izjemne tehnične, umetniške, sporočilne, energijske vrednosti, tel.: 040/567-544
17002687

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

OHRANJENE usnjene škornje in čevlje št. 38, stare 80 let, tel.: 04/59-57-583, 040/394-076
17002670

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

ZLOŽLJIV športni voziček, kolo Miki Miška za 2 - 4 let, nahrbtnik, skiro, tel.: 040/389-518
17002644

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

RODOVNIŠKA psička, pasme cairnski terier, čipirana in cepljena, tel.: 031/250-831
17002673

PODARIM

DVE zebrice, tel.: 041/784-035
17002688

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

GOZDARSKO jekleno vrv, valjano, gurtne in več vrst agregatov, Zajla center, d.o.o., Mengeška c. 15, Trzin, tel.: 041/764-966
17002691

NAKLADALKO za seno Sip, 19 m3, ima aluminijaste stranice, tel.: 051/620-824
17002685

SILOKOMBAJN enoredni, Kemper, tel.: 031/510-795
17002674

SILOKOMBAJN Mengele 200, rotobrana 2500 in prebiralnik krompirja Hmezad, tel.: 031/387-397
17002683

TRAKTORSKI kopač Mazoti, tri zajemalke, pomična brana, traktorsko pumpo za namakanje Creina, tel.: 041/547-994
17002684

KUPIM

TRAKTOR AGT, Univerzal, Štore, Zetor ter ostale traktorje, dobro plačilo, tel.: 030/419-790
17002651

TRAKTOR Zetor, IMT, Ursus, Deutz, Univerzale, Štore ali TV ter ostalo kmetijsko mehanizacijo in viličarja, tel.: 031/562-809
17002655

TRAKTOR, kiper prikolico in mini bager, tel.: 031/500-933
17002485

PRIDELKI

PRODAM

BELI jedilni krompir Marisbard in rdeči-rumeno mesnat Belarosa, 30 centov/kg, tel.: 041/971-508
17002642

DOMAČE žganje in oleandre, tel.: 041/540-617
17002682

DOMAČO čebulo, česen, papriko in korenje, tel.: 031/641-643
17002660

KORUZO za silažo, tel.: 041/335-818
17002652

KROMPIR za krmo in seme enoletne trave, tel.: 064/253-700
17002661

KROMPIR jedilni, beli in rdeči ter drobni za krmo, tel.: 041/242-375
17002686

PLODOVE aronije, največji antioksidant v naravi, Markuta, Čadovlje 3, Golnik, tel.: 041/829-876
17002634

RDEČO peso, tel.: 031/622-360
17002612

VSAK dan sveže rezano cvetje gladiol in kumarice za vlaganje, gojene so na njivi, gnojenje z ovčjim gnojem, na zastirki iz slame, cena 1,6 eur/kg, Smolej, Luže 22/a, tel.: 041/789-608
17002617

KUPIM

SILAŽNO koruzo, tel.: 031/334-896
17002667

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA simentalca, starega 14 dni, tel.: 041/378-771
17002665

BIKCA simentalca, starega 3 tedne, tel.: 04/51-46-958
17002692

BREJO telico simentalko in 11 mesečno teličko simentalko ter kupim seno, tel.: 04/25-51-928
17002681

KOKOŠI nesnice, rjave, v 24. tednu starosti, domača vzreja, 7 eur/kom, tel.: 031/817-950
17002676

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave barve, pred nesnostjo, pripeljemo na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113
17002514

KRAVO simentalko s teličkom, sta ekološke reje, krava je po dugem teletu, tel.: 051/391-897
17002654

NESNICE - rjave, grahaste, črne pred nesnostjo. Brezplačna dostava na dom. Vzreja nesnic Svatina Tibaot Vanja, Babinci 49, Ljutomer, tel.: 02/58-21-401
17002437

PRAŠIČE, težke od 30 do 120 kg, tel.: 041/294-244
17002666

RACE tekačice, ki pobirajo rdeče polže ter LS teličko, staro 3,5 meseca, tel.: 031/642-953
17002647

RAČKE tekačice, cena 5 eur, tel.: 04/533-10-47, 051/368-115
17002658

Knjiga Zdrave in zdravilne vode Slovenije prinaša opise in fotografije stotih izvirov, studencev in vrelcev ter drugih voda po vsej državi, s katerimi si lahko pomagamo pri ohranjanju zdravja in odpravljanju naših zdravstvenih tegob. Pred vami je odličen vodnik, ki vas bo popeljal do zdravih in zdravilnih vodnih virov, ki jih doslej morda niste poznali.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

36 EUR + poštnina

www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

TELIČKO simentalko, staro 10 dni, tel.: 041/578-662 17002653

TELIČKO mesne pasme, staro 12 dni, tel.: 041/386-837 17002662

TELIČKO simentalko, staro 4 mesece, tel.: 04/25-22-720, 031/254-367 17002678

VISOKO brejo telico, kravo in teleta od 4 15 mesecev, ugodno, možna dostava, tel.: 041/211-602 17002693

KUPIM

DVE burski kozi, stari 1 leto, tel.: 041/677-605 17002672

ODKUP živine za Avstrijo - Kogler. Plačano v parih dneh - nove višje cene. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 17002649

TELETA do 250 kg ter kravo ali telico, tel.: 051/372-468 17002694

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIMO voznika tovornega vozila, na področju držav EU, voznika E kategorije, Stare, d.o.o., Lahovče 97, Cerklje, tel.: 041/755-266 17002650

NIKAMED d.o.o., Kidričeva c. 31, Kranj zaposlimo terenskega komercialista. Nudimo redno zaposlitev in dobre pogoje dela. Kontakt: Aleš Rogelj, tel.: 041/604-413 17002409

ZA delo v klicnem centru v Kranju zaposlimo telefonista/ko, lahko mlajši upokojenec/ka, Španovina, d.o.o., Savska Loka 21, Kranj, tel.: 040/130-054 17002690

IŠČEM

DUO Rolo išče delo na zabavah, oblетnicah z domačo in zabavno glasbo, tel.: 041/741-355 17002659

GLASBENI Duo za vse priložnosti, vam ponuja za malo denarja veliko glasbe, tel.: 031/325-654 17002668

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 17002509

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 17002328

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 17002482

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali - možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 17002553

BELJENJE, glajenje sten, barvanje ograj, vrat, fasad in napuščev, antiglivični premazi prosti plesni ter dekorativni ometi in opleski vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 17002483

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259, Tržič nudi čiščenje in razrez cistern ter filtracijo olja! Pleskanje stanovanj in stopnišč, tel.: 041/989-987 17002510

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 17002486

POSEK in spravilo lesa, možnost odkupa lesa na panju. M-LES, Matej Urh, s. p., Bodešče 18, Bled, tel.: 031/561-613 17002506

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 17002515

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 17001950

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 17002507

VSA zakl. dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, zunanje ureditve, tlakovanje, barvanje, kitanje, ometi, Afrim Kryeziu s.p., Komenskega 5, Kranj, tel.: 070/528-323 17002488

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE raznovrstne, zanimive ponudbe, z vse države, različnih starosti. Mnogo je samskih fantov, gospodov... Hitra spoznavanja, 031/836-378, www.zau.si 17002487

RAZNO

PRODAM

BAZEN za kopanje, cca 4m3 vode, iz poliestra, za 4 ljudi, ugodno, tel.: 041/294-958 17002648

PLINSKO jeklenko, 10 kg, rumena, cena 10 eur, tel.: 01/36-13-653, 051/271-314 17002645

ŠIVALNI stroj, Ruža Step, tel.: 041/729-566 17002656

TRANZISTOR, radio Gründig, nov, kupim ajdove pleve in podarim brivnik, tel.: 059/014-340 17002626

KUPIM

VLEČNO kljuko za Renault Clio 12, l. 2004, tel.: 040/232-490 17002638

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

OSMRTNICA

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da nas je zapustila naša draga

Nadina Premru

iz Hrastja

Od nje se bomo poslovili danes, v petek, 18. avgusta 2017 ob 15. uri na Mestnem pokopališču v Kranju. Žara bo v poslovilni vežici na dan pogreba od 10. ure dalje.

Vsi njeni

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin,
bo vedno ostal.

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in stari ata

Marjan Jekovec

Zahvaljujemo se vsem, ki so bogatili njegovo življenje. Spominjali se ga bomo s hvaležnostjo in ljubeznijo.

Žalujoči vsi njegovi najdražji

Srce tvoje je zastalo,
zvon v slovo ti je zapel,
misel nate bo ostala,
spomin za vedno bo živel.

ZAHVALA

V 90. letu starosti je odšel k večnemu počitku dragi mož, oče, stari oče, praded in stric

Franc Marko

iz Cerkelj na Gorenjskem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in sv. maše. Posebna zahvala pogrebni službi Pogrebnik, pevcem, trobentaču in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.
Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Cerklje na Gorenjskem, avgust 2017

ZAHVALA

V 64. letu se je poslovil naš dragi

Lojze Tomažin

Iskrena hvala Vam, dragi sorodniki, sosedje, prijatelji, sošolci in znanci, ki ste ga v tako velikem številu pospremili v njegov novi dom.
Hvala PGD Bukovica-Bukovščica, reševalni ekipi ZD Škofja Loka, osebju KOIIM-a, KC Ljubljana in pogrebni službi Navček. Hvala g. Damijanu Proštu, g. Antonu Slabetu in dr. Romanu Globokarju za darovano sv. mašo. Hvala cerkvenemu zboru iz Bukovščice, oktetu Zadružniki in zboru upokojencev Železniki.

Vsi njegovi
Bukovščica, avgust 2017

V SPOMIN

Hotela sem uloviti ptico - pa je odletela.
Hotela sem utrgati cvet - pa je ovenel.
Hotela sem vam nekaj reči - pa sem odšla.

Avgusta mineva eno leto, odkar si nas zapustila

Slavica Blaznik

Ljubezni do tebe, Slavica, ter spominov nam ne more vzeti nihče. Hvala vsem, ki jo ohranjate v svojih mislih in podarite kakšen trenutek njej v spomin.
Zelo te pogrešamo!

Žalujoči: mož Roman, sin Robert ter hčerki Tanja in Petra z družinama

ZAHVALA

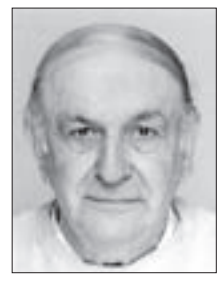

V 78. letu starosti se je od nas poslovil

Janez Ribnikar

iz Velesovega

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem Tinexa, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in ga pospremili na zadnji poti. Hvala za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in darove za sv. maše. Zahvaljujemo se gasilcem PGD Velesovo za izrečene poslovilne besede, gasilcem PGD Brezovica ter gasilcem sosednjih društev. Hvala g. župniku Slavku Kalanu in cerkvenim pevcem za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala zdravnici Mateji Lopuh, patronažni sestri Andreji Požar in Francki Bašelj.
Hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

Žalujoči: žena Anica, otroci Ana, Janez, Peter in Darija z družinami
Velesovo, 9. avgust 2017

ZAHVALA

V 98. letu starosti se je od nas za vedno poslovil naš dragi mož, oče, stari oče, pradedek, tast in stric

Milan Valjavec

p.d. Mihčev ata z Brezij pri Tržiču,
krojač v pokoju in častni predsednik Gasilske zveze Tržič

V neizmerni žalosti se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, za vsa izrečena pisna in ustna sožalja, podarjeno cvetje in sveče, denarne in mašne darove ter tolažbo ob slovesu. Hvala tudi gospodu župniku Ivanu Potrebuješu, pogrebni službi Komunalnega podjetja Tržič, pevcem kvarteta Lipa za ganljivo zapete pesmi in izvajalcu Tišine. Zahvaljujemo se tudi zdravniku Dr. Iztoku Tomazinu in patronažni sestri Cvetki Debevec iz ZD Tržič. Posebna zahvala gasilcem Prostovoljnega gasilskega društva Brezje pri Tržiču za častno stražo, nošenje žare in cvetja ter gasilcem širše Slovenije, Avstrije, Italije in predstavnikom mednarodnega združenja gasilcev Sternfahrt, ki ste ga skupaj z nami v velikem številu pospremili k počitku na domačem pokopališču. Prav posebna zahvala predsedniku PGD Brezje pri Tržiču gospodu Boštjanu Gabrovšku za organizacijo pogreba, izvedbo žalne seje in ganljive poslovilne besede slovesa. Hvala predsednici Krajevne skupnosti gospe Metki Kolevski za pomoč pri organizaciji pogreba. Hvala Združenju borcev in Društvu upokojencev Tržič. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali, imeli radi in se mu poklonili na njegovi zadnji poti ter ga boste ohranili v lepem spominu.

Pogrešali ga bomo: žena Marija, hčerka Jelka z Gabrijelom, sin Silvo z Renato, vnuki Matjaž z Darjo, Simon, Maja, Klemen in Gašper ter pravnuka Urška in Andrej

Anketa

Pozdravi z dopusta

Aleš Senožetnik

Avgust se preveša v drugo polovico in večina dopustnikov se s prijetnimi spomini počasi vrača domov, življenje pa v ustaljene tirnice. Mimoidoče na kranjskih ulicah smo povprašali, kje so preživeli dopust in v kakšnem spominu jim bo ostal.

Milan Zupanec, Kranj:

»Letošnji dopust mi bo ostal v lepem spominu. Dopustovali smo v Umagu in je bilo zelo prijetno. Tudi na plaži se je dalo dobiti prostor v senci, če si prišel pravočasno.«

Anton Novak, Kranj:

»Letos smo bili na Velenjskem jezeru. Super je bilo, plaža je zelo urejena, cene pa podobne kot v Kranju, tudi parkirišče je zastonj. Skratka, kot bi bili kje na morju, le da gneče na cestah ni bilo.«

Marjeta Kramer, Šenčur:

»Že junija sem počitnikovala na Lošinju in se tako izognila pretirani gneči, saj je bilo to še pred počitnicami in glavnino dopustov. Prav prijetno je bilo.«

Aneja Novak, Medvode:

»Na dopustu sem bila na polotoku Pelješac. Prvi del dopusta mi bo ostal v zelo lepem spominu, drugi pa malo manj. Za ceno, ki smo jo plačali, smo pričakovali nekoliko več, kot smo na koncu dobili.«

Miriam Gosar, Tržič:

»Z letošnjega dopusta na morju sem se že vrnila. Lepo smo se imeli, tudi gneči na cestah smo se k sreči uspeli izogniti.«

Na Zelenici podrli sedežnico

Po lanski odstranitvi dveh vlečnic na nekdanjem smučišču nad Ljubeljem je Občina Tržič odstranila še dotrajane in nevarne žičniške naprave sedežnice Zelenica I.

Ana Šubic

Zelenica – Občina Tržič nadaljuje odstranjevanje dotrajanih žičniških naprav na Zelenici, ki so prenehale obratovati pred slabimi petimi leti. Potem ko sta lani na vrsto prišli vlečnici Ciciban in Triangel v zgornjem delu nekdanjega smučišča, so se letos skladno z akcijskim načrtom razvoja območja Zelenica lotili še odstranitve žičniških naprav sedežnice Zelenica I. Zgrajena je bila leta 1965 in je svojo funkcijo opravljala dobrih 47 let.

V minulih mesecih so porušili 15 stebrov, spodnjo pogonsko in zgornjo natezno postajo sedežnice Zelenica I ter prva dva stebra sedežnice Zelenica II. Kot pravi tržiški župan Borut Sajovic, je šlo za najbolj vidne ostanke nekdanjega smučišča v spodnjem delu Zelenice, ki so bili okoljsko najbolj moteči, kvarili so veduto in bili nameščeni ob poti. »Žičniške naprave so bile stare, dotrajane in nevarne. Z odstranitvijo smo pripomogli k večji varnosti pohodnikov, kolesarjev in turnih smučarjev. Pri odstranitvi naprav se je namreč pokazalo, da so bili stebri in njihovi temelji še v bistveno slabšem stanju, kot je bilo videti na prvi bežen pogled mimoidočemu sprehajalcu. Izvedba je bila tehnično zahtevna, vendar so jo naši izvajalci zmogli in podobo Zelenice povrnili v stanje, kot se za ta naravni karavanški biser spodobi,« je dejal. Občina je za opravljena dela namenila dobrih 29 tisoč evrov, a naj bi približno šestino zneska dobili povrnjeno s prodajo starega železa.

Porušeni stebri več kot petdeset let stare sedežnice, ki je zadnjič obratovala konec oktobra 2012.

Z odstranitvijo dotrajanih žičniških naprav je odprta pot nadaljnjemu širjenju in razvoju območja Zelenice kot gorniškega učnega centra s sonaravnimi vsebinami, poudarjajo na Občini Tržič. »Treba bo povečati varnost pred plazovi in urediti dostopno, oskrbovalno-reševalno cesto do Planinskega doma na Zelenici. Ta zaradi izjemnega obiska potrebuje stalno skrb za programski razvoj in napredek,« je dodal Sajovic.

Žičniške naprave na Zelenici so dokončno obmirovale konec oktobra leta 2012, in sicer zaradi dotrajanosti in posledično ogrožene varnosti na smučišču, okoljskih prepovedi osvetljevanja ter zaščite vodnega vira. Od nekdanjega smučišča sedaj ostaja še deset stebrov sedežnice Zelenica II. Čeprav so v gozdu in se ne vidijo, je zelo verjetno, da bodo v nadaljevanju odstranili tudi te, saj po besedah Sajovica želijo pokazati spoštljiv odnos do narave in omogočiti varno rekreacijo na tem območju.

Obvoznica še nima uporabnega dovoljenja

Čeprav so dela zaključili že v začetku julija, promet po obvoznici mimo Lipc še ni dovoljen.

Urša Peternel

Jesenice – Obvoznica mimo Lipc še nima uporabnega dovoljenja, zato promet po njej še ni dovoljen. Je pa za sredo, 30. avgusta, razpisan tehnični pregled, je povedala načelnica Upravne enote Jesenice Alenka Burnik. Kot je pojasnila, so vlogo za izdajo uporabnega dovoljenja prejeli 24. julija, postopki izdaje tehničnega pregleda pa trajajo različno dolgo, odvisno od kakovosti vloge in tudi oziroma predvsem od kakovosti izvedenih del oziroma dokazil o kakovosti izvedenih del, je dodala.

Na Občini Jesenice so sicer prvotno napovedali, da bodo obvoznico lahko odprli že julija, a so se postopki zavlekli. Sedemsto metrov dolgo obvozno cesto so zlasti domačini dolga leta težko čakali. Razbremenila bo promet skozi naselji Lipce in Blejska Dobrava, olajšala pa bo tudi dovoz tovornjakov do Industrijske cone Črna vas na Blejski Dobravi, v kateri je največje podjetje Sumida Slovenija. Izvajalec del je bila Gorenjska gradbena družba, gradnjo so začeli septembra lani, projekt je stal okoli pol milijona evrov, od tega je jeseniška občina zagotovila štiristo tisoč evrov, sto tisoč evrov pa je prispevala država.

Obvozna cesta mimo Lipc je zgrajena, čakajo še uporabno dovoljenje. / Foto: Gorazd Kavčič

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno in vroče. Jutri zjutraj in dopoldne se bo od zahoda pooblačilo, popoldne bodo pogoste plohe in nevihte. V nedeljo dopoldne bo delno jasno, popoldne pa spremenljivo oblačno. Lahko nastane kakšna kratkotrajna ploha. Hladneje bo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
15/31 °C	14/26 °C	11/22 °C

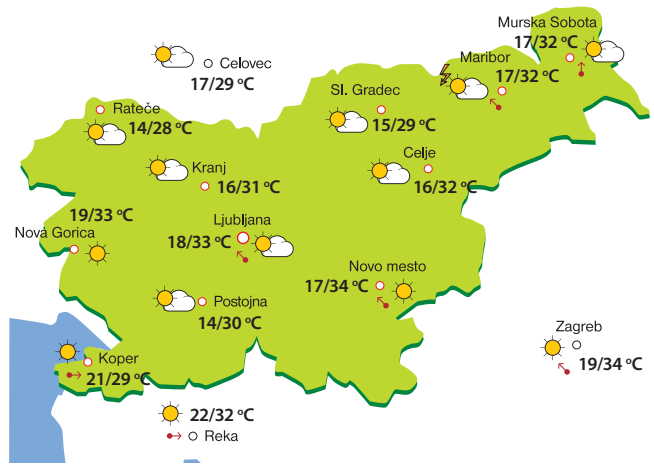

Avstrijci poostreno nadzirajo obmejni pas

Ljubelj – Avstrija je v sredo skladno z napovedjo začela izvajati poostren nadzor na obmejnih območjih, pri katerem policistom pomagajo tudi vojaki. Nadzorna akcija, poimenovana Lorry Day, je osredotočena predvsem na tovorna vozila, uvedli pa so jo v boju proti tihotapcem ljudi in nezakonitim migracijam, je poročala avstrijska tiskovna agencija APA. Kot je napovedal vodja akcije Johannes Dullning, bodo v prihodnje akcije z naključnimi pregledi in pregledi glede na analizo možnih tihotapcev ljudi na meji z Italijo in Slovenijo pogostejše, vendar pa ne bodo stalne. S kontrolami želijo preprečiti, da bi se tok migrantov prestavil.